

Dějiny obce

Vznik obce Salaše i jméno její lze tuším odvoditi zcela jistě od obecného jména „salaš“. V Kottově slovníku vyloženo slovo salaš jakožto místo v lesích a na horách, kde dobytek po celé léto se pase. Na Salaši našem bývalo zajisté totéž. Vždyť až dosud v údolí za Salašem na lukách travnatých ohradu má Jeho Excel. Sigmund hradě Berchtold, majitel velkostatku Buchlovského, ve kteréž ohradě prohánívají se hříbata po celé léto. A před Salašem ještě donedávna velkostatek Velehradský ve svých horách nedaleko „zlacké“ měl ovčírnu a prádlo, v němž prával ovce. Posud říká se „u prádla“. Mimo to v listině ze dne 7. ledna 1692 stěžuje si prelát Velehradský, že Buchlovští zabrali pastviska dobytku jeho i Salašanů.

Kdy ze „salaše“ vznikla obec Salaš, nelze určitě říci. Avšak v matrikách Velehradských již za klášterníků činěn rozdíl mezi Salašem Velehradským a Salašem Buchlovským na příklad v matrice křestní v. 1713 dne 2. července zapsáno: Salaš monasterii – Salaš klášterní, odkudž byl otec Jan Viktora, kdežto při zápisu 18. března 1814 byl otec Martin Volčík ze Salaše Buchlovského. Dosud jsou na Salaši jména obou uvedených otců. Dosti mnoho jest zápisů ze Salaše Buchlovského, málo ze Salaše Velehradského. Rokem 1771 začali zapisovati do matriky čísla domovní. Ve dvou letech 1775-1776 nacházíme několik zápisů ze Salaše Buchlovského s čísly: 7, 18, 23. Při čísle 28 napsáno bez obyčejného rozdílu prostě „Salaš“, ale číslo to nepatří Buchlovskému, nýbrž Velehradskému Salaši, jak poznati patrně ze zápisu křestního 19. června 1783.

Na konci roku 1779 v matrice poznačeno jest: Tohoto roku byl oddělen Buchlovský Salaš od farnosti Buchlovské a přidělen administratoru Velehradskému, jak dekret naznačuje. Dle dekretu připadl Buchlovský Salaš k Velehradu pod správu duchovní 7. července v 1779, ale jen pod správu duchovní, nikoli pod správu vrchnostenskou. Odtud zajisté vysvětliti lze, proč i potom ještě v matrikách označováno za doby klášterní zda-li zápis byl ze Salaše Velehradského nebo Buchlovského. Po zrušení kláštera r. 1784 zavedeny místo dosavadních matrik latinských nové matriky německé. Pro Velehrad i Salaš zavedena společná matrika jedna a zapisováno po tři roky dle řady z Velehradu a z Buchlovského Salaše, ale rokem 1787 odděleny samy pro sebe zápisy křestní ze Salaše Buchlovského, v nichž to vyskytá se domovní číslo 37 r. 1810, a číslo 39 až roku 1839. Od roku 1813 v matrikách odpadá přídavek „Buchlovský“ a zůstává pouze Salaš i v oddílu pro Salaš Buchlovský.

Velehradský Salaš zůstal i po roku 1787, kdy Buchlovský Salaš oddělen, v matrice při Velehradě. Zápisů ze Salaše Velehradského málo jest a v nich opakují se táž asi jména. V jednom a témž čísle, hlavně 28 vyskytá se více různých jmen touž dobou. Při Velehradském Salaši jest, uvedeno číslo 38 již 30. května 1791 a 1. ledna 1796. To příčinou, že z tolika čísel Salaše Velehradského tak málo zápisů? Objasniti to nestačí matrika sama. Z oddílu pro Velehrad mizí rokem 1813 obvyklý přídavek „Velehradský“ Salaš a s ním i Salaš z matriky v oddílu pro Velehrad odpadá. Rokem 1814 psán obojí Salaš v jednom oddílu společně a bez rozdílu, zdá-li Velehradský, či Buchlovský.

Vzpomeneme-li na Modrou, že dostačilo 20 osadníků na osadu novou, pak připustíme jistě, že na osadu Salaš dosti bylo čísel ať ze Salaše Buchlovského, ať ze Salaše Velehradského, a vrchovatě dosti, když obé spojeno v jedno, v jeden Salaš, k němuž náležela také „stará huť“, bývalé sklárny. Sklárny „stará huť“ zanikly v tomto století, asi v letech třicátých. Ze „staré huti“ mají Salašané dosud zvonek na zvonici své.

Že Salaš byl za doby klášterní a sice dávno před zrušením kláštera Velehradského r. 1784, toť zcela jisto z řádků předchozích. Kterak teda třeba rozuměti zprávě úřadu panského na Velehradě ze dne 12. ledna 1812? Úřad panský při opravách na kostele konventním ujal se farníků a napsav o Modré výrok nám již povědomý, pokračuje v listině dotčené. Týmže

spůsobem (jako Modrá) vznikla dominikální obec Salaš, patřící Buchlovskému panství, a rovněž na Velehrad přiřazena byla. Jelikož tedy za klášterních dob ani osady Modré ani Buchlovské dominikální obce Salaše nebylo, měla velehradská fara jenom usedlé, potažmo vrchnostenské služebníky a klášterní řemeslníky místa Velehradu ve farnosti.

Kdo má pravdu? Není snadno rozhodnouti. Salaš mohl vzniknouti způsobem týmž jako Modrá, ba povstal podobně, ale dávno za doby klášterní byl již osadou pojmenovanou, ačkoliv samostatnou obcí stal se snad až po zrušení kláštera čili po r. 1784. Vždyť Modrá, kde na osadu dostačilo 20 osadníků, obcí samostatnou dosud není. Třeba všimnouti si také, že listina činí rozdíl, Modrou jmenujíc osadou (Collonie), Salaš „obcí“ (Dominical Gemeinde).

Ještě zajímavější jest, čeho se dovídáme z několika listin, jež uschovány jsou v Brně v archivu zemském. Listiny ty vztahují se ku sporu o pastvisko na Salaši a tím označují jednak jméno, jednak i vznik Salaše. Velehradský prelát, Bernard Kašpárek, ujímá se poddaných svých, kteříž mu podali „memorial“ proti vrchnosti Buchlovské z té příčiny, že na Salaši velkou plochu proměnila v pole a louky před několika lety a tudíž zmenšila pastvisko pro dobytek jejich i klášterní. Toť, obsah stížnosti prelátovy 7. ledna 1692 podané do Buchlovic. Urozený pan baron Petřvaldský odpověděl hned 11. ledna, že nenahlíží, proč teprva nyní se prelát, a jeho poddaní ozývají, když Salaš ve Svobodách zařízen byl před 30 – 40 lety od vrchnosti Buchlovské na její půdě a s velikými výlohami. Tomu však odpírá Velehradský prelát, a praví, že Salaš založen byl sotva před 28 lety, jak lze dokázati, avšak i kdyby ponechalo se 30 – 40 let po vůli Buchlovských, nikdy by tím nebyly promlčeny výsady klášterní. Zatím udály se nové škody. Prelát hrozí žalobou, neučiní-li pan baron sám, čeho třeba po zdání prelátovu a sice, aby obojí Salaš i pole kolem Salaše pan baron zrušil, oboru do mezi smlouvou ujednaných upravil a nových škod nedělal. Tak 4. července psal prelát, a podobně stížnost opakoval 10. listopadu 1692. Z Buchlovic odpověděno 15. listopadu, že ve Svobodách nenadělali kopanin, a kdyby byli nadělali, nepotřebovali povolení opatů Velehradských na půdě, kteráž patří ku právu hrdebnímu na Buchlově, kdež zasedal lovčí soud čili právo lovecké. Tím asi ukončen byl spor a Salaše zůstaly, jak Buchlovský, tak Velehradský. Promlčeti své právo nechťeje, hodlal prelát Velehradský dokázati r. 1692 že sotva před 28 lety vznikl Salaš, kdežto Buchlovští zaběhli se na 30 – 40 let, chtějíce aby právo Velehradských bylo promlčeno. Počítáme-li ale těchto číslic neurčitých, povstal Salaš mezi rokem 1652-1664, jako osada pojmenovaná vlastním jménem, obcí však samostatnou mohla býti až posléze, třeba až po zrušení kláštera.

V roce 1836 bylo na Salaši 50 čísel, jak výslovně psáno v listině, poslané 4. prosince 1836 k. a. konsistoři do Olomouce.

Roku 1890 bylo v Salaši 74 domů a dle sčítání lidu z 31. prosince téhož roku 363 obyvatelů národnosti české, vyznání římsko-katolického. Z těch bylo 163 mužských a 200 ženských.

Dle rodinného stavu bylo:

- a) svobodných: 92 mužů; 110 žen
- b) ženatých: 67 mužů; 68 žen
- c) ovdovělých: 4 muži; 22 žen

Dle stupně vzdělání:

- a) umělo čísti i psáti: 125 mužů; 118 žen
  - b) jen čísti: 5 mužů; 22 žen
  - c) neumělo čísti ani psáti: 31 mužů; 62 žen
- většinou děti do školy nechodící.

Vadou stížení:

- a) hluchoněmí: 1 muž; 1 žena

b) blbý: 1 muž

c) kretinů: 2 ženské.

Z domácích užitkových zvířat, napočítáno:

a) koní 17

b) hovězího dobytka 80

c) koz 30

d) prasat 19.

Okolí obce

Okolí Salaše jest krásné, zdravé a chová hojných starodávných památek; proto měšťané Uh. Hradištsí sem letního času dojíždějí, aby čerstvým vzduchem pookřáli.

a) Procházka údolím -

Za Salašem jest údolí romantické krásy, kde chodec pěšinkou v bujné zeleni kráčí vesele podél bublavého potůčku a hledí buď na kropenaté pstruhy kteří se tu prohánějí v čist'ouнкé voděnce, buď obrací svůj zrak v pravo, v levo na vysoké stráně lesem porostlé, až dospěje asi za hodinu k myslivně, od kteréž nedaleko bývaly sklárny „stará hut“. Stoupá-li kdo ještě dále, stoupá nyní do vrchu přes tak zvané „zlámané mosty“, až dostoupí hřebenu Maršových hor a občerstviv se tam na „Vlčáku“ douškem piva nebo vína, jež bývá přichystáno pro výletníky v domku jedinkém zde stojícím v samotě, může sestupovati dále horami dolů k Cetechovicím, nebo k Roštínu, nebo vrátiti se na Salaš.

b) Procházka ku starožitnostem -

Milovník starých předmětů a pamětí může pustiti se zase jiným směrem a sice: Za Salašem zahrnouti hned v levo směrem k Buchlovu, a jíti údolím mezi lesem, jehož jméno „Slobody“ (Svobody), a lesem, jenž slove „Sviňavá“ prý odtud, že tam roztrhán od sviní divokých Františkán jeden jdoucí z huti na Salaš. Údolím tímto krácejíce, brzo octneme se v pravo v zátočině značné, kterouž nazývají „Babí kút“, protože prý tam „divá žena“ byla v kútě. Všimne-li sobě kdo starého tvaru „diví“ vzpomene zajisté i bohyně „Báby“ z bájesloví slovanského, zvláště když odtud nedaleko při Buchlově jest i kopec „Modla“. Zahlubáni takto v minulost' dávnou, pradávnou, vystoupili jsme snad již značně vysoko na místo zvané „zbořené zámky“, ačkoliv kromě pozůstalých hromad kamení nic není zde z oněch zámků či hradů. Místo jest nyní lesem pokryto, ale kdož ví, což ukryto pod kořeny stromů. Kamení prý mnoho odvezeno odtud. Za „zbořenými zámky“ ještě dále a ještě výše stojí mezi lesy na prostranství velkém a prázdném památný „Buchlov kámen“, ohromný balván, který ohromnou řadu let stojí tu němý svědek dějin staroslavného Velehradu i šedého Buchlova. Kéž by uměl mluvit!

Od Buchlova kamene místo na Buchlov pustíme se v opáčnou stranu k Salaši, a brzy pohovíme si pod „širokým dubem“, kterýž od kohosi buď svévole, buď ze zlomyslnosti byl na jedné straně poškozen ohněm rozdělaným v dutině stromu. Od „širokého duba“ cestou pohodlnou možno vrátiti se na Salaš.

c) Procházka ku „zlacké“ –

Vrátili jsme se na Salaš horní a jdeme kolem mlýnu k Salaši dolnímu, avšak zde u kříže dejme se na levo do hor údolím nemálo krásným a příjemným. Nejednokráte šla touto cestou bodrá společnost i hodně četná, aby na místečku překrásném a rozkošném tam dále v údolí pobavila

se třeba i při hudbě veselé. Kdož poprvé touto cestou kráčí obyčejně pozorovává se zálibou hory v pravo, v levo, ssaje pilně líbý vonný vzduch a napíná svůj zrak, aby spatřil utěšený, vychválený cíl své procházky. Jdou vedle bývalého „prádlu“ na něž upozorňuje vůdce obeznalý, avšak opuštěné prádlo nepodobá se, nezajímá, a proto nejeden obrací se ze společnosti a hledá něco lepšího v údolí, jež odtud pozorovati, že zatáčí se v levo do hor. Zvědavost' uviděla by ráda, jak daleko zabíhá to údolí. Pospíší sobě. Ale právě, když doběhl zvědavec na místo, odkudž viděti, že údolí ještě daleko do hor se ztrácí, právě tu v pravo spozoruje místečko zvoucí k odpočinku. Pod úbočím vysokým, ve stínu mohutných stromů ukryta jest studánka „zlacká“. Odkud její jméno? musíme se spokojiti s pověstí, která vypravuje o „zlacké studánce“ toto:

Jednou dělal tam v těch místech jeden člověk z Jankovic necky. Když obědval, přišel k němu pán a řekl mu: „Pojď se mnou!“ Pošli kousek a ten pán vytrh „léskový cháb“, který tam stál, a hned se ukázaly dvěře. Ten pán – byl to černokněžník – vytáhl hromadu klíčů a dvěře otevřel. Jak otevřel, vešli a viděli hromady peněz (dukátů), moc džbánek na sebe nakladených, všecky byly prázdné a měly zlaté kraje a zlatý sloup v prostředku, vedle něho kosíř. Ten pán začal hned kosířem zlatý sloup strouhat a pobízel toho člověka z Jankovic, aby sobě nabral peněz co chce. Ale ten člověk se zdráhal a nechtěl, leda že si vybere jeden ten džbán. Vybral si džbán a šel domů. Cestou si povídal: „Počkej, mám dva volky a vůz hodný, zítra zajedu si na peníze a naložím sobě víc, než bych byl dnes unesl.“ Na druhý den dojel skutečně na místo a hledal „léskový cháb“. Hledal a hledal, ale chába nikde nebylo ani dveří. Místo nich našel tam studánku s vodou čist'oučkou. Ten džbán opatroval doma na památku a dosavad prý ten džbán ještě jest a to v Jalubí. – Tolik pověst' –

Studánku dal opravit a kamenem teseným obložiti r. 1863 správce Velehradský pan K. Kranz, jak letopočet naznačuje. Téhož roku z této studánky nechal p. správce dovážeti vodu pro poutníky na Velehradě, poněvadž pro veliké sucho nebylo nikde vody.

Jak z dřívějšího poznati lze, přibylo v obci od roku 1836 do roku 1890 24 čísel a to nejvíce jen tím, že se domky rozdělovaly ve dva; nového postaveno velmi málo.

Co se obecního hospodářství týká, nemožno z minulých dob nic určitého udati, poněvadž nebylo žádných knih úředních, čímž povstávaly často zmatky a nepořádek, který za Antonína Muchy č. 24 byl v příjmech a vydáních obecních tak veliký, že když jeho nástupce Václav Zemánek č. 45 ujal se úřadu jako starosta, dostala se celá věc před soud a po několikaletém processu skončilo vše r. 1892 vyrovnáním mezi Ant. Muchou a obecním výborem v ten smysl, že zažalovaný obnos zaplatí obec, útraty z polovice obec a Mucha a advokáta každý sám tj. Mucha svého a obec svého. Obecní hospodářství uvedeno pak do pořádku a starosta Zemánek počal pracovati ve prospěch obce. První starostí jeho bylo provésti stavbu silnice přes Salaš, o níž jednáno a usilováno již za Ant. Muchy a sice ode dvora počínaje na konec vesnice. Když r. 1887 dokončena byla stavba silnice z Velehradu po dvůr k Salaši, přikročeno r. 1889 k vyměrování a r. 1890 z jara ku stavbě silnice obcí. Kámen upotřeben z lomu velehradského u dvora a buchlovského za Salašem. Náklad na obec vypadající obnášel 500 zl.r.č. a byl splatný ve čtyřech letech. Velkostatek Buchlovský, který se stavbě silnice opíral, dal 2000 zl.r.č. a ostatní silniční výbor.

R. 1890 darovala pojišť'ovna „Slavie“ v Brně obci stříkačku dvoukolovou a když zemský výbor slíbil podporu 150 zl.r.č. zařízen byl roku 1891 přičiněním Václava Zemánka starosty a Aloisa Cetkovského správce školy, hasičský sbor v němž Václav Zemánek byl předsedou, Alois Cetkovský jednatelem a Baltazar Přerovský, hostinský č. 38 velitelem. Stříkačka předělána na čtyřkolovou. Po třech letech se jmenovaní vzdali svých hodností a obecní výbor zvolil (dle stanov volí předsedu ob.v.) za předsedu Frant. Zapletela č. 19, sbor

pak za velitele Jana Pravdíka, obuvníka č. ?. Jednatelství neobsazeno a práce žádoucí konal buď velitel, nebo správce školy.

Roku 1890 dne 18. prosince dostali se na Velehrad Jesuité místo kněží světských. Tu pojal V. Zemánek úmysl postavit kapli, v níž by se několikrát do roku mohla sloužit mše sv. Místo pro kapli vyhlédnuto u kříže, při rozcestí, kde cesta ze silnice vede nahoru, práce nádhenná i potahy, která se darmo měla dělati zjištěna. Avšak snaha tato měla nepřátely a ti dali na jevo nelibost' svou tím, že při obecních volbách r. 1894 polovici starého výboru nevolili, Zemánek jen stěží se dostal do výboru a za starostu zvolen byl Ludvík Volčák, hostinský čís. 21, za prvního radního Václav Jurčík č. 18 a za druhého radního Valentin Krátký č. 2.

Roku 1894 koupil zdejší mlýn č. 20 stavitel z Uh. Hradiště p. Josef Šaňák a r. 1895 vystavěl pro milovníky horských krajín vilu. Avšak téhož roku mnoho obyvatel neměla, protože následkem dlouhé zimy a nastalých pak dešťů stavba její ku konci července hotova byla, kdy nejkrásnější čas minul.

Dějiny školy

Salaš náležel bezpochyby ku dvěma farním školám, postrádaje školy vlastní a sice velehradský Salaš na Velehrad a buchlovský do Buchlovic. Zdali dívky školu navštěvovaly, jest velmi pravdě nepodobno, neboť velká vzdálenost' a neschůdné cesty, pak pastva dobytka jim v tom bránila. Tyto okolnosti přiměly bezpochyby děkana a faráře P. Jana Rudolfa, jenž byl na Velehradě od r. 1828-37 ku založení provisorní školy v Salaši, kterou tak rka sám vydržoval; neboť nejen sem docházejícího učitele platil, nýbrž zjednal i dříví a potřebné věci pro školní zařízení, staral se o papír a knihy; sám vyučoval náboženství po čtyři roky a bděl nad ostatním vyučováním, aby brzy odpomoženo bylo citelnému nedostatku. Kterého roku škola v Salaši založena byla, jakož i jak se učitel do Salaše docházející jmenoval, není v listině k.a. konsistoři v Olomouci ze dne 4. prosince 1836 zaslané, a v níž se o zřízení této školy mluví, udáno.

Dle ústního podání zřízena byla škola v Salaši po zrušení kláštera cisterciackého r. 1784. Zdali hned, neví se, avšak s jistotou se udává že se vyučovalo a sice poprvé v domku čís. 18, kde nyní Václav Jurčík bývá. Vyučovala jakási ženská, jménem Nožírka za to, co jí kdo donesl.

Potom byla škola tam, kde bývá Frant. Šustr, v čís. 4. Učitelem byl Jan Vlášek, o němž se pouze v paměti udrželo, že byl velmi krátkozraký, a že, jak mu někdo nic nedonesl, musel pod komínem na polénku klečeti třebas půl dne.

Pak se odstěhovala škola do čís. 40, v němž bývá nyní Jan Růžička. Učitelem byl Jan Hrňa, po něm Jan Vašíček, na to jeho bratranec neznámého jména a zase Jan Vašíček, který pak odešel do Mařatic a tam se utopil. Po něm byl učitelem as po tři roky Antonín Rokos, jenž zbaven jsa služby odešel do světa. Byl výborným hudebníkem. Když se nynější škola vystavěla, učil v ní Pavel Vychopeň a po něm Antonín Weiss do roku 1875, kdy stal se učitelem v Kudlovicích po 13ti letém působení. Narodil se v Kunovicích r. 1829. Dříve býval švýcarem na Velehradě, avšak svou příčinlivostí dosáhl toho, že r. 1867 zkoušku zralosti a r. 1872 zkoušku spůsobivosti složil. Za jeho doby byla škola zdejší ve stavu velmi chatrném. Jedna světnice sloužila za byt, kuchyně a komora byla v jednom, střecha roztrhána a přšelo-li, teklo všude, tak že všechny potraviny se mu pokazily. A o nápravě nebylo ani zmínky. Tak tedy při malém platu musil ještě mnoho škody trpěti.

Nástupcem Ant. Weisse byl Karel Dýšek, nar. r. 1850 v Březolupech. Študoval na učitelském ústavě v Příboře, složil zkoušku r. 1877 a zkoušku spůsobilosti r. 1880. Učitelem ustanoven byl však hned r. 1875 provisorně a teprve r. 1882 definitivně. Vida, v jakém stavu se škola nachází, počal působiti k tomu, aby nejen učirna, ale i byt rozšířen byl. Po dlouhém vyjednávání došlo konečně r. 1880 ku opravě školy. Oprava tato stála 2500 zl.r.č. Za něho upravena školní zahrada terasovitě nákladem obce, aby voda půdu s horní části zahrady neodnášela dolů. Též smrčky nasázel v zahradě, které však neprospívají. Roku 1881 darovala „Rolnická záložna“ v Uh. Hradišti 14 zl. 47 kr. na učebné pomůcky, z kterýchžto peněz zakoupeny školní potřeby pro děti a 2 obrazy, totiž sv. Anna s P. Marií a svatá rodina.

Roku 1882 ustanoven Karel Dýšek učitelem v Traplicích a místo učitelské ustanovením Frant. Zelíka obsazeno prozatímně. Tento byl zde pouze půl roku, načež přišel František Petrus, který r. 1885 ustanoven jest učitelem v Temnici a na jeho místo ustanoven František Zábrodský. Narodil se dne 6. května 1860 v České Třebové, kdež navštěvoval pětiletou školu národní, dán kvůli naučení se němčině do Svitav, kdež navštěvoval pátou třídu školy obecné a rok do Lanškrouna, kde navštěvoval 1. třídu měšťanské školy a opět do Svitav, kde zapsán do 2. třídy měšťanské školy a opět do Svitav, kde zapsán do 2. třídy měšťanské školy; avšak po dvou měsících odtud vzat a dán na měšťanskou školu českou nově zřízenou v Č. Třebové. Po odbytí tří ročníků vstoupil do 1. ročníku učitelského ústavu v Hradci Králové. Absolvovav ústav obdržel místo na měšťanské škole v Ústí n. O. r. 1881, po roce ustanoven na měšť. škole v Č. Třebové. R. 1884 konal zkoušku učitelské spůsobilosti v Hradci Král. a r. 1885 ustanoven v Salaši, kdež vyučoval do konce února 1888, kteréhož roku ustanoven byl učitelem na jednotřídní škole v Kostelanech.

Za Zábrodského zřízen r. 1886 plot okolo školní zahrady a založena štěpnice. Též budova školní vně i vnitř opravena, školní knihovna a učebné pomůcky rozmnoženy z části koupí a z části darováním. Hlavním podpůrcem školy byla „Rolnická záložna“ v Uh. Hradišti přispívajíc penězi a ředitelství c.k. českého gymnasia v Uh. Hradišti darováním 52 kusů různých nerostů. Správce školy shotovil a uspořádal sbírku hmyzů, která však později vzala za své, zkažena jsouc pavoukem. Velikým přítelem mládeže byl tehdejší katecheta, dp. Jan Vychodil, kaplan Velehradský, který jak penězi, tak i jinými dary školu podporoval. Předsedou místní školní rady a zároveň starostou byl Václav Zemánek, který vědom jsa si své povinnosti všemožně se staral o rozkvět školy.

Nástupcem Frant. Zábrodského byl Jan Šindler. Narodil se r. 1863 v Janovicích študoval na učitelském ústavě v Příboře a nabyl r. 1882 vysvědčení zralosti. R. 1885 složil zkoušku spůsobilosti a r. 1888 ustanoven byl za učitele v Salaši, kdež působil do r. 1889, kdy odešel do Babic.

Náboženství vyučoval dp. Jan Vychodil, kaplan z Velehradu, který horliv jsa ve vykonávání svých povinností nelekal se žádných překážek v docházení do školy a často pro neschůdnost cesty, do školy na Salaš na koni přijel.

Pořízeny byly dvě nové lavice, a mapy opatřeny lištami, aby se nekazily z daru „Rolnické záložny“ v Uh. Hradišti.

R. 1889 nastoupil místo učitelské v Salaši Alois Cetkovský. Narodil se dne 21. května 1863 v Těšicích. Navštěvoval dvouletou školu obecnou v Nezamyslicích a dán r. 1875 na českou reálku do Prostějova, kdež r. 1882 zkoušku maturitní složil, načež do 4. ročníku učitelského ústavu v Brně vstoupil a obdržel r. 1883 vysvědčení zralosti. Téhož roku ustanoven za prozat. podučitele v Laš'anech (okres Šternberk). R. 1885 složil zkoušku učitelské spůsobilosti v Olomouci, kde tehdy byla komise utrakvistická. R. 1887 jmenován jest def. podučitelem v Lošt'anech a r. 1889 def. učitelem v Salaši.

Náboženství vyučoval r. 1889 a r. 1890 dp. P. Valentin Doležal, kaplan na Velehradě, který po odchodu dp. P. Jana Vychodila byl administrátorem fary velehradské. Když pak r. 1890 dne 18. prosince uvázali se ve správu duchovní ctihodní OO. Jesuiti, přestal býti P. Val. Doležal katechetou v Salaši a místo jeho nastoupil dp. P. František Pold, který vyučoval náboženství též r. 1891 a 1892. Toho roku ustanoven katechetou dp. P. Alois Jemelka a po jeho odchodu do Prahy r. 1894 dp. P. Ant. Rejzek. Školní rok začat vždy slavnými službami božími na Velehradě načež byl zápis žáků.

Od r. 1856 až do r. 1877 přepisování do matriky a knihy třídní pouze děti právě nastouplé, tak že tento přístup jeví se takto:

	chlapců	děvčat
r.1856 školou povinných bylo	4	2
r.1857 školou povinných bylo	5	2
r.1858 školou povinných bylo	7	2
r.1859 školou povinných bylo	5	4
r.1860 školou povinných bylo	4	3
r.1861 školou povinných bylo	4	4
r.1862 školou povinných bylo	4	4
r.1863 školou povinných bylo	7	4
r.1864 školou povinných bylo	4	2
r.1865 školou povinných bylo	6	5
r.1866 školou povinných bylo	6	5
r.1867 školou povinných bylo	6	6
r.1868 školou povinných bylo	2	4
r.1869 školou povinných bylo	4	8
r.1870 školou povinných bylo	2	6
r.1871 školou povinných bylo	4	3
r.1872 školou povinných bylo	2	6
r.1873 školou povinných bylo	5	2
r.1874 školou povinných bylo	4	4
r.1875 školou povinných bylo	3	6
r.1876 školou povinných bylo	2	5

Dále udání jsou všichni školou povinni děti ze všech 8 roků.

I bylo žáků:

r. 1877	61	r. 1886	62
r. 1878	52	r. 1887	72
r. 1879	54	r. 1888	68
r. 1880	63	r. 1889	80
r. 1881	69	r. 1890	74
r. 1882	66	r. 1891	82
r. 1883	67	r. 1892	77
r. 1884	68	r. 1893	86
r. 1885	63	r. 1894	89

Dozor nad školami v okrese po zavedení nových školních zákonů vykonával p. K. Kuběna, po něm p. Strommer, profesor z Uh. Hradiště načež za okresního školního dozorce ustanoven jest r. 1884 dp. P. František Perútka, profesor c.k. německého gymnasia v Uh. Hradišti.

Místní školní rada: Předsedou místní školní rady po šest roků, až do r. 1891 byl Václav Zemánek. Po něm Frant. Bilík č.50 a r. 1894 Balt. Přerovský, hostinský č. 38. Mimo předsedu jest v místní školní radě dp. P. F. Malý, katecheta, Alois Cetkovský, správce školy, Václav

Zemánek, Frant. Zapletal, Frant. Bilík, Jurčík Václav č.39 a zástupce velkostatku Buchlovského.

Mládež školní byla každého roku třikrát u sv. zpovědi a sv. přijímání, obcovala slavným službám božím při mši svaté na den jmenin J.J. V.V. císaře a císařovny, jakož při všech církevních slavnostech. Naváděna byla vždy k pilnosti, zbožnosti a mravnosti, k lásce k Bohu, vlasti a národu. Napomínání nezůstalo bez účinku a proto dětem za jejich pilnost' a poslušnost' vystrojen r. 1890 a r. 1891 vánoční stromek, k jehož zdaru též dpp. P. Jan Vychodil a P. Valentin Doležal hojně přispěli. Vícekrát nebylo lze vánoční stromek pro nedostatek peněz zařídit.

Roku 1890 na jaře vypukla mezi školní mládeží nakažlivá nemoc, spalnička, která tak se rozšířila, že vyučování na pět týdnů bylo přerušeno. Ze žáků zemřela pouze školačka jedna z II. oddělení Františka Vychopňova nar. r. 1881. Menších dětí zemřelo několik. Též r. 1891 vyskytly se osýpky, avšak nikoliv v množství větším a proto vyučování přerušeno býti nemusilo. Od té doby se nakažlivá nemoc mezi dětmi školními neobjevila.

Návštěva školy v měsících zimních bývá dobrá, v měsících letních, obzvláště, když houby rostou a jahody zrají, špatnější, tak že bylo nutno rodiče několikrát ku potrestání udati, což skutečně dobře účinkovalo a návštěva školy i v létě se zlepšila. Učebné pomůcky valně rozšířeny zakoupením přírodopisných přístrojů, obrazů panovníků z rodu Habsburského, císařské rodiny panující, nové mapy Moravy aj. hlavně z podpor udílených každoročně sl. „Rolnickou záložnou“ v Uh. Hradišti. Slavná c.k. okresní školní rada daruje každého roku jistý počet knih učebných pro chudé žáky, což k velikému prospěchu dětí slouží. Jen žel Bohu, že tyto učebné pomůcky v dobrém stavu dlouho udrženy býti nemohou při veliké vlhkosti učírny.

Školní zahrada žáky pilně zdělávána, stromky ovocné šlechtěny avšak ne s valným prospěchem poněvadž zajíci téměř každého roku stromky ohryzli, tak že jen malá část' jich vysazena býti mohla. Příčinou toho, že se zajíci do zahrady dostali byl špatný plot, krutá zima a veliké množství sněhu. Bylo tak zejména roku 1893 a r. 1895 kdy kolem vánoc napadlo tolik sněhu, že děti, obzvláště menší museli býti do školy donášeny a drvaři v horách po 4 týdny pracovati nemohli, neboť tam místy leželo sněhu až na 3m vysoko. Nyní jest plot okolo zahrady celý opraven a tedy snad práce ve štěpnici mohou se se zdarem prováděti.

Letošního roku 1895 slavila se slavnost' veliká v celé farnosti velehradské; neboť dne 26. června t.r. zavítal na své visitační cestě na Velehrad J. M. nejdůst. pan arcibiskup olomoucký Dr. Theodor Kohn. Dne 27. června byla ráno visitace kostelní, zkouška z náboženství, při níž mnozí žáci ze Salaše byli odměněni. Týž den udělována svátost' sv. biřmování a dne 29. června na den sv. Petra a Pavla uděloval pan arcibiskup apoštolské požehnání všem z celého děkanství. Za tím účelem sešlo se na Velehradě ohromné množství lidu.

Školní rok ukončen vždy 15. července a r. 1895 s povolením vys. s.k. zemské školní rady v sobotu dne 13. července.

Školní rok 1895-1896

Školní rok započat dne 1. září 1895 slavnými službami Božími, načež byl zápis žáků. Všech žáků bylo 82 a to 36 chlapců a 46 děvčat. Náboženství vyučoval dp. P. Filip Malý z Velehradu.

Mládež školní byla třikrát u sv. zpovědi a účastnila se slavných služeb Božích v den jmenin J.V. císaře pána a J.V. císařovny. Mimo to kladeno mládeži školní na srdce, aby pokud možno

každou neděli a svátek obcovala službám Božím. Dne 23. prosince 1895 navštívil školu za příčinou inspekce okresní školdozorce dp. P. František Perútka z Uh. Hradiště. Žáci navštěvovali školu celkem v zimních měsících dobře, kdežto na podzim pastva dobytka a sklizeň zemáků, na jaře pak práce polní velmi překážela návštěvě školy vzdor napomináním jak se strany místní školní rady tak i se strany správy školy.

Po vánocích r. 1896 rozšířil se mezi dětmi šarlach, ale v míře malé, tak že vyučování přerušeno nebylo. Zemřelo jen 1 dítě 1 a půl roku staré.

Rolnická záložna v Uh. Hradišti darovala 35 zl. na učebné pomůcky, jež svému účelu věnovány.

Školní rok 1895/6 ukončen dne 13. července 1896 slavnými službami Božími na Velehradě.

Rok 1896 byl jak pro celé krajiny, tak zvláště pro Salaš nešťastný. Zima byla celkem mírná, jen několik málo dnů trvala zima krutá; za to se protáhla do konce března, tak že jarní práce mohly teprve v měsíci dubnu počítí. Avšak nekonaly se tak rychle, jak toho potřeba kázala poněvadž neustálé deště překážely, čímž se stalo, že mnozí i ku konci května obilí seli a zemáky sázeli.

Osení slibovalo hojnou úrodu, a skutečně za neustálé vláhy urodilo se ho jako málo který rok, avšak stálými dešti porostlo a tak se zkazilo.

Dne 10. července 1896 odpoledne o 1 hod. vypukl požár v čís. 40 u Jana Růžičky, zedníka. Požár založil čtyři roky starý syn Jana Růžičky, jménem Alois. Netrvalo dlouho a pět stavení lehlo popelem a sice: čís. 40, čís. 60 náležející Barboře Danielové, č. 45 nál. Václavu Zemánkovi, č. 42. Jos. Růžičkovi, pohrabáčovi a č. 61 v němž bývá Tomáš Maděra, jemuž se udusila jalovice v ceně 40 zl. a za níž pak 15 zl.r.č. utřžil. Dle udání utrpěli jednotlivci škodu následující:

Jan Růžička 117 zl.

Barbora Danielová 500 zl.

Václav Zemánek 762 zl.

Tomáš Maděra 93 zl. a

Josef Růžička 319 zl.

Pojištěn byl Václav Zemánek na 320 zl. a dostal náhrady 223 zl., Josef Růžička poj. na 200 zl. a dostal 150 zl. náhrady. Ostatní pojištění nebyli, avšak dostalo se jim podpory nejen peněžité, ale i potahy jimiž konány pohořelým práce darmo.

J.M. ndp. arcibiskup olomoucký Dr. Theodor Kohn daroval 50 zl., velkostatek buchlovský 30 zl., velehradský 5 zl.; mimo to podporovali pohořelé hosté ve vile se nacházející, tak že škoda se poněkud zmírnila.

Však ještě jiné neštěstí čekalo na Salaš. Dne 5. srpna 1896 ve středu odpoledne zatáhla se obloha na západní straně hrozivým mračnem. Za chvíli začal rachotit hrom, blesky se křížovaly a než se kdo nadál, lila se voda silnými proudy na zemi. Na „Strakově“ stala se průtrž mračen a vody rychle přibývalo. Valila se s kopců v silných proudech, potok nestačil vody pojeti a za krátkou dobu celé údolí od Salaše až po Velehrad proměnilo se v dravou řeku, která co uchvátila, odnášela. Smutný byl pohled, když voda opadla, na jindy tak krásné údolí. Louky zaneseny pískem a kamením, s polí úroda i s půdou odnesena, podobně i s kopců úrodná půda odnesena a vymlety jámy i přes 1m hluboké, cesty pokaženy. Na silnici odneseny dva mosty a sice jeden u J. Krátkého č.44 a druhý u Zemánkoveho č.45, v rybníku u mlýna protřena hráze a množství kaprů a ryb ujelo.

Však i na staveních způsobena škoda značná. Janu Růžičkovi č.40, jenž měsíc před tím vyhořel, rozbořila voda chalupu, mimo to poškodila voda chalupu Barbory Danielové a Karla

Ungra, koláře č.32, který se ihned vystěhovat musel. Celková škoda na polích, lukách a staveních udává se na 4000 zl.r.č.

Smutný to věru rok; avšak nezoufejme, neboť Bůh dopouští, ale neopouští.

Školní rok 1896-1897

Školní rok započat slavnými službami Božími ve chrámu Páně na Velehradě, avšak školní mládež salašská se jich neúčastnila, jelikož stržené mosty nebyly ještě postaveny a po předcházejícím dešti byl potok naplněn vodou tak, že přejítí nebylo lze.

Nově nastouplých žáků bylo 11, chlapců 5, děvčat 6. Všech žáků 92, chlapců 38, děvčat 54. Náboženství počal vyučovati dp. P. Tomeček, ale ten byl ve škole jen jedenkrát, načež z Velehradu odešel a místo jeho nastoupil opět dp. P. F. Malý.

Mládež školní byla třikráte u sv. zpovědi a sv. přijímání, jakož i účastnila se veřejných průvodů při církevních slavnostech a obcovala službám Božím v den jmenin JJ. VV. dne 4. října a 19. listopadu.

V měsíci listopadu onemocněl správce školy a místo jeho zastupoval od 1. prosince 1896 mladší učitel z Velehradu pan Ladislav Valoušek, který vyučoval až do konce měsíce května 1897. Ku konci tohoto měsíce onemocněl syn správce školy na záškrt a proto vyučování na 1 týden přerušeno. Od 1. června 1897 vyučoval opět správce školy.

Rok 1897 byl úrodný, ale mokrý. Z ovoce udařilo se dosti jablek, něco málo hrušek a trnek nic. Pršívalo tohoto roku mnoho, zvláště přede žněmi, na mnohých místech staly se průtrže mračen, dlouhými dešti vystoupily řeky z břehů, obilí a ostatní úrodu zaplavily a co zůstalo nezaplaveno, to z větší části pak porostlo. Následek toho byl, že obchodníci hned ještě přede žněmi mouku o několik zlatých zdražili, ačkoliv měli zásoby staré. Tak k. př. mouka pšeničná, která na jaře se prodávala za 12 zl. 50 kr. pytel, stála přede žněmi 17 zl. 50 kr. Proto mnozí obyvatelé zdejší mouku pšeničnou ani nekupují, nýbrž šrotují si doma na mlýnku kukuřici a ječmen.

Dne 6. února 1897 navštívil školu vdp. P. František Perútka c.k. okresní školdozorce za příčinou inšpekce. Rolnická záložna v Uh. Hradišti darovala škole 30 zl. na učebné pomůcky a knihovnu, jež účelu svému věnovány.

Školní rok ukončen slavnými službami Božími dne 15. července 1897.

Školní rok 1897-1898

Školní rok započat slavnými službami Božími ve chrámu Páně na Velehradě, kterých se školní mládež účastnila. Na to pak byl zápis dítek nově nastouplých. Nově nastouplých žáků bylo 12 a to 9 chlapců a 3 děvčata. Všech žáků dohromady bylo 88 a to chlapců 37 a děvčat 51. Avšak během školního roku přistoupil jeden žák, kdežto spět 2 žáci a 6 děvčat vystoupilo, tedy celkem koncem školního roku bylo 81 žáků.

Náboženství vyučoval dp. P. Filip Malý, horlivý to kněz řádu Tovaryšstva Ježíšova na Velehradě.

Mládež školní byla třikráte u sv. zpovědi a sv. přijímání a účastnila se v den jmenin J. V. císaře Pána a J.V. císařovny slavných služeb Božích.

Mimo to mládeži školní kladeno na srdce, by každou neděli a svátek, pokud jen možno, obcovala službám Božím. Vzpomenuto též mládeži trojí jubileum, které tohoto roku slaveno.

Dne 20. prosince navštívil školu za příčinou inšpekce c.k. okresní školdozorce dp. P. Frant. Perútka, horlivý to zastance a přítel učitelstva vůbec.

Žáci navštěvovali školu v zimních měsících uspokojivě, kdežto na podzim a na jaře dosti slabě. Příčiny toho byly: pastva dobytka, sklizeň bramborů, na jaře polní práce a v létě sbírání hub, jahod; avšak velkou vinu slabé návštěvy nesou rodičové sami. Ovšem, že místní školní rada také docela své povinnosti tak jak měla, nezastávala. Slavná správa rolnické záložny v Uh. Hradišti darovala škole na pomůcky učebné 30 zl., zač ji vzdán upřímný dík.

Rok 1897 byl velmi pro chudinu zvláště nepříznivý, tak že v roce 1898 bylo vše náramně drahé. Lid nejvíce pojídal jen zemáky a krupici kukuřičné. Avšak nadešli žně roku 1898. Tu bylo počasí velice krásné, jaké již po dlouhá léta nebyly. Obilí se urodilo hojnost' a suché domů sveženo; jen nedbalým lidem poněkud promoklo. Ovoce jak jablek, tak i hrušek a trnek udařilo se též hojnost. Následek toho byl, že ihned po žních cena mouky náramně klesla, vlastně již poněkud přede žněmi našimi. Tu ukázala se průpověď „Když je člověku nejhůře, pomoc Boží nejbliže patrnou“.

Avšak rok tento byl pro školu místní velmi smutný. Správce školy p. Alois Cetkovský ochuravěl opět na podzim, tak že v prosinci a v lednu již skorem hlasu ze sebe vydat nemohl. Tedy byl nucen jsa stížen tuberkulosou plic, zaměstnávatí děti tichou prací. Avšak když nadešel měsíc únor byl již úplně upoután na lože; až všemohoucí Bůh dne 3. května 1898 jej k sobě povolal; byv smířen s Bohem skonal v úterý dne 3. května, jak již praveno o 5. hod. ranní. Pohřeb zemřelého konal se dne 5. května za účastenství jak učitelstva okolního, tak i občanstva salašského a velehradského, ačkoliv již od 12 hod. v noci jen dešť se lil. Pohřební průvod vedl dp. P. Antonín Rejzek T. J. za asistence dp. P. Filipa Malého a dp. P. Dvořáka T. J. Škola v něm ztratila učitele horlivého. Čest budiž památce jeho.

Po čas nemoci jeho a po úmrtí vedl správu školy p. Ladislav Valoušek, mladší učitel z Velehradu až do 31. srpna.

Školní rok ukončen dne 15. července 1898 slavnými službami Božími, jihž se žáci účastnili.

Školní rok 1898-1899

Nový školní rok začal 1. září slavnými službami Božími jimž to žactvo přítomno bylo. Nastupujících žáků bylo celkem 16 a sice chlapců 8, děvčat 18; všech 94, chlapců 42, děvčat 52. Náboženství vyučoval jako předešlý rok dp. P. F. Malý. Správcem školy od 1. září 1898 jmenován byl Josef Pižl, mladší učitel v Kudlovicích.

Mládež školní byla třikráte u sv. zpovědi, jakož i zúčastnilo se veřejných průvodů církevních, a obcovala službám Božím v den jmenin Jeho Veličenstva a reguúí zavražděné císařovny Alžběty, jakož na památku 50. letého jubileu. V březnu a květnu udály se dva požáry, při prvé vyhořela nádherná Šanáková vila, při druhém mlýn – žhář neznám. Návštěva školy za tento rok byla dobrá, vyjímaje poněkud podzimní měsíce, tak že nebylo žádných udávání třeba.

Rolnická záložna darovala 30 zl., jež svému účelu věnovány.

Úroda polní i ovoce byla uspokojivá. Dne 5. listopadu visitoval zdejší školu p.c.k. inspektor Fr. Perútka.

Školní rok skončen dne 15. července 1899 za přítomnosti mládeže.

Školní rok 1899-1900

Školní rok začat sl. službami Božími, po nichž následoval zápis žáků do školy nastupujících jichž bylo celkem 15, z těch chlapců 5, děvčat 10; veškerého žactva 93, chlapců 40, děvčat 53. Náboženství vyučoval tento rok dp. Fr. Vídeňský, ježto P. Fr. Malý odešel na Hostýn.

Mládež byla třikrát u sv. zpovědi a zúčastnila všech veřejných církevních průvodů, jakož i přítomna byla slavným službám Božím v památné dny Jeho Veličenstva a zádušní mše Jejího veličenstva.

Návštěva školy tohoto roku byla dobrá, tak že nebylo třeba žádných udání. Úroda polní byla celkem dobrá, zvláště urodilo hojně jablek, za něž stržili obyvatelé zdejší slušný peníz – vícero až přes 200 zl. Pro méně majetné bylo nedostatek, že téměř žádné hříby nerostly, které bývají o čas letní hlavním pramenem výživy.

Škola za tento rok visitována nebyla.

Podpory „Rolnické záložny“ neobdržela jako jiná léta dřívější, ježto právě nalézá se v revisi. Školní rok skončen dne 13. září slav. službami Božími, jichž se žactvo zúčastnilo.

Školní rok 1900-1901

Školní rok začat s. l. službami Božími dne 1. září, po nichž zapsáno žáků do školy nastupujících 13, z nichž bylo 6 chlapců a 7 děvčat, všech žáků 90, a sice 41 chlapců, 49 děvčat.

Náboženství vyučoval tento rok P. František Tomeček. Mládež školní byla třikrát u sv. zpovědi a zúčastnila se církevních průvodů; přítomna službám Božím v den Jmenin Jeho Veličenstva a zádušní mše Jejího Veličenstva.

Návštěva školy tento rok dobrá.

Úroda polní byla méně uspokojivá. Málo bylo ovoce a hub. Škola visitována byla dne 2. července 1901 panem c.k. školdozorcem J. Jedličkou.

Školní rok skončen dne 13. července sl. službami Božími.

Školní rok 1901-1902

Školní rok začat dne 1. září 1901 slavnými službami Božími, jichž se žactvo zúčastnilo, načež po vykonaném zápisu nastoupilo do školy 14 žáků a sice: 2 chlapci, a 12 děvčat; všech žáků bylo 93, z těch 37 chlapců, 56 děvčat.

Náboženství vyučoval tento rok P. František Tomeček. Mládež byla jako jiná léta třikrát u sv. zpovědi, zúčastnila se v den jmenin Jeho Veličenstva a zádušních služeb Božích za Její Veličenstvo, jakož i průvodů církevních.

Návštěva školy za tento byla více než dobrá; poněkud poklesla na konci června a července, ježto mnohé děti zabývaly se sbíráním hub a jahod, jež více než jiná léta se urodily a také dobře v městě placeny byly a sice následkem toho, že nebylo téměř žádných třešní. Rovněž nebylo žádného ovoce.

Zima roku tohoto byla mírná; při jarním mrazu zmrzl mladík 25.letý Ludvík Minks, jehož při sbírání roští ranila mrtvice a lidé ho hledající našli již jako mrtvolu.

Ježto také nebylo ani žaludů ani bukví vycházela zvěř vysoká na ozimy a na promoklé půdě nadělala mnoho škody.

Škola o tomto roce visitována byla dne 26. dubna p.c.k. školdozorcem J. Jedličkou, jenž důkladně prozkoumal stav školy a shledal ji nedostatečnou pro tak značný počet žactva. Výnosem c.k. okr. rady školní ze dne 26. července 1901 čís. 1281 mimo jiné nařízeno postarati se o novou učírnu a školní zahradu. Při valné hromadě všech občanů rokováno o stavbě nové budovy, při čemž potřebná vysvětlení a jednání řídil správce školy. Jediný občan řezník Emanuel Krátký prudce povstal proti navrhované stavbě právě, aby děti chodily do školy po půldnu. Návrh tento jednohlasně byl zamítnut, tak že navrhovatel sám ze sezení byl nucen se vzdáliti.

Leč myšlenku pro novou stavbu zvrhl nádlesní resp. nyní lesmistr velk. Buchlovského p. Dušek, jenž při sezení obec. výboru a místní rady školní o hořejším výnosu c.k.ok.r. školní vytasil s návrhem: návštěva školy po půldnu, leč i on odhlášováno ve smyslu stavby příznivém. Vida nezbytí navrhl učírnu poříditi z bytu správce školy a byt vystavěti vzadu do zahrady za záchody: zpráva o tom podána c.k.ok.r. školní, jež nařídila výnosem ze dne 20. července 1902 čís. 1547 komisionelní jednání za příčinou rozšíření školy na 24. července. Komisi na místě provedl pan c.k. okresní hejtman Wacha, ingenier Olejníček, místní šk. rada a obecní výbor v plném počtu, jakož i zástupce velk. p. Dušek. Komise uznala návrh p. lesmistra zákonu nevyhovující a poukazovala k tomu, že nejvhodnějším by bylo místo vedle školy na východní straně, kde stojí domek čís. 29. Proti tomu zvláště prudce vystoupil bývalý předseda m. šk. rady p. Václav Zemánek a p. lesmistr, vytýkajíce, že zakupování onoho domku obtíží obec. Podotýká se, že majitel domku čís. 29 jej ještě před komisí ku koupí nabízel. Komise odjela, aniž by místo vhodné nalezeno bylo a p. c.k.okr. hejtman zároveň nařídil, aby o zakoupení onoho domku vyjednáváno bylo; což také nařízeno zvláštním výnosem ze dne 26. července 1902 čís. 1615.

Aby občany, obecní výbor a místní radu školní pohnul ku vyplnění rozkazu c.k.okr. rady školní, podal správce školy v sezení obec. výboru návrh, že část kupní ceny na obec samu připadající uvolí se hraditi z odměny, kterou dostává tajemník obce. Návrh jednomyslně přijat a písařství od 1. srpna převzal správce školy od p. Václava Zemánka, čímž také nabytí vlivu na obec. výbor. Domek od majitelky Marie Šustrové zakoupen za 1000K, s čímž i p. zástupce velk. souhlasil, protokol kupní stylisoval, ale podepsati jej přece nechtěl. Zpráva o zakoupení podána c.k.okr. radě školní, jež nařídila výnosem ze dne 11. srpna 1902 čís. 1696 zadání vypracování plánů oprávněnému staviteli a jí do 15. září ku schválení předložiti.

Na podzim roku 1901 dány velká okna do učírny a v létě r. 1902 i do bytu správce školy, jakož i položena nová dlažba do školní síně, jež ve skutečnosti jest horší staré. Celá škola opravena a obílena; do školy pořízen nový stojan na sešity.

Na jaře r. 1902 provedena volba do místní rady školní, předsedou zvolen p. Baltazar Přerovský.

Školní rok skončen 15. července službami Božími za přítomnosti žactva.

Školní rok 1902-1903

Školní rok začat dne 1. září 1902 slavnými službami božími, jichž se žactvo zúčastnilo. Do školy nastoupilo 7 chlapců 10 děvčat; všech 41 chlapců 58 děvčat, dohromady 99. Náboženství tento rok vyučoval P. František Tomeček. Mládež byla jako jiná léta 3 kráte u sv. zpovědi, zúčastnila se v den jmenin Jeho veličenstva a zádušních služeb Božích za její

Veličenstvo, jakož i průvodů církevních. Návštěva školy byla za tento rok skoro velmi dobrá, tak že nebylo žádných udání.

Stavba školy:

Plány ku přístavbě zadány Josefu Šchaniakovi, staviteli v Uh. Hradišti. Zároveň podána žádost' za rozšíření školy na dvoutřídní, což c.k. zemskou šk. radou výnosem ze dne 28. listopadu 1902 čís. 20950 povoleno; plány však vráceny, aby komise stavební na místě samém provedena byla, také zatím účelem, aby pro obě učirny měly toliko jeden vchod a byt správce školy aby byl izolován. Plány znova vypracované vykazovaly větší rozpočet o 3300K. Také subvence, o níž v prosinci zadáno, se nedostala. Následkem toho odepřel obecní výbor přístavbu provésti, dle těchto dražších rozpočtů a žádána c.k.okr.šk. rada o schválení opět prvých v září zhotovených obnášejících 9127,44K, což schváleno výnosem c.k.okr.šk. rady ze dne 30. června 1903 čís. 1267. Když tedy mělo se již ku stavbě přikročiti, způsobil opět průtah p. lesmistr návrhem o zaopatření půjčky, o kterouž zadáno k zem. výboru mor., který však žádost' obce vrátil, že potřebné půjčky ku stavbám dává zemědělská banka, má li obec dříve povolení zem. výboru. Podána tedy znova žádost' k zem. výboru za schválení půjčky 9127,44K ze zemědělské banky a to v měsíci srpnu 1903.

Školní rok skončen dne 15. července 1903.

Školní rok 1903-1904

Školní rok začat dne 1. září 1903 službami Božími, jichž se žactvo zúčastnilo. Do školy nastoupilo 6 chlapců a 5 děvčat, dohromady 11 žáků. Všech žáků bylo 102, z těch 46 chlapců, 56 děvčat.

Náboženství tento vyučoval P. Karel Pokorný T.J.. Žáci byli čtyřikráte u sv. zpovědi a sice kromě povinné také včas vánoční. Mši si také obcovali v Den jmenin J. Veličenstva a v den úmrtí J.V. císařovny Alžběty.

Návštěva školy v tomto roce byla skoro velmi dobrá, tak že nebyl nikdo udán. Rok 1903 byl hojným na hříby, ale žádného ovoce, ač okolní krajina ho měla velmi hojně.

Přístavba školy:

Lhůta ustanovená ku podání offert na přístavbu školy uveřejněná ve Slováckých Novinách na Den září. Offerenti byli čtyři. Nejvíce slevil Holomek, zednický mistr ze Bzence ?%; stavitel Schaniak z Uh. Hradiště 13 a čtvrt%, chtěje stavbu dostati, dobrovolně zvýšil slevu na 18% a stavba jemu zadána, se kterouž započal ještě o měsíci září a v říjnu dokončena zhruba.

Rovněž znova podána žádost' za subvenci. Poslanci pp. Rozkošný a Pavlica požádání by vše představenstvem obce ji podporovati slíbili, jež také povolena byla ve výši 1500K. Přístavba na jaře r. 1904 dokončena a 7. srpna vysvěcena.

Komisse ku schválení přístavby skládající se z p.c.k. místopředsedelského rady Wachy, inž. Olejníčka a okres. lékaře Palausche uznala ji za bezvadnou a vhodnou ku vyučování již po prázdninách.

Školní rok 1904-1905

Školní rok 1904-1905 začat dne 1. září službami Božími. Ze žáků nastupujících bylo 6 chlapců, 3 děvčata (1 repetentka), II. odd. 13 chl. + 19 děv. dohromady 24, chlapců 19,

děvčat 24 = 43. II. třída 24 chlapců, 31 děvčat = 55. Vyučování poprvé počato ve dvou třídách: v I. třídě správce školy Josef Pižl, v II. třídě prozatímní vyučitel Alois Vitek, jenž nastoupil od 1. září 1904. Narozen byl 3. září 1885, Obecnou školu jednotřídní navštěvoval ve svém rodišti v Moravských Málkovicích, měšťanskou školu v Ivanovicích a učitelský ústav v Kroměříži.

Výnosem ze dne 26. srpna 1904 čís. 14083 povolila c.k. zemská šk. rada otevření počátkem školního roku 1904-1905 druhou třídu a vypsatí konkurs k obsazení nově systemisovaného místa nadučitele. Kompetent o místo toto byl jediný a sice dosavadní správce školy, jenž také nadučitelem ustanoven byl.

Přístavba tato stála 10011,79K.

Farní úřad Velehradský daroval na obuv chudým žákům 20K, ředitelství velk. tamtéž pro školní zahradu 60 pláňat. Správce školy zakoupil od Františky Krátké kus pozemku za 50K a ku školní zahradě připsati dal. Škola visitována byla p.c.k. školdozorcem Aloisem Boudem dne 30. května 1905. Mládež jako jiná léta byla čtyřikrát u sv. zpovědi.

Jelikož tříletí místní školní rady uplynulo, provedena nová volba, při níž zvoleni byli titíž členové Valentin Krátký a Jan Jurčík. Dosavadní předseda p. Baltazar Přerovský prodav majetek zdejší odchází do Derzle. Škola ztrácí v něm upřímného přítele, jenž si hlavních zásluh o rozšíření její získal a v každém ohledu podporoval.

Rok 1904 byl suchý, ale obilí – zvláště zrno bylo dobré. Sena taktéž bylo dosti, ale otav velmi málo. Jablka se hojně urodila, švestek méně.

Školní rok skončen 15. července 1905.

Školní rok 1905-1906

Školní rok začat 1. září. Ze žáků nastupujících bylo 5 chlapců, 5 děvčat.

I. třída	I. odd.	6 chlapců, 5 děvčat	
I. třída	II. odd.	12 chlapců, 12 děvčat	= 98 žáků
II. třída	I. odd.	8 chlapců, 19 děvčat	
II. třída	II. odd.	17 chlapců, 19 děvčat	

Škola visitována byla p.c.k. okr. školdozorcem Aloisem Boudou 26. června 1906. Mládež školní byla 4krát u sv. zpovědi. Náboženství vyučoval P. Karel Pokorný. Návštěva po tento školní rok byla velmi dobrá. Udán jeden žák, František Zemánek, jehož otcí dostalo se výhrůžky c.k.ork.šk. radou.

Dne 6. na 7. července o 11 hod. v noci nad lesy kol Salaše strhla se průtrž mračen, kteráž v půlhodině zatopila domky do výše 1m, tak že lidé v nich spící vynášení musili býti oknem. Škoda značná způsobena na polích a lukách na dolině položených; na domácích nejvíce utrpěli František Straka a Ladislav Hamrta, jemuž domek voda pobořila.

Rok 1906 až do 15. července byl více deštivý, sen sklidilo se hojně. Jelikož nový školní řád nabyt platnosti, skončen školní rok 30. června 1906.

Školní rok 1906-1907

Školní rok začal dne 1. září. Ze žáků nastupujících bylo: 4 chlapci, 3 děvčata.

Na počátku roku byli v I. tř. I.odd. 6 chlapců, 3 děvčata

I.tř.	II.odd.	10 chlapců, 9 děvčat
II.tř.	I.odd.	12 chlapců, 18 děvčat
II.tř.	II.odd.	11 chlapců, 24 děvčat
dohromady		39 chlapců, 54 děvčat = 93

Škola ve školním roku 1906-1907 visitována nebyla. Žáci byli 4krát u sv. zpovědi. Katechetou v tomto roce byl P. František Klapuch. Návštěva školy byla skoro velmi dobrá. Pro nedbalé posílání žáků do školy udání byli, - což se jež po mnoho roků nestalo 4 otcové – Od 1.-14. června bylo vyučování přerušeno pro spalničky. Téměř všichni žáci onemocněli hromadně.

V minulém roce 1906 urodilo se hojně ovoce. V době zrání švestek nastaly dlouhotrvající deště, takže tyto úplně rozpučaly a se stromů padaly, takže se nehodily leda na kvas. Školní rok skončil 28. června.

Školní rok 1907-1908

Školní rok začal dne 1. září. Ze žáků nastupujících byli 1 chlapec a 4 děvčata.

Na počátku roku byli v	I.tř.	I.odd.	1 chlapec, 5 děvčat
	I.tř.	II.odd.	11 chlapců, 7 děvčat
	II.tř.	I.odd.	12 chlapců, 13 děvčat
	II.tř.	II.odd.	11 chlapců, 23 děvčat
dohromady			35 chlapců, 48 děvčat

vesměs náboženství katolického.

Na konci roku bylo v	I.tř.	12 chlapců, 11 děvčat
	II.tř.	18 chlapců, 31 děvčat
dohromady		30 chlapců, 42 děvčat.

Ve sboru učitelském změna se nestala žádná. Náboženství vyučoval P. JN. Černý. Návštěva školy byla v tomto školním roce skoro velmi dobrá, udán nebyl nikdo.

Žáci II. třídy měli dvakrát vycházku. Dne 29. dubna byla pořádána ve školní zahradě jubilejní stromová slavnost.

Pro následující období jmenován byl inspektorem cvičný učitel učit. ústavu pan Leonard Hrazděra v Kroměříži. Visitována škola v tomto roce opět nebyla. Žáci byli 4krát u sv. zpovědi.

Školní rok skončil dne 30. června 1908.

Školní rok 1909-1910

Školní rok začal dne 1. září. Ze žáků nastupujících jest 5 chlapců a 4 děvčata = 9, tak že v I. tř. na počátku roku bylo 23 žáků, v II. tř. 55 žáků. Během roku zemřeli: Kožušský Josef a Maňásek Antonín, oba z I. třídy. Žák Fr. Jurčík musil býti vyloučen ze školy, ježto ohrožoval zdraví žáků.

Náboženství na počátku škol. roku vyučoval P. J. Jaroš a od prosince P. Fr. Vídeňský. Škola byla visitována p. školdozorcem L. Horazděrou dne 18. dubna 1910. Návštěva školy skoro velmi dobrá až na jednotlivé žáky, kteří nesměli choditi do školy, ježto v jejich domě byl tyfus.

Od 1. listopadu odešel zdejší učitel p. Alois Vítek do Horněmčí, obdržev místo I. třídy. Na jeho místo nastoupil p. B. Svačina. Nar. se 21.12.1886 v Ivani u Přerova. Navštěvoval měšť.

školu v Tovačově a uč. ústav v Kroměříži, kdež r. 1905 maturoval. Tamtéž nabyt vysvědčení způsobilosti pro šk. obecné dne 11.?.1907 a pro šk. měšťanské z I. odb. dne 28.3.1910.

Školní rok 1910-1911

Školní rok začal dne 1. září. Ze žáků nastupujících bylo 6 děvčat a 6 chlapců. Bylo tedy v I. třídě 29 dětí ve II. třídě 43 dětí. Během roku nezemřel žádný žák. Žák Fr. Jurčík zase školu nenavštěvoval. Náboženství vyučoval P. František Vídeňský. Škola toho roku nebyla visitována. Návštěva školy byla velmi dobrá. Po celý rok nebylo potřebí žádného udání. V druhém pololetí byla poněkud slabší, poněvadž v některých domech byl opět tyfus.

Od 1. října odešel zdejší učitel p. Boh. Svačina na své nové působiště do Buchlovic a na jeho místo byl ustanoven zat. učitel II. třídy František Tichopád. Narodil se v Otrokovicích, dne 18. března r. 1891. Studoval měšťanskou školu v Napajedlích, a učitelský ústav v Kroměříži. Tam maturoval r. 1910. V měsíci červnu p. nadučitel, J. Pižl těžce ochuravěl a dostal dovolenou. Náhradné vyučování bylo zavedeno tak, že obě třídy sloučeny v jednu.

Během roku bylo pozorovati, že v I. třídě množí se úžasně houba. Proto v prázdniny byla stará podlaha vytrhána a dávana nová. tím se prodloužily prázdniny o 14 dní.

Školní rok 1911-1912

Školní rok započal dne 15. září r. 1911, poněvadž se opravovala I. třída, kdež byla houba. Zameškaný čas nahrazen byl tím, že byl školní rok prodloužen do 15. července 1912. Ze žáků nastupujících bylo ? děvčat ? chlapců. Dohromady tedy ?.

V I. třídě bylo 31 žáků, ve II. třídě 35, celkem tedy 66 žáků. Během roku nezemřel ze žáků žádný. Náboženství vyučoval P. F. Vídeňský. Škola byla visitována c.k. školdozorcem p. L. Horazděrou dne 24. června 1912. Návštěva školy byla velmi dobrá, tak že po celý rok nebylo potřebí žádného udání.

Churavý p. nadučitel Josef Pižl nastoupil po prázdninách službu, ale poněvadž nemohl ji zastávat byla mu dovolená prodloužena do konce školního roku (1.7.). Vyučoval spočátku do 1. listopadu sám F. Tichopád, který byl jmenován zatímním správcem školy od 1. listopadu byl ustanoven F. Drbohlav výpomocným učitelem do 30. června. dne 1. srpna jmenován byl nadučitel J. Pižl správcem školy v Pohořelících a správa školy ponechána byla zat. správci školy F. Tichopádovi do 1. září 1912.

Školní rok 1912-1913

Školní rok začal dne 2. září 1912. Ze žáků nastupujících bylo 4 chlapců a 5 děvčat. Bylo tedy v I. třídě žáků 27, v II. třídě 39. Docházka školní byla po celý rok velice pilná, že nebyl nikdo udán. Škola tohoto roku visitována nebyla. Náboženství vyučoval P. Fr. Vídeňský. Správa školy svěřena byla provisorně Václavu Kolouškovi, zatímnímu učiteli od 1. září 1912 do 30. července 1913. Dne 1. září ustanoven na této škole zatímním učitelem Augustin Hejkal. Učitelské místo druhé třídy bylo na podnět místní školní rady obsazováno definitivně. Tuto definitivu dostal učitel Jan Nálík, od 1. května 1913. Do té doby byl zat. učitelem v Halenkovicích. Tam také ustanoven byl učitel Aug. Hejkal. I místo nadučitelské

obsazeno definitivně dne 1. srpna 1913. Nadučitelem je od tohoto dne Rudolf Fuks. Byl učitelem v Halenkovicích, kam se přestěhoval i zat. učitel Koloušek V.

Školní rok 1913-1914

Školní rok počal 1. září 1913. Do školy nastoupili 3 chlapci a 1 děvče, tak že bylo v 1. tř. 21 žáků, v 2. tř. 42 žáků. Všichni žáci chodili velmi pilně do školy, tak že za celý rok nebylo potřebí nikoho pro nedbalou docházku školní trestati. Náboženství vyučoval P. Kar. Pokorný, jezuita z Velehradu.

Zatímní učitelka žen. ruč. prací Marie Neugebauerová ustanovena tohoto roku definitivně na školách na Velehradě, Modré a Salaši.

Škola visitována byla 3. února 1914 p. inspektorem L. Hrázděrou. Žactvo zúčastnilo se bohoslužeb v den 4. října a 19. listopadu, jmenin to J.V. císař. a kr. Fr. Josefa I. a jeho choti císař. Alžběty. Dne 2. prosince slaven III: Dětský den, jenž vynesl 3K, které zaslány České zemské komisi pro ochranu dětí.

Žně v r. 1913 byly studené a vlhké, tak že se obilí žala a sklízelo i v září a mokré se do stodol uložilo, čímž velice utrpělo na jakosti. Podzimek pak byl dosti suchý až do prosince, jenž byl celý blátivý. Po vánocích nastala velmi krutá zima, jež bez přestání trvala až do polovice února. Sněhu bylo na půl metru.

Duben byl krásný a suchý. Dne 3. května 1914 byl velmi silný mráz, tak že pomrzly třešně, hrušky, jabloně, ořechy i buky v horách. Tím utrpěla obec velikou škodu, ježto ovoce je v obci jednou z důležitých sklízni.

Dne 28. června 1914 spáchán atentát v Sarajevě na J.V. arcikn. Františka Ferdinanda a jeho choť vévod. Žofii z Hohenbergů, jemuž oba podlehli. Dne 4. července zúčastnilo se žactvo zádušní mše za arcivévodské manželky.

V prázdniny tohoto roku (1914) opravena stará část budovy a sice zdvižena tak vysoko jako třída nová (dosud bylo ve 2. tř. jen 2,85 m vysoko), dána nová eternitová střecha na místo staré šindelové a do prostřední světnice v bytě správce školy dáno nové větší okno (do té doby bylo tam okno 1m vys. a 80cm šir.) Stropní trámy ve třídě zůstaly staré ježto byly dobré, v bytě spr. školy jsou ve světnicích nové, v kuchyni a komoře staré (oprava provedena nákladem asi 5000K).

Všem těmto opravám vyšel s nevšední ochotou vstříc zástupce velkostatku buchlovského p. ředitel Jan Deyl.

Školní rok 1914-1915

Školní rok počal 1. září 1914. Do školy nově nastoupili 4 chl. a 11 děvčat, tak že bylo v 1. tř. 30 ž., v 2. tř. 43 žáků, dohromady 73 ž.. Sbor učitelský byl na počátku školního roku úplný až do 15. února 1915. Od té doby učil p. Jan Malík na Velehradě, kamž byl na výpomoc přesazen, až do konce škol. roku. Obě třídy od té doby vyučoval říd. učitel Rud. Fuks částečně polodenně.

Při domobranecké přehlídce v měsíci prosinci 1914, k níž musili se dostavití oba učitelé, uznáni oba neschopnými. Při opětné domobranecké přehlídce v měsíci červnu 1915 uznán způsobilým ke službě vojenské říd. učitel Rud. Fuks, kterouž službu dne 15. července nastoupil. Zůstal tedy na škole opět jen jeden učitel, p. J. Malík.

Ručním pracím vyučovala def.uč.žen.ruč.prací, sl. marie Neugebauerová z Velehradu. Náboženství vyučoval P. Kar. Pokorný, jezuita z Velehradu. Docházka školní nebyla tak dobrá jako léta minulá jmenovitě v měsících jarních a letních, následkem těžké doby válečné. Škola byla visitována dne 3. listopadu 1914.

Žactvo vedeno jsouc učitelským sborem zúčastnilo se všech pomocných akcí v době válečné. Sbíralo ostružinové listí na výrobu čaje pro vojíny, pořádalo mezi sebou sbírky na Červený kříž, na vdovy a sirotky po padlých vojínech a na výrobu prothes. Žákyně při vyučování žen. ruč. pracím pletly vlněné kukly, rukavice a nátepničky pro vojíny v poli. Všichni žáci vyráběli papírové ponožky a podešve pro vojsko v poli. Dne 27. dubna 1915 uspořádali žáci vlasteneckou sbírku válečného kovu.

Žactvo zúčastnilo se služeb božích dne 7. září 1914, kteréhož dne slouženo requiem za zemřelé arcivévodské manžely arcikn. Františka Ferdinanda a jeho choť Žofii, dne 4. října, v den jmenin J.V. císař. a kr. Františka Josefa I., v den jmenin J.V. císař. Alžběty dne 19. listopadu, 2. prosince 1914 kdy oslavováno 66ti leté panování nynějšího panovníka a 27. června 1915, kdy oslavováno dobytí Lvova.

Všechny důležitější události válečné byly učitelstvem žactvu přednášeny a tak buzeno vlastenecké smýšlení u žáků. Dne 2. prosince 1914 slaven IV. Dětský den, jenž vynesl 4K. Žně v r. 1914 byly poněkud nepříhodné, častěji totiž přšelo, ač obilí se nezkazilo, jen že to pracujícím překáželo.

Podzim byl suchý a dosti teplý na několik mrazů v polovici listopadu. Zima velice mírná a blátivá (celý prosinec až do polovice ledna). Teprve v druhé polovici ledna začalo mrznout a sněžit. Sněhu nebylo mnoho. Začátek jara studený, teprve v 2. polovici dubna tepleji a pěkně. Na začátku května byl silný mráz, tak že ovocné stromy omrzly, čímž Salaš utrpěla velkou škodu. Květen a červen teplý ale velice suchý, tak že se neurodily ani jahody a nerostly ani houby. Teprve ku konci července začalo přšet. Následkem dlouhého sucha jsou jařiny velmi špatné. Úroda proto byla malá. Obilí špatně sypalo; ječmen nejhůře. Následkem toho pocitován byl nedostatek mouky, jež náramně přidražilo. Stálť totiž kg až 1K20h (žitné čili pšeničné). Nejinak tomu bylo s jinými potravinami. Např. kg hovězího masa stál 4K, vepřového 4K60h – 5K.

Světové války účastnilo se 50 vojínů, z nichž 5 bylo 18tiletých. V listopadu 1914 padl na bojišti 23letý Alois Růžička z č. 40, v nemocnici v Olomouci zemřel na úplavici vojín Metoděj Zemánek z č. 45. Do zajetí upadli: Josef Kedroň, Jurčik Vojtěch, Jurčik František, Marek Antonín, Bičan Václav a Bičan Vincenc, Navrátil Jan, Zapletal Jan v Rusku; Janovác Antonín v Itálii. Nezvěstní: Hiller Jan a Minks Alois.

Školní rok 1915-1916

Školní rok počal dne 1. září 1915. Do školy nově nastoupilo 7 chlapců a 6 děvčat, takže bylo v I. tř. 33 žáků, ve II. třídě 46 žáků, dohromady 79. Jelikož správce p. Rudolf Fuks nastoupil dne 16. srpna 1915 službu vojenskou, zůstal na škole jen učitel Jan Malík, jenž po celý rok vyučoval obě třídy polodenně. Při domobraněcké prohlídce, k níž musil se jmenovaný učitel v červnu 1916 dostaviti uznán nezpůsobilým. Náboženství vyučoval P. Karel Pokorný T.Z. z Velehradu. Návštěva školy byla v tomto roce slabší, následkem vojny. Škola byla visitována dne 19. února 1916.

Jako roku minulého, tak i v tomto roce účastnilo se žactvo za vedení učitele svého pomocných akcí ve prospěch válečné péče. Sbíráno opět jahodové a ostružinové listí na přípravu čaje pro vojíny, látky vlněné a bavlněné, odpadky gummy. Žákyně pletly v hod. žens.

ruč. prací vlněné ponožky, rukavice a nátepničky pro vojáky v poli; sbírány kovy. Pořádány sbírky na Červený kříž, na opatření ponorky.

Žactvo zúčastnilo se služeb božích dne 4. října v den jmenin J.V. císaře a krále Frant. Jos. I., dne 19. listopadu v den jmenin J.V. zemřelé císařovny Alžběty, dne 2. prosince 1915 pořádán V. Dětský den.

Počasí bylo obstojné; zima nepříliš tuhá, jaro mírné. Práce polní i při nedostatku pracovních sil a potahů byly dobře skoušeny. Obilí bylo málo; ovoce a hub rovněž tak.

Nedostatek všeho byl zřejmý všude. Zásobování obyvatelstva bylo zákonitými nařízeními zvlášť upraveno. Tak byli ustanoveni v každém okresu subkomisionáři – velkoobchodníci neb mlynáři – kteří měli právo obilí skupovati a jimž byl rolník povinen obilí za stanovené nejvyšší ceny prodati. Ceny tyto byly (v r. 1915): pšenice 34K, žito (réž)28K, ječmen pro pivovary 28K, ječmen pící 26K, oves 26K za 1q. Jinému než nakupovateli (subk.) rolník obilí prodati nesměl. Pro svou potřebu směl si ponechat jen určité množství a to 300g pro dospělou osobu na den, pro děti 240g mlýnských výrobků, pro 1 koně 1kg ovsa na den. Pro nezásobené obyvatelstvo byly dodávány mlýnské výrobky do obce a to na poukaz, jež c.k.okr. hejtmanství vydalo starostovi obce, jež byl zároveň předvedou zásobovací komise, jež v obcích byly zřízeny. Mlýnské výrobky obdržel od mlynáře. Bez poukázky nic vydáno nebylo. V obci rozdělovala výrobky mlýnské buď zmíněná komise, neb ponechala to místnímu obchodníku. Vyměřená dávka činila na 1 osobu a týden 1kg 40dkg. Mouka vydávala se na lístky, „chlebenky“, jež každý přednosta domácnosti obdržel od zásobovací komise. Bez lístku žádný mouky koupiti nedostal.

U nás na Salaši začalo se prodávati na lístky 1. ledna 1916, jinde – hlavně ve městech – dříve. Do té doby rozdělovala se mouka bez lístků. Lístky tyto vydávány byly nejdříve s platností na týden, později na 14 dní. Rovněž cukr vydáván na lístky – cukřenky – s platností na 1 měsíc a 1kg na osobu. U nás zavedeny teprve v březnu 1916. Zásobování moukou po žních r. 1915 do konce t.r. ještě ušlo; posíláno bylo totiž do naší obce takřka pravidelně každých 14 dní 5-6 pytlů mouky rezné a žitné. Hůře tomu však bylo v roce 1916.

Od nového roku až do velikonoce, které byly asi v polovici měsíce dubna, poslány byly do naší obce 2 pytle pšeničné mouky, pravím celé dva pytle, kromě několika pytlů mouky rezné a kukuřičné či turkynice. O svátcích těch dovezen 1 pytel pšeničné mouky. Takový byl jí nedostatek. A bylo čím dál hůře. Byly rodiny, jež neměly kromě zemáků – a ani těch později nebylo – co dáti do úst. Lid náš sháněl živobytí kde mohl a jak mohl. Shodilo se s počátku do Roštína a Cetechovic do mlýna na mouku a plotilo se 1,20K za kg, jinde až 2,60K, neb k rolníkům na obilí a to v noci. Doneslo se několik kg mouky neb obilí, které se pak doma na ručním mlýnku sešrotovalo. To činila ovšem chudina. Zemědělci, kteří chtěli dáti semleti obilí ve mlýně, musili míti k tomu povolení c.k.okr. hejtmantství; dříve však musili předložiti potvrzení obecního úřadu, že obilí, jež chtějí dáti do mlýna, je z vlastní jejich sklizně. Množství obilí, určeného k semletí, řídilo se počtem osob v domácnosti.

Rovněž potřebí bylo povolení k prodeji dobytka hovězího. Chtěl-li někdo jeti drahou na větší vzdálenost, musil míti legitimaci, vydanou c.k.okr. hejtmantstvím.

Drahota v tomto roce byla ještě větší než v minulém. Tak např. žádáno v červnu 1916 za 1q žita 100K. Nejvíce byl pociťován nedostatek masnot. Bylo-li sádlo kde k dostání stál 1kg 10K (před válkou nejvýš 2K20h), čtvrtka vyvařeného másla 6K, litr mléka 40h, 1kg rýže 3K20h, 1kg kaše 3K, 1kg mýdla 8K, 1kg hovězího masa 8K40h. Kůže nebylo, takže obuv byla velmi drahá. Vysoké boty byly za 100K, střevíce za 40-44K. Nejinak tomu bylo s dobytkem. Kráva, za kterou se jindy i s teletem dalo nanejvýš 400K, stála 2000-3000K. A vepřový dobytek! Za selátko, vážící 5-6kg žádáno a placeno až 140K.

V tomto šk. roce, druhém to roku světové vojny narukovali: Zapletal Vojtěch – 18tiletý, Čevela Cyrill, Veselý Antonín, otec žáků Jana, Anděly a Anežky Veselých a jeho syn Antonín – 18tiletý, 20tiletý Alois byl již druhý rok na vojně, Jurčík Alois – 18tiletý, Luža František a syn jeho František 18tiletý, Jurčík Jan z č. 8, rovněž 18tiletý a konečně Eduard Krátký a Martin Minks, oba 18tiletí.

Školní rok 1916-1917

Školní rok započal dne 1. září 1916. Do školy nově nastoupil 1 chlapec a 6 děvčat, takže bylo v 1. třídě 36 žáků, ve 2. třídě 45 žáků, dohromady 81. I v tomto školním roce vyučoval na škole zdejší jen jeden učitel, Jan Malík, jelikož správce školy konal službu vojenskou. Při domobranecké prohlídce v roce 1917 uznán prve jmenovaný neschopným. Náboženství vyučoval P. Karel Jürschek T.J. z Velehradu. Návštěva školy byla v tomto roce slabá. Škola visitována dne 20. února 1917.

Také v tomto šk. roce zúčastnilo se žactvo akcí ve prospěch válečné péče. Dne 4. října účastnilo se služeb Božích – jmeniny J. V. císaře F. J. I. a dne 19. listopadu v den jmenin J. V. císař. Alžběty. Dne 27. dubna 1917 oslaveny službami božími narozeniny císařovny Zity. Dne 21. listopadu 1916 zemřel totiž císař a král F. J. I. a vládu nastoupil arcivévoda Karel, jenž korunován za krále Uher dne 30. prosince 1916. Dne 2. prosince 1916 pořádán VI. Dětský den.

Žně v roce 1916 byly obstojné. Počasí bylo deštivé zvláště v 2. polovici srpna velmi pršívalo. Podzim byl pěkný, zima neobyčejně tuhá. Práce polní obstarávány pomalu pro nedostatek pracovních sil a potahů, přes to však šťastně skončeny. Zásobování obyvatelstva dělo se dle nařízení, vydaných v roce minulém. Chudina trpěla mnoho. Od začátku měsíce ledna 1917 až do konce března nedostalo se do osady naší ani kg mouky. Byly to pro mnohé trpké dny. Požívání masa omezeno na 4 dny v týdnu, zavedením bezmasých dnů (pondělí, středa, pátek). Přestupky trestány. Konány soupisy úrody a prohlídky zásob. Tak od 26. února 1917 – do 5.3. prováděny prohlídky zásob za vojenské assistence. Zásoby zemědělců zjišťovány totiž dle „Výkazu zásob“, archů to, v nichž veškerá úroda napsána byla. Vojáci prohledávali místnosti ve staveních, aby se přesvědčili, zda snad obilí někde není skryto, když dle „Výkazu zásob“ chybilo; směl totiž zemědělec dle předpisu spotřebovati do té doby jen určité množství. Na to ponecháno mu pro osobu těžko pracující na den 360g obilí, pro lehko pracující 240g, ovsu pro 1 koně 1kg na den, pro vepře čtvrt zásoby ječmene po odečtení osiva, a to na dobu do 15.8., ostatek musel hned odvésti. Komisařem takové komise byl učitel, ne však domácí, nýbrž ze sousední vesnice. Jelikož rekvisice tyto neměly očekávaného výsledku – sebralo s totiž málo-, nařízeno odebrati zemědělcům zásoby, ponechané jim na dobu od 1. července do 15. srpna. Dále rekvizován dobytek, kotly a zvony, mosazné hmoždíře.

Stříbrné peníze a zlaté z oběhu zmizely, pocit'ován nedostatek drobných peněz. Proto vydány jednokorunové bankovky, které později, když nouze o drobné peníze dostoupila vrcholu, byly trhány na půlky a čtvrtky (koncem r. 1916). Mimo to vydány železné dvacetihaléře a dvouhaléře.

Na opatření peněz k vedení války vypisovány vždy po půl roce válečné půjčky; upisování těchto zúčastnilo se obyvatelstvo obce naší měrou dosti značnou. Tak bylo na VI. vál. půjčku, vypsanou v květnu 1917 – upsáno 8000K (na 1.-300K, na 2.-2500K, na 3.-600K, na 4.-3500K, na 5.10000K) Drahota v tomto roce byla větší než v minulém. Hned po žních žádáno za 1q žita 100-120K, za 1q pšenice až 160K, ač úřady stanovené ceny byly 37 a 38K. Ovoce bylo rovněž drahé; švestky prodávány za 60K za 1q. Loket plátna stál 6K (před válkou

50h) 1kg podešvic 100K; poněvadž byla však kůže státem zabavena, nebylo možno ani za tuto cenu ji dostat. Nedostatek pociťován ve všem a za peníze nebylo možno takřka nic koupit; vyměňovalo se. Obchodníci ve městě žádali máslo, vejce, tvaroh, mouku, jelikož toho na trhu vůbec nebylo a dávali zboží.

Školní rok 1917-1918

Školní rok počal 1. září 1917. Do školy nově nastoupili 3 chlapci a 9 děvčat, takže bylo v 1. tř. 38 žáků, v 2. tř. 43 žáci, celkem 81 ž. V tomto školním roce vyučovali na škole opět oby zde ustanovení učitelé, ježto ř. uč. Rudolf Fuks byl koncem června 1917 jako invalid vojenské služby sprostěn. Náboženství vyučoval opět P. Karel Jürschik, člen T. J. z Velehradu. Ručním pracím vyučovala sl. Mar. Neugebauerová z Velehradu. Návštěva školy byla v 1. tř. dobrá ve 2. tř. slabší, ježto žáků smělo se ještě stále užívat k pracím hospodářským, čehož mnozí rodičové hodně zneužívali. V tomto šk. r. škola visitována nebyla.

Také v tomto školním roce zúčastnily se školní dívky za vedení učitelů pomocných akcí válečných. Dne 16. října vykonána byla žáky sbírka pro c.k.voj. vdovčí a sirotčí fond, jež vynesla 20,10K, dne 20. října sbírka prádla pro vojíny v poli. Dne 3. prosince 1917 konán VII. Dětský den, jež vynesl 21,10K. Žactvo zúčastnilo se též služeb božích v den jmenin a narozenin J. V. císaře Karla a J. V. císaře Zity.

Žně v r. 1917 byly obstojné. Úroda byla sice následkem dlouho trvajících sucha (tj. od polovice dubna až do konce srpna) slabší, ale co se urodilo, aspoň se řádně sklídilo. Tento rok byla velká úroda všeho ovoce (jádernatého i peckovitého). Při velké drahotě ovoce, prodával se totiž 1g jablek na počátku za 70K, později za 140K a pak ještě dražší, 1g švestek za 100K a pak ještě dražší, 1g švestek za 100K, utržili mnozí hospodáři tolik peněz, co ještě nikdy (5000-8000K). Tolik by v míru mnozí za celý svůj majetek nebyli utržili. Polní práce pro nedostatek potahů pokračovaly pomalu, ale přece vykonány. Také tato práce byla hodně drahá; platilo se totiž za den práce 1 párem koní 50-60K.

Zásobování obyvatelstva dělo se tak jako roku minulého, jenže předepsaná dávka mouky se mnohdykrát vůbec neobdržela, nebo aspoň ne celá. Lid trpěl hlad a sháněl, kde se co dalo. Chodil do dalekých dědin na Hanou a tam kupoval obilí a co se dalo. Aby si stát zaopatřil nějaké obilí, snížena byla v lednu r. 1918 spotřeba obilí pro samozásobitele a to u těžce pracujících ze 366g denně na 300g a u lehce pracujících ze 300g na 225g denně. Na základě toho vykonány nové přehledky zásob (první byly v měsíci listopadu a prosinci 1917 s vojenskou assistencí) a přebytky odebrány. Ježto ani to později nestačilo odebráno bylo rolníkům koncem dubna 1918 vše co měli mít jako zásobu až do žní, tedy asi za polovinu 3. měsíce.

Následkem stálého vydávání papírových peněz poklesla velice jejich hodnota za hranicemi a v říši zase vyvolala drahotu. Za 1q žita nebo pšenice žádáno hned po žních r. 1917 300 až 400K i více (ovšem pod rukou, ježto obilí směl kupovati pouze válečný obilní ústav), ač státem stanovená cena byla 40K. Kg mouky pšeničné prodával se za 5 později 7 a pak i 9K; žitná nebyla o mnoho lacinější. Úžasně v ceně stouply látky na šaty a obuv. 1m kartounu, který v míru byl za 50h prodával se v dubnu v r. 1918 za 30-40K, 1m látky na mužské šaty (v míru 8K) byl v tu dobu za 300-400K i více. Šněrovací botky mužské byly za 150-200K.

Drahotu tuto cítilo nejvíce učitelstvo, ježto bylo odkázáno stále na předválečné své služné. Byl sice povolen nákupní přírůstek za rok 1917, ale ten, ač nepatrný a poměrně nijak

neodpovídající (činil totiž u správce školy 600K) vyplacen byl učitelstvu až v červenci v r. 1918. Podpora ženám narukovaných vojáků upravena byla v červnu 1917, tak že dostávaly mnohé (dle počtu členů rodiny) 300K i více měsíčně, což nedostával žádný zdejší učitel. Do Salaše přicházelo měsíčně asi 7000K podpory.

Koncem r. 1917 bylo vydáno asi za 24 miliard K bankovek, krytí asi 2mil. K.

Školní rok 1918-1919

Školní rok počal 1. září 1918. Do školy nově nastoupili 3 chlapci a 6 děvčat, tak že celkem navštěvovalo školu 34 chlapců a 47 děvčat, celkem 81 žáků. V tomto školním roce vyučovali na škole oba učitelé na ní ustanovení. Náboženství vyučoval P. Karel Jürschik, člen T.J. z Velehradu. Ručním pracím vyučovala sl. Marie Neugebauerová z Velehradu. Návštěva školy byla v 1. tř. pilná, v 2. tř. slabší, ježto rodičové si ve válce navykli nechávat si děti hodně doma k různým pracím, ač nové ministerstvo školství a národní osvěty (Habermann) používání dětí k pracím hospod. zakázalo.

Žně v r. 1918 byly obstojné. Úroda dobrá, ač v polovici června byl tuhý mráz, jenž na rovinách při řece Moravě zničil skoro úplně žito, jež tehdy právě kvetlo a brambory, jež po mrazu úplně uschly. Později ale opět vpučely. U nás mráz tak neškodil. Ovoce jadernatého nebylo, ale za to velká úroda švestek. Švestky, ač byly napadeny mšicí štítkovou, od níž byly úplně černé, prodávaly se hodně draho a to z počátku 1kg za 1K později až za 2K.

Doposud řádila krutá válka, ale již objevovaly se úkazy věstící blízký její konec. Byla to jmenovitě všeobecná deserce. Málokterý voják, který se dostal na dovolenou, navrátil se zpět k svému pluku. Uprchlí vojáci spávali v noci venku, ježto často přišla pro ně četnická hlídka, a ve dne pomáhali domácím pracovat na poli. Tehdy vynikla pověst, že v lesích buchlovských zdržuje se mnoho uprchlých vojáků, jež živí se tím, co si v lese zastřelí a na poli i v domech ukradou. Byl to tak nazvaný „Zelený buchlovský kádr“, ale to byla jen pověst. V lesích se nikdo trvale nezdržoval. Tehdy vojáci utíkali až z fronty. Že tito desertéři nedělali velkého rozdílu mezi svým a cizím je ovšem pravda, ježto si na vojně zvykli nic nedělat a krást. Také u nás bylo několik domů vykradeno a to u P. Minkse č. 38 ukradli slivovici a ještě v několika domech prasata. Nejobávanější byli desertéři ze St. Města a z Jalubí.

V polovici října 1918 řádila u nás jak mezi žactvem, tak i mezi dospělými španělská chřipka, horečnatá to choroba, jež zachvátila snad celý svět, která při dobrém ošetřování trvala asi 4 dny, ač následky (slabost a kašel) trvaly déle. Byla tak rozšířena, že neminula snad ani jeden dům a napadla všechny obyvatele domu najednou. Z dětí zemřela na ni Zerzánová Františka 4 r. st., z dospělých krejčí Filip Hána a hajný Vincenc Volčík.

28. října 1918 prohlášen byl samostatný stát československý. Zástupcové České Národní rady v Paříži podpisovali jako vítězi Rakousku a Německu podmínky příměří. Zřízení státu československého oslavilo žactvo i občanstvo ve škole a průvodem na kopec, kdež vrženo do ohně vše co nás na Rakousko a Habsburky upomínalo. Později pořádána byla na Velehradě přednáška o státě československém, jíž bohužel zúčastnilo se ze Salaše jen několik občanů, ač pořádána byla v neděli odpoledne.

Vojáci ze všech stran vraceli se domů. V Uh. Hradišti konala se dobrovolná mobilisace čs., k níž houfně i s hudbou přicházeli vojáci z jiných osad. Ze Salaše však se dobrovolně nepřihlásil žádný. Službu vojenskou nastoupili až později na výzvu úřadu dle stáří až do 36 roků. 9. prosince 1918 pořádán byl 8. Dětský den, jehož výsledek věnován sirotkům po legionářích. Výtěžek u nás byl 4858K 21. prosince 1918 oslaven ve škole příjezd presidenta

T. G. Masaryka do vlasti, jenž po 4letém vyhnanství slavně všude, ale jmenovitě v Praze byl uvítán.

Lid byl rád, že vojna přestala, ale chtěl, aby všechno se hned změnilo, totiž aby všeho bylo dostatek, a ježto to hned možné nebylo, reptal. Podmínky zásobovací se velmi zlepšily. Nikde nebylo hladu. Hned na jaře 1919 dostala se k nám americká pšeničná mouka 1kg za 5K, kteráž cena byla později snížena na 3K. Diferenci platil stát. Později dostalo se k nám též americké sádlo a slanina.

Drahota ovšem hned nepovolila. Stále drahé byly látky na šaty: 1m kartounu 25-30K (před válkou 40h), 1m látky na mužské šaty 160-200K (před válkou 12-16K). Drahota zaviněna byla hlavně nadbytkem papírových peněz. Když se v měsíci březnu 1919 kolkovaly peníze (k osamostatnění čs. měny) bylo na Salaši ke kolkování předloženo přes 58000K, ač v dobách předválečných nebylo možno u nás 1000K bankovku nikdy rozměnit.

Dne 11. května 1919 zasazena na paměť osvobození naší vlasti u mostu proti domku č. 45 Lípa svobody. Slavnosti zúčastnilo se místní občanstvo i občanstvo z okolních vesnic. Dne 15. června 1919 konaly se v obci první volby okresního zastupitelstva na základě všeobecného rovného hlasovacího práva. Prvním starostou obce dle tohoto nového řádu volebního zvolen domkař Jindřich Vychopeň č. 53.

Zima v r. 1918/1919 byla mírná. Jaro studené a deštivé. V měsíci květnu 1919 přšelo snad každý den. Následek chladna byl ten, že se všechno – úroda i stromy ve vývinu opozdily. Též žně se opozdily aspoň o 3 týdny. Stromy kvetly až okolo polovice května.

Školní rok 1919-1920

Školní rok počal 16. září 1919. Do školy nově nastoupilo 6 chlapců a 8 děvčat, tak že celkem navštěvovalo školu 33 chlapců a 50 děvčat, celkem 83 žáků. V tomto školním roce vyučovali na škole oba učitelé a to Fuks Rud., spr. školy 2. tř., Jan Malík 1. tř. Ručním pracím ženským vyučovala sl. Marie Neugebauerová z Velehradu. Náboženství vyučoval P. Karel Pokorný, člen T.J. z Velehradu. Návštěva školy se poněkud zlepšila, ale musilo býti i několik nedbalých rodičů vykázáno.

Úroda obilí v r. 1919 byla slušná, jen že se žně velice opozdily, tak že školní rok počal až 16. září. Brambor urodilo se velmi málo a byly tedy velmi drahé. Státem stanovená cena byla 28K za 1q, ale pod rukou se prodávaly za 80-100K za 1q. Tohoto roku urodilo se u nás velmi mnoho ovoce jadernatého, jmenovitě jablek, jež se třasené prodávaly 1kg za 1K. Trhané později až přes 2K za 1kg. Švestky byly zničeny mšicí štítkovou.

Měsíc září byl celý studený. 30. října napadl sníh a polámal mnoho stromů ovocných i lesních, ježto se ho mnoho nachytalo na list, který dosud neopadl. Sníh poležel delší dobu, ač jinde bylo dosud kopat mnoho zemáků a řepy. U nás ovšem bylo vše sklizeno, ježto je toho málo.

Zima byla celkem mírná. V zimě musilo býti vyučování třikrát přerušeno, ježto majitelé koní nechtěli dovézt dříví z lesa, které tam bylo zakoupeno.

Únor krásný a teplý až do 10. března. 11. března začalo sněžit a sněžilo až do 18. března. Pak bylo zase pěkně a teplo, tak že koncem března bylo vše poseto. Teplo bylo i v dubnu, tak že u nás kvetly třešně 11. dubna. 3. května byla první jarní trochu silnější bouře s vydatným deštěm. První polovice května byla v noci chladná, bývaly i slabé mrazíky, ale ničemu neuškodily. Druhá polovice května velmi teplá, až horká. V 2. a 3. třetině června přšelo, tak že se sena špatně sušila. Žně počaly počátkem července a byly pěkné až na poslední žita, kdy trochu přšelo.

Občanstvo počalo cítit svobodu, což ukazovalo tím, že si troufalo nadávat na celé zřízení republiky. Na státní půjčku neupsala obec ani haléře, ježto se všichni členové obec. zastupitelstva mimo správce školy, jenž se snažil všemožnými důvody je v potřebě půjčky přesvědčiti, proti tomu opřeli, ač na válečné půjčky rakouské bylo vždy upisováno. Morálka povinností státních velice poklesla. Byla zavedena 1% daň z obrátu, ale žádný z občanů dosud ničeho ku zdanění nepřihlásil; jak to dopadne – ukáže se později. Jen když přišla aprovisační mouka – chtěli bráti všichni. K podzimnímu osetí žádali občané 80g obilí, jímž by se dalo vseti 40 ha, ač celková výměra salašského pole je 55ha.

Dne 20. října 1919 byl pořádán 9. Dětský den, který vynesl 52K. Dne 28. října oslaven Den svobody. Dne 7. března 1920 oslaveny 70. narozeniny našeho presidenta.

V roce 1919 vyšly první československé peníze, nejdříve 100K, pak drobné 1K a 5K a ostatní všechny jako státovky. Dne 14. října vzaty z oběhu staré rakouské 1K a 2K, když před tím ztratily na své ceně 10%, ježto nebyly zároveň s jinými bankovkami kolkovány. Mezi starými kolkovanými bankovkami bylo mnoho s falešnými kolky, které k nám nejvíce pašovali Poláci a Maďaři, což působilo při placení mnoho obtíží. Na jaře 1920 všechny kolkované peníze vzaty z oběhu.

18. dubna 1920 konaly se v naší republice první volby do Národního shromáždění a sice do poslanecké sněmovny.

V naší obci obdržely

1. strana sociál. demokratická	33 hlasů
2. strana lidová (klerikální)	83 hlasů
3. strana živnostenská	6 hlasů
4. strana republik. a Domovid (agrární)	71 hlasů
5. strana čs. socialistů (nár. sociál.)	5 hlasů
6. strana národ. demokrat. (mladočeská)	1 hlas
<i>Celkem</i>	<i>199 hlasů</i>

Školní rok 1920-1921

Školní rok počal dne 1. září 1920. Do školy nově nastoupilo 11 chlapců 7 děvčat, tak že celkem navštěvovalo školu 37 chlapců 51 děvčat, celkem 88 žáků.

V tomto školním roce vyučovali na škole oba učitelé a to Fuks Rudolf, řídící učitel 2. tř., Malík Jan, def. učitel 1. tř. Ženským ručním pracím vyučovala Marie Neugebauerová, ind. učitel z Velehradu. Náboženství vyučoval P. Karel Pokorný, člen T.J. z Velehradu. Návštěva školy byla pilná.

Úroda obilí a brambor byla slušná. Také se urodilo hojně ovoce jádernatého, za něž mnozí utržili mnoho peněz. Dosud bylo vázané státní hospodářství s obilím a brambory. Ceny státem stanovené (obilí 1q 180K, brambory 36K) byly v prodeji „pod rukou“ velice překračovány, tak, že se prodával 1q obilí (žita, pšenice) až za 800-1000K, 1q brambor za 120K. Také dobytek a látky na šaty byly drahé.

Počátek září byl deštivý. Pak bylo pěkně a teplo až do konce října. 30. a 31. října byly silné mrazy při jasném počasí. Pak celý podzim nepršelo. Až u polovici prosince napadlo něco sněhu. Zima byla mírná.

Dne 14. prosince 1920 pokusili se komunisté v celé republice a tudíž i z okolí o státní převrat a o obsazení úřadů v Uh. Hradišti. Vůdcem bylo Jalubí se starostou Grebeničkem v čele. Ze Salaše se nezúčastnil nikdo, poněvadž emisaři vyslaní v noci z 13. na 14. prosince na Salaš nedošli, byvše zadrženi na Velehradě, tak že o tom nikdo nevěděl, ač jinak by se byl

někdo zúčastnil, jak si později vykládali. Mnoho komunistů bylo zavřeno. Od 20.2. – 15.1. teplo a stále pršelo. Únor mírný. Celý březen teplý a suchý a vůbec celý rok až na několik malých dešťů velmi suchý a v letních měsících velmi parný. Byla taková parna, že si podobných žádný nepamatoval.

V lednu 1921 poklesl hovězí dobytek asi na polovici ceny. Dříve byla pěkná kráva až za 16000K, od té doby méně než 8000K a pak později ještě méně. Žel, že šatstvo a obuv nepokleslo.

V r. 1921 obnovena místní školní rada dle nového republ. zákona o správě školství. Za učitelstvo vstoupili do ní oba učitelé (Fuks Rudolf, Malík Jan) za občanstvo zvoleni obec. zastupitelstvem Minks Petr č.38, Jurčík Vincenc č.8, Vaněk Jan č.41, Zemánek Jaroslav č.32 za členy, Minks Josef č.11, Janovác Inoc. č.1 a Luža Frant. č.57 za náhradníky. Předsedou v ustavující schůzi, za přítomnosti zástupce okr. pol. správy v Uh. Hradišti p. Frant. Zábrodského, říd. učitele z Velehradu zvolen Jurčík Vincenc č.8, místopředsedou Minks Petr. Škola visitována byla dne 24. června 1921 p. okr. inspektorem Václavem Sehnalem.

Následkem velkého sucha a parna urodilo se velice málo trávy, což bylo pro občanstvo tím horší, že velmi mnoho rodin, které dříve měly jen kozy koupilo si krávy, někteří i dvě. Také více rodin pořídilo si vozy a pluhy ač lehčí vůz byl za 2200-2800K. Toho roku bylo občanům salašským přiděleno od velkostatku velehradského část pole a to tak nazv. „Chmelnici“ a „Sklený kopec“ u Velehradu a část „Holiska“ u Salaše. Celkem bylo toho málo, ježto někteří dostali 1 měřici, někteří nejvíce 1 a půl měřice pole. V tom roce vystavěny v obci 3 nové domy a to Volčkové Marie č.19, Vandy Josefa č.? (oba naproti č.21) a Janováce Antonína č.? (v sousedství č.8). Také u mlýna č.20 přistavena nová část pro pilu.

Školní rok 1921-1922

Školní rok počal 1. září 1921. Do školy nově nastoupili 2 chlapci a 2 děvčata, tak že celkem navštěvovalo školu 39 chlapců a 52 děvčat, celkem 91 žáků. Na počátku škol. roku vyučovali oba učitelé a to spr. šk. Fuks Rud. 2. tř., Malík Jan 1. tř.. 20. září 1921 vyžádal si uč. Malík Jan dovolenou pro nemoc, které požíval až do 31. prosince 1921. Konec září a celý říjen vyučoval obě třídy částečně polodenně spr. šk. Fuks Rud., ježto byl nedostatek kandidátů učitelství. Od 1. listopadu 1921 učil 1. tř. Jar. Strouhal, absolvent VI. tř. gymn. v Prostějově, rodem z Pivína u Kojetína. Ten vyučoval až do 31. prosince 1921, pak byl přesazen do Ořechova a odtud do Uhřetic u Kojetína.

1. ledna 1922 nastoupil službu opět uč. Malík Jan a odtud se vyučovalo pravidelně až do konce roku. Ženským ručním pracím vyučovala Marie Neugebauerová z Velehradu, náboženství K. Pokorný, jezuita z Velehradu. Návštěva školy byla pilná. Škola visitována byla 27. května 1922 p. okr. školdozorcem Václ. Sehnalem.

Ten rok opět uvolněno hospodářství s obilím a prodával se na podzim r. 1921 1q pšenice a žita volně na trhu za 400Kč, ječmen a oves o něco laciněji – na jaře r. 1922, ač každý očekával, že obilí podraží, 1q pšenice za 200Kč. Brambory na podzim 1921 za 200Kč, na jaře za 120Kč.

Průmyslové výrobky však nepolaciněly. Rok byl celkem suchý a úroda slabší. Žita bylo dosti, pšenice a jařin málo. R. 1921 se urodilo hodně ovoce jádernatého i peckovitého, za něž občané utržili dosti peněz.

Na podzim r. 1921 vyhořel dům č.43 patřící Jos. Klemovi a Václ. Bičanovi a od něho se chytil sousední dům č.66 patřící Hrdinovi A. Oba byly kryté doškem. Chytilo se to při velkém

suchu od jiskry z komínu (pekly buchtu na hody). Nově postaven byl dům J. Mařáka č.81, který upraven ze stodoly dříve patřící k č.47.

Školní rok 1922-1923

Školní rok začal dne 1. září 1922. Do školy nově nastoupili 4 chlapci a 3 děvčata; celkem navštěvovalo školu 38 chlapců a 48 děvčat, dohromady 86 žáků. V červenci zemřel žák 1. třídy Jan Jurčík a 2. září žák 2. třídy František Slavík. Správy školy v tomto šk. roce svěřena zatím učiteli Janu Malíkovi, jenž vyučoval sám do 19. září 1922, jelikož dosavadní správce školy Rudolf Fuks jmenován odb. učitelem na měšťanské škole v Tlumačově.

Dne 19. září nastoupila službu na zdejší škole Marie Jankovská, výp. učitelka, rodem ze Soběslavi v Čechách. Působila zde do konce r. 1922, pak byla přesazena do Domanína. Od 1. ledna 1923 vyučuje 2. tř. Frant. Vávra, zat. učitel, rozený r. 1898 v Loukově u Bystřice pod Hostýnem. Ženským ručním pracím vyučovala Marie Neugebauerová z Velehradu, náboženství P. Josef Bartoník z Velehradu. Návštěva školy byla pravidelná. Škola visitována byla 7. května 1923 p. okr. školdozorcem Václ. Sehnalem.

Úroda obilí r. 1922 byla slušná. Urodilo se všeho druhu obilí a prodávalo na trhu volně. Ceny klesly. Na jaře 1923 prodáván 1q pšenice za 140Kč, ječmen za 110Kč, oves něco dráž. Průmyslové výrobky udržely své ceny, by mnohé i podražily. Bramborů bylo hojně; prodávány za 12-20Kč 1q. rovněž ovoce peckovitého se urodilo mnoho. Švestky byly za 20-30 haléřů 1kg; jadernatého ovoce bylo velmi málo.

Počátek září byl pěkný. Podzim však i zima až do polovice ledna mokrý; pak mrzlo, sníh padal i v dubnu.

Dne 27. října pořádán XII. Dětský den, vybráno 94Kč 62h; mimo to provedena sbírka pro děti rodičů nezaměstnaných, jež činila 36,50Kč. 28. října oslaven Den Svobody, 20. února 1923 vzpomenu úmrtí ministra financí Dr. Aloise Rašína. V březnu 7. oslaveny školní slavnosti 73. narozeniny pana presidenta a konečně 15. května vzpomenu úmrtí choti p. presidenta K. Masarykové. V únoru 1923 dány do oběhu nové bronzové desetihaléře.

Školní rok 1923-1924

Školní rok začal dne 1. září 1923. Do školy nově nastoupili 4 chlapci a 3 děvčata; celkem navštěvovalo školu 35 chlapců a 40 děvčat; dohromady 75 žáků. Od počátku školního roku až do 9. října vyučoval na zdejší škole zatím spr. školy Jan Malík sám. Dne 9. října nastoupil službu výpomocný učitel Josef Vlachynský, abiturient reálného gymnasia v Uh. Hradišti, rodák z Mařatic; působil zde do konce prosince 1923. Týž vyučoval od 1. listopadu sám, jelikož zat. správce školy nastoupil zdravotní dovolenou.

Prvého ledna 1924 nastoupila službu na zdejší škole zat. učitelka Anna Matějková, rodem ze Želnavy na Šumavě. Přišla z Vitorazska, kdež působila na menšinových školách – v Londýně a v Halamkách a vyučovala do 31. března 1924. 1. dubna t.r. nastoupila zdravotní dovolenou, jíž požívala až do konce šk. roku. Proto vyučoval z. správce školy zase sám, až v druhé polovici května ustanovena zde na výpomoc učitelka Marie Banovská z Boršic u Buchlovic. Ženským ručním pracím vyučovala učitelka Marie Neugebauerová, náboženství P. Josef Bartoník, oba z Velehradu.

Návštěva školy byla pravidelná. Škola toho roku visitována nebyla.

Úroda toho roku visitována nebyla. Úroda obilí byla obstojná. Obilí sklizeno celkem za sucha. Jelikož skoro celý měsíc červen přšelo, bylo v obilí mnoho trávy. Ceny obilí po žních poněkud klesly. Tak prodávala se pšenice po žních 1923 za 125Kč, žito 85-90Kč, ječmen za 80-90Kč, oves za 90Kč za 1q. V říjnu však byl 1q pšenice již za 280Kč, na jaře 1924 za 180Kč. Ovoce bylo celkem málo. Podzimek byl ze začátku pěkný, později mokrá a teplý až do 2. polovice prosince. Hřibů bylo tohoto podzimku velmi mnoho. Ještě i v prosinci byly nacházeny. Mrznout začalo až v 2. polovici prosince; sněhu bylo mnoho.

28. října 1923 oslaveno 5tileté trvání našeho státu. 15. listopadu vzpomenuo úmrtí Jana Amosa Komenského a 28. března 1924 jeho narozenin. 7. března 1924 oslaveny 73. narozeniny pana presidenta.

Školní rok 1924-1925

Školní rok začal dne 1. září 1924. Nově nastoupili do školy: 1 chlapec, 2 děvčata; celkem navštěvovalo školu 31 chlapců, 38 děvčat, dohromady 69 žáků. Na škole vyučovali: Jan Malík, def. ustanovený ř. učitel a Anna Švestková, rodem z Chvalkovic u Olomouce, abiturientka z Řepčína. Od 15. dubna 1925 vyučovala sama, jelikož spr. školy nastoupil zdravotní dovolenou. Ženským ručním pracím vyučovala Marie Neugebauerová z Velehradu poslední rok, jelikož odešla na odpočinek, náboženství P. Tomáš Vítek, rovněž z Velehradu. Škola visitována dne 21. listopadu 1924 p. okresním školdozorcem Václ. Sehnalem.

Úroda r. 1924 byla špatná. Obilí sklizeno za sucha, ač léto bylo deštivé. dne 28. září 1924 oslaveno desítileté jubileum rozvinutí praporu české družiny v Kyjevě. Podzim byl pěkný až do konce října. Ovoce bylo málo, na poli mnoho slimáků. Zima byla mírná, bez sněhu ještě v měsíci lednu a únoru; v 2. polovici února napadlo trochu sněhu, ale ten brzy slezl. Pak mrzlo na holo; 12. března padal sníh celý den. V dubnu mnoho přšelo, práce se zpozdily.

8. února 1925 zvolena nová místní školní rada na nové období; předsedou zvolen p. Josef Minks. Dne 7. března oslaveny 75. narozeniny p. presidenta, 28. března naroz. J. A. Komenského.

Školní rok ukončen dne 27. června 1925.

Školní rok 1925-1926

Školní rok začal dne 1. září 1925. Nově nastoupili do školy: 5 chlapců a 5 děvčat; celkem bylo ve škole 65 žáků: 31 chlapců a 34 děvčat. Na škole působili: Jan Lepka, zat. řídící učitel, působící dříve v Domaníně u Bzence a Anna Švestková, výpom. lit. učitelka. Ženským ručním pracím vyučovala Božena Úředníčková z Tupes. Od 1. ledna 1926 Anastazie Vaňková z Velehradu. Náboženství vyučoval P. Tomáš Vítek, rovněž z Velehradu. Návštěva školy byla pravidelná. Škola visitována dne 1. června 1926 p. okresním školdozorcem Václ. Sehnalem.

Úroda byla slabá. Obilí mále sypalo. Bramborů urodilo se málo, proto cena jejich rychle stoupla. Ovoce bylo dosti. Zima toho roku byla mírná. Dne 15. listopadu byly volby do národního shromáždění.

V naší obci obdržely:

Poslanecká sněm.		Senát	
1. strana soc. dem.	29	strana soc. dem.	23
2. strana živnostensko-obchodnická	5	strana živnostensko-obchodnická	7
3. strana něm. soc. demokratů	1	strana něm. soc. demokratů	2
4. strana národní práce	1	strana národní práce	1
5. strana domkařsko-zeměděl.	6	strana domkařsko-zeměděl.	2
6. strana komunistická	2	strana komunistická	28
7. strana českoslov. socialistů	32	strana českoslov. socialistů	24
8. strana republikánská	20	strana republikánská	107
9. strana lidová	117	strana lidová	1
<i>Celkem</i>	<i>213</i>	<i>Celkem</i>	<i>195</i>

Školní rok 1926-1927

Školní rok započat dne 2. září 1926. Nově do školy přistoupilo 7 chlapců a 6 děvčat; všech žáků v I. třídě bylo 29, ve II. třídě 39, celkem 68 žáků.

Na škole vyučoval ř. učitel Jan Malík a učitelka Ludmila Lepková, narozená r. 1896 ve Val. Meziříčí; studovala učitelský ústav tamtéž, nabyla vysvědčení dospělosti r. 1918, zkoušku způsobilosti vykonala r. 1921. Působila pak v Jalubí a v Domaníně, na zdejší škole od 1. září 1926 do 31. prosince t.r., načež ustanovena do Stříbrnic. Od 1. ledna 1927 působil zde výp. učitel Josef Hoffman ze Sebranic u Kunštátu, narozený r. 1907 ve Skrbeni u Olomouce. Absolvoval učitelský ústav v Brně, kdež obdržel vysvědčení dospělosti v červnu 1926. Koncem školního roku byl ze služby na zdejší škole vyvázan.

Ženským ručním pracím a nauce o dom. hospodářství vyučovala Anastazie Vaňková, náboženství P. Tomáš Vitek, oba z Velehradu. Škola visitována dne 21. května 1927 p. okr. inspektorem Václ. Sehnalem.

Návštěva školy v měsících zimních byla celkem dobrá, kdežto na podzim pastva dobytka a sklizeň zemáků, na jaře pak práce polní a v červnu sbírání jahod velmi překážely návštěvě školy. Mimo to řádila v únoru 1927 chřipka, již mnoho žáků onemocnělo. Vyučování nemuselo však býti přerušeno, jelikož nemoc nevyskytla se hromadně. Učebné pomůcky rozmnoženy zakoupením 4 obrazů a to: Trh vánoční. Tiskárna. Výroba soli. Lom a odraz světla. Pro tělovýchovu opatřeny dva velké míče. Učitelská a žákovská knihovna rozmnožena o knihy, uvedené ve zvl. seznamech. Rolnická záložna v Uh. Hradišti darovala zdejší škole Kč 100.

Léto 1926 bylo mokré, sklizeň obilí špatná, ovoce a zemáků urodilo se rovněž málo. Podzim byl pěkný, zima mírná až do vánoc; teprve po Novém roce 1927 napadlo něco sněhu, pak začátkem února.

V říjnu 1926 pořádán XVI. Dětský den; výtěžek činil Kč 30,61, 28. října oslaven Den svobody, 15. listopadu vzpomenu 256. úmrtí J. A. Komenského, 7. března 1927 oslaveny narozeniny p. presidenta, a 28. března narozeniny J. A. Komenského. Školní rok ukončen dne 28. června 1927. Žákům ze školy vystupujícím rozdána vysvědčení.

Školní rok 1927-1928

Školní rok začal dne 1. září 1927. Nově nastoupilých žáků bylo: 7 chlapců, 5 děvčat; celkem bylo v 1. třídě 33, ve druhé ? žáků. Vyučovali toho roku: řídící učitel Jan Malík a zat. učitel Josef Lesák, narozený r. 1903 v Želátovicích u Přerova. Ženským ručním pracím vyučovala Anastazie Vaňková, náboženství P. Tomáš Vítek z Velehradu. Škola visitována dne 11. května 1928 p. okr. školním inspektorem Václavem Sehnalem. Návštěva školy byla dobrá. Jako minulého roku, vyskytlo se i v tomto šk. roce několik případů chřipky u školních dětí.

Učebné pomůcky rozmnoženy o 12 obrazů dějepisných, jež darovala zdejší škole firma Jiří Schicht v Ústí nad Labem. Pro učitelskou a žakovskou knihovnu zakoupeny knihy, uvedené ve zvl. seznámech. Rolnická záložna v Uh. Hradišti darovala zdejší škole Kč 100.

Žně 1927 byly dosti dobré, počasí obstojné; začátkem žní přišlo, úroda dobrá. Podzim pěkný, zemáků velká úroda, ovoce nebylo. Dne 11. listopadu padal první sníh, v druhé polovici prosince silné mrazy, na vánoce zima povolila, koncem měsíce opět silné mrazy. Sníh padal ještě i v dubnu (13. a 17.).

V říjnu 1927 pořádán XVII. Dětský den, o němž vybráno Kč 42,30. Mimo to pořádána sbírka potravin pro Okresní péči o mládež v Uh. Hradišti. 28. října oslaven Den svobody, 15. listopadu vzpomenu 257. výročí úmrtí J. Amose Komenského, 7. března 1928 oslaveny narozeniny presidenta republiky a 28. března narozeniny J. A. Komenského.

V velikonocích 1928 vylíčeny obě učírny a chodby nákladem Kč350, v 1. třídě natřeny tabule. Školní rok ukončen dne 28. června 1928; ten den rozdána vysvědčení žákům vystupujícím ze školy.

Školní rok 1928-1929

Školní rok začal dne 1. září 1928. Nově nastoupilých žáků bylo: 8 chlapců, 7 děvčat; celkem bylo v 1. třídě 41, ve druhé 25 žáků. Toho roku vyučovali: řídící učitel Jan Malík a učit. čekatelka Lidmila Šantová, narozená r. 1903 na Velehradě, absolventka gymnasia v Uh. Hradišti. Ženským ručním pracím vyučovala Anastazie Vaňková, náboženství P. Tomáš Vítek, TJ. z Velehradu. Škola visitována dne 18. června 1929 p. okr. školním insp. Václ. Sehnalem.

Předsedou m. šk. rady na nové období zvolen p. Jan Vaněk, lesní hajný. Návštěva školy byla dobrá. Pro učitelskou a žakovskou knihovnu zakoupeny knihy, uvedené ve zvl. seznámech. Rolnická záložna v Uh. Hradišti darovala opět naší škole Kč100.

Žně r. 1928 byly dobré, obilí sklizeno za sucha a dobře sypalo. Ovoce bylo dosti, zvláště jablek a hrušek, švestek málo. Zemáků bylo rovněž dost, hub málo. Podzim byl pěkný.

V době této pořádána XVIII. Dětský den a sbírka potravin pro Okresní péči o mládež v Uh. Hradišti. Dne 21. října pořádána oslava 10tiletého výročí trvání republiky ob. zastupitelstvem. K oslavě této přispěla i škola. Program slavnosti sestával z přednášky učitele Aloise Vítka z Uh. Hradiště, pak z recitací a zpěvů šk. dětí. Pak konán průvod obcí. Dne 28. října pořádala škola slavnost sama.

Oslavy konány po celé republice, všechny časopisy přinášely kratší i delší články. Uvádíme aspoň, co psala „Svoboda“:

„Československá republika a celý československý národ prožívají v těchto dnech veliké okamžiky, desáté výročí znovudobytí naší státní samostatnosti. Deset let je tomu, co prožívali jsme krásné chvíle, kdy celý národ bez rozdílu stavu a tříd tvořil jednolitě těleso, které jávalo,

radovalo se a tonulo v posvátném nadšení pro stát a národ. 28. říjen 1918 zůstane povždy největším dnem naší národní historie. Tento den naplnilo se proroctví Komenského: Věřím i já Bohu, že po přejítí vichřic hněvu vládu věcí Tvých navrátí se do rukou Tvých, ó lide český. – Každé výročí 28. října nesmí pro nás býti jenom dnem k oslavám, ale musí být pro nás také dnem ke zpytování svědomí, kdy jedenkaždý musí se sám sebe ptáti, co vykonal nejen pro dobytí naší samostatnosti, ale také pro její udržení. 28. října 1918 dobyli jsme veliké hřivny a na nás je, abychom ji neproplýtvali. Nesvorností přišli jsme o to nejdražší, co národ má, o svobodu; svorností musíme ji udržet. Nejlepší dar, který můžeme republice dáti k jejímu 10tiletému výročí je pozvolné odstraňování všeho, co lid tíží.

Je zapotřebí jen trochu trpělivosti, protože to, co třistaletý útisk na nás navalil, nedá se odstraniti obratem ruky. Více lásky a oddanosti k republice a národu! Více lásky a porozumění jeden pro druhého! Více porozumění pro bolesti jednoho každého z nás! To musí býti vodítkem nás všech. To nechť uvědomí si všecken náš lid, aby na věky naplněno bylo proroctví Komenského, aby slovo tělem učiněno bylo a národ československý stál zde jako jednolitý celek v pevném odhodlání hájit a udržet svou svobodu.“

Srovnáváme-li naši národní školu se školou před válkou, vidíme na první pohled utěšený a slibný rozvoj její v prvním desetiletí naší státní samostatnosti. Školské reformy, zavedené u nás v době samostatnosti, ukazují na plánovitou práci ve prospěch školy a dítěte a tím i ve prospěch státu. Pevný základ školského vzdělání je základem hospodářské, zemědělské i kulturní zdatnosti národa, účelem školy je národ povznésti hospodářsky i kulturně. Blahobyt národa bude tím větší, čím více pozornosti, péle a dobrého vzdělání se poskytne mládeži a proto se nesmí litovati nákladů na vzdělání dítek, ať už jsou v životě třeba rolníky, řemeslníky, dělníky nebo úředníky.

Škola byla, jest a zůstane produktivním činitelem v národě svými nesmírnými hodnotami kulturními, jimiž vyzbrojuje budoucí občany do života. Jest třeba jen, aby byla co nejdříve přiblížena životu a občanskou. A to se také děje. Předně bylo nově založeno mnoho měšťanských škol. Vyučování ženským ručním pracím a domác. naukám přimyká se k praktickým potřebám občanstva a má praktický ráz. Ruční práce výchovné staly se přirozenou a nutnou součástí školní práce a vychovávají děti k zručnosti, dovednosti a pohotovosti, samostatnosti a radosti z práce, ne k řemeslnosti a snaze po líbivosti. Občanská nauka a výchova budí a šlechtí v dětech vlastenecké a národní city, cit pro povinnost, pořádek a utrpení bližního. Propagace spořivosti a „služba jiným“, živá účast a obětavost při neštěstí žáků a jich rodičů, v obci, okolí, při světových katastrofách a.j. jsou přesvědčujícími doklady výsledků nového předmětu. Péče o zdraví dítěte je výsledkem nově osnované tělovýchovy.

Dne 15. listopadu vzpomenu 258. výročí úmrtí J. A. Komenského. Pak pomalu přiblížila se zima, již není pamětníka. První sníh napadl již 15. října, na to byl silný mráz. Nato zima poněkud polevila. Od vánoc však nastoupila vládu s veškerou tuhostí. Napadly spousty sněhu, mrazy dostoupily až 40° pod nulou. Doprava vozem, autem, vlakem znemožněna; kola vlaků přimrzávala ke kolejím. Stromy mrazem pukaly, zvěř hynula hladem a zimou přes veškerou péči, práce v horách nemožna. Krutá zima zasáhla celý svět. Tak na pr. 8. ledna 1929 hlášeno z Itálie 25° pod nulou.

Přes tuto krutou zimu návštěva školy neutrpěla. Děti i z dolního konce dědiny přišly až na malé výjimky do školy, nebo je rodiče zamotané ve vlnících donášeli neb přivázeli na sáňkách. Na mnohých školách pro nedostatek topiva se nevyučovalo 14 dní až 3 týdny, na naší škole jen 5 dní. A zdálo se, že zimě nebude konce. Tak čteme ještě 2. března 1929 o marném boji se sněhem a 8mimetrových závějích. Doprava na železničních tratích severní Moravy udržuje se jen s největším úsilím, neboť vítr zanáší trati takovou spoustou sněhu, že sněhové pluh, tlačené silou až 3000HP, jsou úplně bezmocné a zůstávají v závějích vězeti.

Spousty sněhu dosahují na některých místech výše až 8m. Železniční koleje na mnohých místech vedou sněhovými chodbami. Na všech nádražích trati Bohumín-Přerov stojí nákladní vlaky, které již několik dní jsou zaváty a vypadají jako neforemné kopce sněhové. Konečně musela však zima povoliti, ač 5. dubna byl ještě silný mráz.

Dne 7. března 1929 oslaveny 79. narozeniny p. presidenta a 28. března narozeniny J. A. Komenského. Školní rok ukončen 28. června 1929.

Školní rok 1929-1930

Školní rok začal dne 1. září 1929. Nově nastoupilo 8 chlapců, 5 děvčat; celkem bylo v 1. třídě 39 žáků, ve 2. třídě 34 žáků. Na škole působili: Jan Malík, řídící učitel a Lidmila Šantová, učit. čekatelka. Ženským ručním pracím a nauce o dom. hosp. vyučovala Anastazie Vaňková, náboženství P. Tomáš Vítek, TJ. z Velehradu.

Škola visitována dne 17. února 1930 p. okr. školním inspektorem Václ. Sehnalem. Návštěva školy byla dobrá. Učitelská a žakovská knihovna rozmnožena o knihy, uvedené ve zvl. seznamech. Ve 2. třídě položena nová podlaha a zakoupena nová kamna. Rolnická záložna v Uh. Hradišti věnovala opět naší škole dar Kč100.

Žně r. 1929 byly dobré, podzim pěkný, ovoce bylo málo, zemáků dost. Zima mírná; 12.12. o 6 hod. večer bouře. V této době pořádána oslava Svatováclavského tisíciletí, oslaveno 11. výročí trvání republiky, pořádán XIX. Dětský den, 15. listopadu vzpomenu 258. výročí úmrtí J. A. Komenského; 7. března 1930 konána oslava 80tých narozenin p. presidenta společnou slavností školy s obcí. 28. března oslaveny narozeniny J. A. Komenského.

Školní rok ukončen dne 28. června 1930.

Školní rok 1930-1931

Školní rok 1930-1931 zahájen dne 1. září 1930. Zapsáno bylo celkem 81 žáků, z toho 42 chlapci a 39 dívek. V I. třídě bylo 45 žáků (24+21), v II. třídě 36 (18+18). Nově nastoupilo do I. třídy 17 dětí – 9 chlapců a 8 děvčat.

V školním roce 1930-1931 působili na zdejší škole: řídící uč. Jan Malík, učitelská čekatelka Jaroslava Majerová, učitelka ženských ručních prací Anastazie Vaňková, z Velehradu a uč. řím. kat. náboženství Tomáš Vítek, člen jezuitského řádu z Velehradu.

Dnem 1. února 1931 ustanoven dosavadní def. řídící uč. Jan Malík def. řídícím učitelem obecné školy v Modré u Velehradu a prozatímní správce školy pověřena uč. čekatelka Jaroslava Majerová.

Od 11. února 1931 ustanovena při zdejší škole výpomocnou učitelkou Stanislava Hrdinová.

Školní rok 1931-1932

Školní rok 1931-1932 zahájen dne 1. září 1931. do školy nově nastoupilo 11 dětí, z toho 5 chlapců, 6 děvčat. V I. třídě bylo 38 žáků (20+18), v II. třídě 43 žáci (22+21).

V I. třídě vyučuje řídící učitel Antonín Vlk, ve třídě II. výpomocná učitelka Stanislava Hrdinová; ženským ručním pracem vyučuje opět Anastazie Vaňková z Velehradu, náboženství řím. kat. opět páter Tomáš Vítek, člen jezuitského řádu z Velehradu.

Již při začátku školního roku rozmáhá se mezi školními dětmi záškrť, který postihuje děti nejvíc v měsíci říjnu, kdy zameškává školu 12-15% dětí, v měsíci listopadu a opět v dubnu, kdy 12.4. umírá žákyně I. třídy Marie Hanáková z trestuhodné nedbalosti rodičů, kteří k ní ani lékaře nezavolali. Epidemie záškrťová rozšířila se proto velice, poněvadž občanstvo samo nedbá těch nejprimitivnějších opatření ochranných. Aby se šíření záškrťu omezilo, uzavřel správce školy se svolením okresního lékaře školní budovu pro nedělní křesťanská cvičení, protože zjistil že navštěvují je příslušníci těch rodin, ve kterých je právě některé dítě záškrťem nemocné.

Během prázdnin 1981 opravila místní školní rada byt pro řídícího učitele, který odstrašoval v době vypsání konkursu o místo říd. uč. žadatele od poslání žádostí, protože nedalo se v něm naprosto bydlet. Konkurs proto musil býti vypsán dvakrát. O opravu bytu zasadil se hlavně předseda m.š.r. hajný Jan Vaněk, který proti hlasům hlavně starých občanů, že oprav nebylo třeba, dal byt do pořádku.

Do obou světnic i kuchyně položeny nové podlahy, protože staré byly úplně shnilé, stará omítka v celém bytě odrána, protože na mnoha místech byla odpadlá nebo zdutá (byt postaven z vepřovic) a nahrazena novou. V kuchyni přestaven ze starých kachlů sporák a odstraněn za ním kotel na vyvařování prádla, v kuchyni dána nová dvojitá okna a nové dveře (vše bylo shnilé).

Řídící učitel na svůj vlastní náklad pořídil (i vlastní prací) betonové chodníky z bytu ke škole, pumpě a prádelce, chlév předělal v prádelnu, v níž, ve sklepě i komoře pořídil betonovou dlažbu, na školní žumpu dal betonovou plotnu, protože hrozilo dětem propadnutí shnilými a nedostatečně příkryvajícími prkny, celý byt dal vymalovat a do kuchyně pořídil jedny dveře. Tak byt opět uzpůsoben lidovému bydlení.

Opravy vyžádaly si nákladu obce Kč3500, řídící učitel sám vložil do oprav Kč2500.

Nově ustanovený řídící učitel Antonín Vlk, narodil se 2.4.1899 v Klecanech u Prahy, kde otec jeho, děd i praděd byli učitelé. Maturoval po studiích na reál. gymnasiu v Praze II. na učitelském ústavu v Praze roku 1918 a působil nejprve v Roztokách u Prahy, studoval pak vysokou školu obchodní v Praze, od r. 1923 působil pak na menšinových školách měšťanských v Duchově, Košťanech u Teplíc/Šanova, Novém Hrádku u Náchoda, Rokytnici v Orlických horách a jako správce školy v Budišově, Doksech, Králci u Šumperka a Miloticích nad Opavou, odkud odešel na Salaš.

Při presentaci na toto místo postavili se proti němu někteří členové obecního zastupitelstva, protože je bez vyznání a tak m.š.r. se usnesla, aby okr. školní úřad v Uh. Hradišti obsadil sám místo podle zákona. a tak okresní školní úřad v Uh. Hradišti ustanovil Antonína Vlka zatímním řídícím učitelem od 1. září 1931, zems. šk. rada v Brně ustanovila jej pak od 1. ledna 1932 na tomto místě definitivně rozhodnutím ze dne 27.XI. 1931, čj. 74112.

Stanislava Hrdinová, výp. učitelka, nar. se r. 1911 v Jaworzně v Polsku, studovala 3.-8. třídu reál. gymnasia v Uh. Hradišti a jako externistka maturovala r. 1930 na učitelském ústavu v Havřovicích. Působila v Jalubí, Derfli, odkud přišla na Salaš.

Den národního osvobození oslaven 28. října školní slavností ve škole k níž pozváni i občané. Po proslovu řídícího učitele sehrály děti divadelní aktovku: recitovaly básně k 28. říjnu se přimykající a děvčata provedla několik národních tanců v krojích. Výtěžek Kč165,50 odveden Zemské péči o mládež v Brně.

Na podzim zakoupil řídící učitel do zahrady: 2 zákrsky jabloní, 1 jabl. Bojkova, 2 zákrsky hrušní, 1 meruňku, 3 keře černého rybízu Goliáš, 2 sladkoplodé jeřáby, 2 amarelky stinné, 2 plné bezy, 2 ringle a několik keřů růží.

Zima začala velice brzy – již v polovici října, mrzlo však naholo, sníh více napadl až v půli března. Mrazy byly dosti mírné.

Před vánoci sehrály děti školní hru: „Štědrý večer po pěti letech“. Z výtěžku zakoupeny knihy do žákovské knihovny. 7. březen oslaven byl proslovy učitelů ve vlastních třídách. Počasí na jaře bylo suché, velmi teplo v květnu, málo deště, červen dosti chladný s několika bouřkami. Stromy hodně kvetly, hlavně třešně, trnky a jabloně, hrušky poskrovnu. Na jaře řádil hodně květopas, na zelenině v létě ve veliké míře dřepčící.

V červnu a červenci pořádán v Praze IX. slet Sokolstva, ke kterému sjelo se hodně Sokolů z celé Evropy i Ameriky. Hodně přijelo bratří Jihoslovanů. V těch dnech žil opět náš národ v svorné lásce, bez politické hašteřivosti. Sokolstvo projevilo i velkou lásku a úctu staříckému presidentu osvoboditeli T.G. Masarykovi, který několikrát byl slavnostem přítomen.

Školní rok ukončen 28. června 1930 s 80ti žáky (37+43). V II. třídě vystoupily pouze 2 žákyně: Božena Vaňková a Miroslava Vychopňová.

Školní rok 1932-1933

Školní rok započal dne 1. září 1932 s 84 žáky. V I. třídě zapsáno 39 žáků, v II. třídě 45 žáků. Nově přistoupilo 9 dětí – 6 chlapců a 3 děvčata. V I. třídě vyučuje řídící učitel A. Vlček, v třídě II. učitelský čekatel Alois Kokotík na místo uč. čekatelky Stanislavy Hrdinové, která ustanovena od 1. září 1932 v Košíkách. Ručním pracím ženským vyučuje učitelka Aloisie Pařová, náboženství říms. kat. P. Josef Špatný, kaplan z Velehradu.

Nově ustanovený uč. čekatel Alois Kokotík narodil se r. 1907 v Kvasicích u Kroměříže. Po absolvování měšťanské školy v Kvasicích učil se doma řezníkem, v 19ti letech přijat do uč. ústavu v Bářské Bystřici, odkud přešel na ústav do Kroměříže, kde též maturoval. Působil v Boršicích u Buchlovic a Kněžpoli, odkud ustanoven na Salaš.

Aloisie Pařová narodila se r. 1905 v Brně. Absolvovala uč. ústav pro uč. domácích nauk v Prešově r. 1924. Působila v Šumvaldě u Uničova a vyučovala zároveň na okolních školách menšinových. V roce 1932 ustanovena def. uč. ž. ruč. prací na Velehradě, Salaši a Modré.

Státní svátek 28. října oslaven 28.10.1932 školní slavností, při níž zapěly děti II. třídy Pochod dorostu čsl. Červeného kříže a přednesly spolu s dětmi I. třídy příležitostně básně. O významu 28. října promluvil řídící učitel. Oslava ukončena státními hymnami.

Jelikož všichni učitelé zdejší školy jsou bez vyznání náboženského, usnesli se nezapojovat a nekončit školní vyučování modlitbou. Na učitele byl pak v listopadu činěn nátlak ze strany jezuitů velehradských ústy místního katechety P. Špatného, aby se s dětmi opět modlili. Dokonce ? akce buchlovické velkostatkářky pí Berchtoldové pro zdejší děti vázána podmínkou, že se učitelé zdejší budou s dětmi opět modlit. Když odepřeli, bylo proti nim štváno občanstvo salašské, které mělo si samo vynutit, opětné modlení ve škole. Občané salašští byli ovšem moudřejší a nechtěli se pálit v ohni, který ? velehradští úmyslně vyvolávali. A tak nedošlo k žádnému incidentu mezi rodiči a učitelstvem. Když nepodařilo se ? – byli dáni učitelé do „Slováckých novin“, kde přetrásán i zákaz křesť. cvičení okresním šk. výborem ve škole salašské.

Podářilo se pouze jedině – přeložení učitěle Aloise Kokotíka, jehož přeložení bylo dohodnuto mezi předsedou o.š.v. vládním radou ? Mašlíkem a starostou salašským Josefem Minksem již před vãnoci. Starostou – poslaným k o.š.v. celou akci ? Páterem Koláčkem z Velehradu – uplatňován též požadavek opětného zavedení křest'. cvičení ve škole salašské. Předseda o.š.v. přemlouval pak skutečně řídícího učitěle – přestože měl dbát, aby zákaz byl dodrřován – aby dovolil ve škole křest'. cvičení odbývati. Jednání však ztroskotalo o naprostou neústupnost pátera Koláčka, který nechtěl podepsat úmluvu mezi školou a pořadatelem křest'. cvičení a chtěl povolení cvičení bez výhrad. Řídícímu učitěli jednalo se však v první řadě o to, aby nebylo učitelstvo hanobeno před dětmi i rodiči ve škole a proto trval na zákazu daným mu okr. šk. výborem. Že jeho obavy byly odůvodněné, ? křest'. cvičení, která odbýval na Hromnice 2.2.1933 páter Vojtěch Vrbata ve škole za nepřítomnosti řídícího učitěle v obci.

Páter Vrbata mluvil v onom „křest'anském cvičení“, jak děti vypověděly o zpusošení obce učitelé bez vyzvání, o Tyršovi, kterého srovnával s d'áblem, o republice a demokracii a dovolával se i výroků p. presidenta republiky v těchto věcech, když prý u něho byl na audienci. Vychvaloval i bývalé pro ? dobré časy za panování císaře Frant. Josefa I. – Pro výroky ony byl žalován pátek Vrbata státním zastupitelstvím v Uh. Hradišti a odsouzen v srpnu 1933 Krajským soudem v Uh. Hradišti k osmi dnům tuhého vězení na 2 roky podmíněně. Zachránili ho dospělí občané, kteří při onom „křest'. cvičení“ – spali! Tím taky ukončen celý boj, ačkoli ještě v červenci zjevil se v novinách bojující církve následující článek, psaný zřejmě P. Koláčkem z Velehradu:

Duchovní správa velehradské farnosti zaznamenává letos značný úspěch ve své práci pro náboženskou záchranu přifařené horské obce Salaše, vzdálené půldruhé hodiny od Velehradu. Zásluhou totiž nejd. arcibiskupa dr. Leopoldy Prečana, štedrou podporou Katol. podporovacího spolku a hraběcí rodiny Berchtoldů i jiných dobrodinců zajištěna je již stavba kaple, která má býti ještě letos provedena. Poznamenáváme, že se již staví. Je již opravdu svrchovaný čas, vždyť právě v posledním roce úřady zakázaly konat tam křest'anská cvičení ve škole, ač dosud od nepaměti byla tam odbývána. Tak byl znemožněn přístup kněžím k lidu, protože v obci není kaple ani jiné vhodné místnosti, zatím co nepřátelé neustávají štváti lid, vesměs chudý, proti víře a kněžím. Nyní bude možno účinně čelit jejich útokům.

Učitel Alois Kokotík byl přeložen dne 1. ledna 1933 do Louk u ? Dřevnicí a na Salaš ustanoven absolvent uč. ústavu Jaroslav Škvařil, který byl právě propuštěn z činné služby vojenské. Ani nový učitel neplnil však přání duchovní správy velehradské farnosti a s dětmi se ve škole nemodlil.

Jaroslav Škvařil narodil se r. 1910 v Jarošově u Uh. Hradiště. Studoval na reál. gymnasiu v Uh. Hradišti, kdy r. 1929 maturoval. Zkoušku uč. dospělosti vykonal na uč. ústavě ve Valašském Meziříčí. Po presenční službě vojenské ustanoven r. 1933 na Salaši.

Zima letošního roku byla celkem mírná, teprve koncem ledna uhodily silné mrazy kolem -15°C a sněhu bylo místy tolik, že musily být cesty prohazovány. Tak mezi Velehradem a St. Městem byly závěje až 2m vysoké.

Ve školní zahradě vysadil řídící učitel zákrsy jabloní – moravské pannenské, londýnský jadernáč, ?, Kaselskou renetu a ? a hrušku – máslovku, 2 pol? jabloní – Ontario a Astrachán červený a 1 hrušku – Le Lectier. Od řídícího Motala z Míkovic vysazeno 20 vysokokmenů rybízu (holandský červený, versailský bílý a gilošský) a 2 třešně – Napoleonovu chrupku a T?checheu.

83. narozeniny pana presidenta T. G. Masaryka oslaveny na škole společnou slavností. Po proslovu řídícího učitěle přednesly děti několik příležitostných básní. Žel, že tento den zkalen byl hrozným zločinem v sousedství Salaše. Ráno asi o 5. hodině zavraždění na pochůzce ve vile Dr. Tománka, zubního lékaře v Uh. Hradišti, na „Dřínové“ nepolepšitelným zlodějem Fr. Ondrášem vrchní strážmistr Sítek a strážmistr Svoboda

z Velehradu. Vrah usadil se ve zmíněné vile, kterou několikrát vykradl, k občasnému pobytu v dřevěné kůlně, aby mohl snáze prchnout v případě nebezpečí. Onen den šel vrch. stržm. Sítek na Ondráše najisto a při vkročení do kůlny byl jím zastřelen. Stejný osud stihl i na pomoc spěchavšího stržm. Svobodu. Vraždu usnadnilo nutné používání karabiny proti výhodnějšímu revolveru. Vražda a stejně skoro čtrnáctidenní marné pátrání po vrahu v okolních lesích vzrušovalo široké okolí. Učitelé i školní děti zdejší školy zúčastnili se pohřbu vrch. stržm. Sítky, který pochován na Velehradě. Strážmistr Svoboda převezen na rodné Těšínsko.

Školní rok ukončen 28. června 1933 s 88 dětmi (40+48). Po dokonané povinnosti školní ze školy vystoupili a vysvědčení propouštěcí obdrželi:

Vladimír Jurčík, Josef Sláma, Antonín Viktora, Anna Jurčíková, Antonína Kovaříková, Božena Marková a Marie Trubačiková. Měšťanskou školu v tomto roce navštěvovali: Jaroslav Minks v Uherském Hradišti, František Zemánek a Milena Zavrtáková ve starém Městě.

Školní rok 1933-1934

Školní rok 1933-1934 1. září 1933. Zapsáno bylo celkem 87 dětí (52 chlapců a 35 děvčat). V I. třídě bylo 39 dětí (24 chlapci a 15 děvčat), v II. třídě 48 žáků (28 chlapců a 20 děvčat). Do I. třídy nově nastoupilo 10 dětí.

V škol. roce působili na zdejší škole: def. řídicí učitel Antonín Vlk,
výp. učitel Jaroslav Škvařil,
def. uč. žpr. Aloisie Pařová
uč. řím. kat. náb. P. Jan Vraštil, farář z Velehradu.

Jezuitský řád povolal na Velehrad P. Vraštily z Prahy, kde do té doby byl farářem při jezuitském kostele Ignáce z Loyoly na Karlově nám. Páter Vraštil si získal svým naprosto korektním vystupováním úcty celého učitelského sboru a též žactvo zdejší školy vyučováno docela jinými metodami a s docela jinými výsledky než v letech minulých. Pátek Vraštil získal si všeobecné obliby.

V říjnu r. 1933 vysvěcena olom. arcibiskupem Prečanem místní kaple, která zbudována z milodarů míst. občanů. Vybíráno na ni po celém okrese.

28. říjen oslaven školní slavností dne 27.10.1933. Žactvo předneslo po proslovu řídicího učitele vhodnou básně a zapělo státní hymny. 84. narozenin presidenta republiky vzpomenu bylo zvláštní školní slavností.

V dubnu uzavřena částečně škola pro záskrt v rodině říd. učitele.

24. května se spojila radem naše škola se slavnostním znovuzvolením presidenta Masaryka – Osvoboditele presidentem ČSR a přála svému milovanému tatíčkovi ještě mnohá léta.

Školní rok ukončen 28. června 1934 s 90 dětmi. Propouštěcí vysvědčení obdrželi: Jaroslav Janovác, Oldřich Janovác, Drahomír Kedroň, František Křížan, Jan Lapčík, Oldřich Němeček, Alois Vašek, František Otava, Antonie Bičánová, Marie Chromcová, Marie Zemánková a Antonie Daňková.

Měšťanskou školu ve Starém Městě navštěvovali: František Zemánek, Drahomíra Vychopňová a Marie Sedláčková, v Uherském Hradišti Jaroslav Minks.

Školní rok 1934-1935

Školní rok 1934-1935 začal 1. září 1934. Na zač. školního roku navštěvovalo školu celkem 87 dětí. Z toho zapsáno v I. třídě 36 (21 chlapců, 15 dívek), v II. třídě 51 (27 chl., 24 dívek). Do školy nově nastupuje 5 dětí.

Na škole vyučovali:

Antonín Vlk, def. řídící učitel (vyučuje I. třídu)

Oldřich Fajkus, uč. čekatel (vyučuje II. třídu)

Aloisie Pařová – Vaňková, def. uč. ž. r. pr. z Velehradu

Jan Vladislavský, učitel řím. kat. nábož.

Oldřich Fajkus, uč. čekatel, se narodil v Napajedlích, tamtéž navštěvoval obecnou a měšťanskou školu, studoval na obchodní škole v Hodoníně, učitelský ústav studoval ve Znojmě, kde roku 193? maturoval. V roce 1933-1934 byl učitelem v Tlumačově a na zdejší škole ustanoven od 1. září 1934.

Sprátelená a bratrská Jugoslavie postižena byla 9. října 1934 krutou ranou; ten den padl za oběť zločinnému atentátu, který připravován v Maďarsku, král Alexandr I., který jel navštívit sprátelenou Francii. Atentát spáchán v městě Marseille, kde král přistál s válečnou lodí. S ním padl i francouzský ministr zahraničí Louis Basthou. Národ náš želí smrti dvou upřímných přátel Československa. Památka jejich uctěna dne 18. října, v den pohřbu krále Alexandra, zvláštní školní smuteční vzpomínkou.

Den našeho osvobození slaven školní slavností dne 27. října 1934. 85. narozeniny pana presidenta republiky Dr. T. G. Masaryka vzpomenuy společnou slavností školy, obecní rady, místní osvětové komise a sboru dobrov. hasičů dne 3. března 1935. Slavnostní proslov měl učitel Oldřich Fajkus. Děti přednesly příležitostné básně, sborové recitace a písně. Ku konci sehráno loutkové představení „Za tatíčkem Masarykem do Prahy“. Účast 280 osob.

Dne 6. března uspořádána na oslavu 85. narozenin pana presidenta ještě zvláštní školní slavnost. Promluvil o významu pana presidenta pro náš národ řídící učitel A. Vlk. Děti vyslechly i školský rozhlas z Prahy.

27. května navštívil naši školu pan o.š.i. Jaroslav Bureš.

Školní rok ukončen dne 28. června 1935 s 80 žáky. Propouštěcí vysvědčení dostali: Josef Andryšek, František Hiller, Antonín Janovác, Růžena Chromcová, Anna Pravdíková, Antonína Pravdíková, Milada Vaňková a Marie Zámečnicková. Vysvědčení na odchodnou obdržel Antonín Trubačik.

Měšťanskou školu navštěvovali:

ve Starém Městě František Zemánek, v Uh. Hradišti Jaroslav Minks.

Školní rok 1935-1936

Školní rok 1935-1936 začal 1. září 1935. Zapsáno celkem 80 dětí, z toho v I. třídě 17 hochů, 14 děvčat – celkem 31 dítko, v II. třídě 28 hochů, 21 děvče, celkem 49 dětí. Do školy nově nastoupilo 9 dětí.

Na škole vyučovali:

A.J. Vlk, def. říd. uč. – II. třídu,

Ludmila Daňková, def. uč. podle ? – I. třídu;

Aloisie Vaňková, def. uč. dom. nauk a

Jan Vladislavský, učít. řím. kat. náb.

Státního svátku 28. října vzpomenu zal. škol. slavností dne 26.10.1935. Po proslovu říd. uč. A. J. Vlka přednesli žáci příležitost. básně a písně.

23.11.1935 navštívil zdejší školu zemský škol. inspektor pan Dr. Fr. Višinka.

Dne 14.12.1935 se vzdal svého presidentského úřadu pro vysoký věk první prezident naší republiky Dr. T. G. Masaryk. Dne 18.12.1935 zvolen druhým prezidentem Dr. Beneš. Obou těchto významných událostí bylo vzpomenu ve škole zvláštními proslovy.

V měsíci lednu 1936 měl řídící učitel A. J. Vlk zdravotní dovolenou na léčení v nemocnici a rekonvalescenci. V té době vyučovala střídavě obě třídy učitelka L. Šantová. Od 1.2. do 30.4.1936 měla L. Šantová, uč. zdejší školy dovolenou pro mateřství. V té době přidělen zdejší škole výpom. učitel Ludvík Škára, který vyučoval II. třídu.

Den 86. narozenin presidenta osvoboditele T.G.Masaryka vzpomenu školní slavností 7.3.1936.

52. narozenin presidenta Dr. E. Beneše bylo vzpomenu 28.5.1936.

Dne 18.6.1936 zúčastnila se naše škola vítání presidenta Dr. E. Beneše, který zavítal v ten den při svém zájezdu moravskými městy na Velehrad.

Školní rok 1935-1936 ukončen 26. června 1936. Dosavadní def. říd. učitel A. J. Vlk odchází dnem 1. července 1936 na nové def. místo do Nemilan u Olomouce.

Školní rok 1936-1937

Školní rok 1936-1937 započal dne 1. září 1936. Ve šk. roku působili na zdejší škole: Františka Pospíšková, výp. učitelka pověřená spr. školy od 1.9.1936 – 31.12.1936. Vyučovala v I. tř.

Antonín Číhal, výpomocný uč. od 1.9.1936 do 31.12.1936 vyučoval ve II. tř.

František Pernička, def. učitel pověřený spr. školy od 1.1.1937 a říd. učitel od 1.7.1937.

Vyučoval ve II. tř.

Aloisie Vaňková, def. uč. domácích nauk.

Dp. P. Vojtěch Bartoš, T. J. z Velehradu učitel římsko-katol. náboženství.

Františka Pospíšková, výp. učitelka, narodila se 18. ledna 1915 v Hluku, pol. okres Uh. Hrad. Učitelství studovala v Levoči na Slovensku v roce 1929-1930 – 1932-1933 kde vykonala také zkoušku uč. dospělosti. Zkoušku uč. způsobilosti složila v Brně 29.11.1935. Ve šk. roce 1933-1934 byla ustanovena na římsko katol. ľudové škole v Parchovianech okr. trebišovský. Ve šk. roce 1934-1935 až 1935-1936 působila na pětileté obecné škole v Topolné pol. okres Uh. Hradiště. Ve školním roce 1936-1937 byla ustanovena jako výpomocná uč. na obecné škole dvoutř. na Salaši, kde vedla správu školy do 31.12.1936.

Antonín Číhal, výpomocný učitel narodil se 5. května 1914 ve St. Městě u Uh. Hradiště. Od r. 1925 studoval na stát. reál. gymnasiu v Uh. Hradišti. Po maturitě studoval soukromě IV. ročník uč. ústavu a r. 1934 vykonal zkoušku uč. dospělosti na koedukačním ústavu učitelském v Kroměříži. Od 1. října 1935 byl ustanoven výpomocným učitelem na Suchově, pol. okres Uh. Hradiště. Od 1. září 1936 na Salaši a od 1. ledna 1937 v Halenkovicích, pol. okres Uh. Hradiště.

Dp. P. Vojtěch Bartoš se narodil 11. dubna 1905 ve Vážanech u Polešovic. Studoval gymnasium na Velehradě (papežský ústav) a v Praze – Bubenci na arc. gymnasiu. Filosofii v Krakově – Polsko (3 léta). Jako prefekt vyučoval 1 rok na papežském ústavě na Velehradě a

to zeměpisu, dějepisu a zpěvu. Další rok prefektury působil v Praze – Bubenci. Nato studoval 4 léta bohosloví v Innoností – Rakousko. Od 1.9.1936 působil jako učitel náboženství na Salaši.

František Pernička, říd. učitel se narodil 19. května 1898 v Modré u Velehradu. Studoval na arc. gymnasiu v Kroměříži v letech 1911-1912 – 1918-1919. Po maturitě se připravoval soukromě ku povolání učitelskému Od 1.2.1920 byl ustanoven výpomocným uč. na šestitř. obecné škole v Halenkovicích. Zkoušku uč. dospělosti vykonal v Kroměříži dne 15.9.1920. Zkoušku uč. způsobilosti tamtéž dne 23.4.1923. Od 1.5.1923 působil jako zatímní učitel na dvoutř. obecné škole na Svárově, pol. okres Uh. Hradiště. Od 1.9.1923 opět ustanoven v Halenkovicích, kde působil až do 31.12.1936 jako def. učitel. Od 1. ledna 1937 byl ke své žádosti pověřen spr. školy na Salaši a od 1.7.1937 ustanoven říd. učitelem.

Zapsáno bylo celkem 83 dětí (45 chl. a 38 děvčat). V I. třídě bylo 39 dětí, ve II. tř. 44 dětí. Do I. třídy bylo přijato 17 nových žáků. státní svátek oslaven veřejnou žákovskou akademií dne 28. října 1936. Proslov o významu dne měl učitel II. třídy Ant. Číhal. Na svátek sv. Štěpána sehráli žáci II. tř. dvě vánoční hry: Vánoce ve strážním domku a pastýři betlemští. Nacvičil dp. P. Bartoš. Čistý výtěžek 135,- Kč věnován na ošacovací akci dětí.

87. narozeniny pana presidenta Osvoboditele T.G.Masaryka byly oslaveny ve třídách dne 6. března 1937 dopoledne. Každý třídní učitel ve své třídě objasnil dětem význam narozenin. Předneseny byly příležitostné básně a zpěvy. Oslava ukončena státní hymnou.

V měsíci březnu byl proveden pro okr. šk. výbor v Uh. Hradišti výzkum žactva zdejší školy. Výsledek šetření na doporučení okr. šk. výboru zapsán do kroniky.

Sociální výzkum slováckého dítěte:

chlapců: 44, děvčat: 37, celkem: 81

rodiče má 73, jenom otce 2, jenom matku 6

domkařů 21, dělníků 45, řemeslníků 6

obchodníků 1, zřízenců 3, bez zaměstnání 5

rodiny s jedním dítětem: 6, s dvěma dětmi: 22, s třemi dětmi: 21, se čtyřmi: 7 s pěti a více dětmi: 15.

Byt jenom o kuchyni 13, kuchyň a jeden pokoj 67, kuchyň a 2 pokoje: 1, spí v posteli: 76, na slamníku na zemi: 5, sám v posteli: 8, dva v posteli 63, tři v posteli: 10, dobře oblečených: 3, uspokojivě: 58, nuzně: 20, má jeden pár obuvi: 33, dva: 22, tři páry obuvi: 14, čtyři a více: 12, v čistém oděvu 77, ve špinavém: 4, má kapesník: 78, koupe se v zimě 1x týdně: 33, za 14 dní: 48.

Denně se mýdlem myje: 66, občas: 13, bez mýdla: 2, v zimě vstává o 6.hod.: 40, o 7.hod.: 41, v létě o 5.hod.: 40, o 6.hod.: 41.

Denně si čistí zuby: 69, jenom někdy: 12, v zimě chodí spát o 6.hod. 9, o 7.hod: 21, o 8.hod. 38, o 9.hod. 13. V létě chodí spát o 8.hod: 9, o 9.hod. 72, 3x denně jí: 62, 4x denně 14, 5x denně 5. Snídá mléko: 18, bílou kávu: 46, polévku: 17, 3x v týdni jí maso: 20, jenom v neděli: 40, jenom někdy v roce: 21, smíšenou stravu jí: 81.

Alkoholických nápojů nepilo vůbec: 47, již okusilo: 34. Velmi vyvinutých žáků: 8, normálně: 56, slabých 17. Velmi dobře prospívá: 11, dobře: 23, dostatečně: 31, sotva dostatečně 10, nedostatečně: 6. Úchylných žáků: 1, s tělesnou vadou: 13, nahluchlých: 5, slabozrakých: 3, krátkozrakých: 9, slepých na jedno oko: 1. Vlákem jelo: 30, autem: 81, bruslí: 4, lyžuje: 13, v potoku se koupe: 81. Umí plovat: 15, denně konají tělesnou práci: 60, někdy pracují: 21.

Dne 14. března 1937 o 3.hod. odpoledne zúčastnilo se 13 žáků 6. 7. a 8. po?. ročníku ovocnářského kursu, který se konal ve škole.

Dne 17. dubna zúčastnili se za dozoru tř. učitelů žáci I. a II. tř. divadelního představení „Venantius“, které předvedli chovanci papežského ústavu na Velehradě ve slovanském sále.

V dubnu provedli žáci sbírku vajec pro „Dětský domov“ v Uh. Hradišti. Celkem odesláno 80 vajec.

Dne 13. května podnikli žáci II. tř. přírodopisnou vycházku směrem ke „Kamennému potoku“ při níž přednášel Dr. Karel Zavadský ředitel papežského ústavu na Velehradě o zobonoskách, o jarním životě na louce a v lese.

Svátek matek oslavila škola divadlem „Zlatý pták“ které nacvičila paní uč. Pospíšková. Pro děti se hrálo dne 15.5.1937 o 3. hod. odp., pro dospělé dne 16.5. o 7. hod. večer v sále p. Minkse. Před divadlem promluvil o úctě k matce říd. učitel. Čistý výnos 125,55 Kč věnován na zakoupení knih do žákovské knihovny.

53. narozeniny pana presidenta Dr. Ed. Beneše oslavila škola proslovem a hymnou. 9. června zúčastnilo se 22 žáků zdejší školy dětské pouti z farnosti velehradské na Sv. Hostýn. 25. června podnikli žáci I. tř. prvoučnou a vlastivědnou vycházku ke „Kamennému potoku“. Žáci II. tř. navštívili dne 22. června Slovákou výstavu v Uh. Hradišti. Školní rok 1936-1937 ukončen 27. června 1937 s 80 žáky.

Vysvědčení na odchodnou obdržel Josef Kovařík. Vysvědčení propouštěcí obdrželi: Stanislav Čevela, Vincenc Janováč, Miroslav Minks, Zdeněk Navrátil, Josef Ulrych, Valburga Vandová.

Dne 28. června uspořádána dopoledne výstava školních prací a odpoledne besídka na rozloučenou se žáky, kteří ukončili školní docházku. Proslov měl řídící učitel. Školní docházka byla dobrá. Omluvených půldnů 16, neoml. 3.

Místní školní úřad a jeho činnost –

Členové: Jan Zapletal, předseda
Inocenc Janováč
Josef Minks
Alois Veselý
František Pernička, spr. školy

Na návrh místního školního úřadu byl upraven terén před školou a prohlouben příkop se západní strany šk. budovy, aby se vysušil správcovský byt. Vedle schodiště na půdu postaven chlév. Do bytu správce školy pořízeno nové dvojité okno z modřínového dřeva. Pořízeno nové deštění ke studni a nové rámy pro obraz pana presidenta Osvoboditele.

Dne 8. června 1937 navštívil zdejší školu okr. šk. inspektor Jaroslav Bureš z Uh. Hradiště. V měsíci březnu byl proveden pro okr. šk. výbor v Uh. Hradišti výzkum žactva zdejší školy a vyplněn dotazník č. 2.

Dotazník č.2

Šk. rok 1936-1937, 2 třídy, žáků 81. Učitelů 1, učitelek 2. Škola byla založena r. 1835, opravena 1904. Okolo r. 1840 byla škola jednotřídní. Není známo kolik bylo žáků, třída 1, učitel 1.

V r. 1887 byla v obci škola jednotřídní. tříd bylo 1, žactva 63, učitelů 1. Ve šk. roce 1885-1886 bylo oml. půldnů 5,5%, neoml. 30,7%.

Ve šk. roce 1935-1936 byla návštěva školy oml. 1,2%. Počet chlapců vyšlých ze školy v r. 1910 bylo 6. Z nich jsou 2 dělníci, 2 soukromníci, 1 bez zaměstnání, 1 padl ve válce.

Počet chlapců vyšlých ze školy v r. 1930 – 2. Z nich jsou 2 řemeslníci.

Na začátku června byl odeslán okr. škol. výboru v Uh. Hradišti pro jednotu Českosl. obce legionářsko v Uh. Hrad. dotazník o legionářích ze Salaše.

Seznam legionářů narozených na Salaši

č.p.	Jméno a příjm.	Patřil k legii	Bydliště
1	Antonín Hrdina	ruské	Salaš
2	Antonín Janovác	italské	Salaš
3	Inocenc Janovác	italské	Salaš
4	Alois Pravdík	ruské	Salaš
5	Alois Jurčik	italské	Velehrad
6	Frant. Jurčik	ruské	Zlechov
7	Antonín Veselý	italské	Myslibořice
8	Vojtěch Zapletal	ruské	Břestek

Rolnická záložna v Uh. Hradišti darovala zdejší škole 100,- Kč. Správce školy doplnil svým nákladem výsadbu školní zahrady polokmeny, zákrsky, rybízovými keři a malením. Celkem 10 jabloní, 5 hrušek, 3 švestky, 10 keřů rybízu. Druhy: Panenské, Boskopské, Ontario, Koksova reneta, Pařížanka, President Mass.

Na jaře 1937 napočítáno ve školní zahradě celkem: 20 jabloní, 13 hrušek, 7 švestek, 2 ringloty, 3 třešně, 1 ořech, 1 višně, 1 meruňka, vinná réva u školní budovy a mimo to 3 sázeničky na různých místech 2 šejky, 1 kalina, 15 rybízových keřů, 5 polokmenů rybízových a malení. S výsadbou šk. zahrady začal pan řídící Ant. Vlk v roce 1931.

Jaro bylo deštivé a chladné. Ve třídách se topilo až do 15. května.

Dne 6. května na svátek Nanebevstoupení Páně posvětil zdejší hřbitov vysocedůstojný pán probošt Lochmann z Olomouce. Ve skupině vil na Dolním Salaši přibyla nová vila pana Tlustáka, úředníka ve konsulátě čsl. v Berlíně.

O poměru občanů ke škole svědčí velmi četné návštěvy na školním divadle, besídce a ovocnickém kursu.

Dne 23. srpna navštívil Výstavu Slovácka její protektor pan president Dr. Ed. Beneš. Zájezdu se zúčastnila také presidentova choť paní Hana Benešová.

Školní rok 1937-1938

Školní rok 1937-1938 započal dne 1. září 1937 a ukončen 22. června 1938. Ve školním roce působili na zdejší škole:

František Pernička, říd. uč. vyučoval v I. tř.,

Petr Fajkus, uč. čekatel vyučoval ve II. tř.,

Aloisie Vaňková, def. uč. domácích nauk,

Dp. P. Jan Vladislavský, TJ. z Velehradu a František Pernička, říd. uč. učili římsko-katolickému náboženství.

Petr Fajkus, uč. čekatel narodil se dne 20. února 1914 v Jalubí, pol. okres Uh. Hradiště. Učitelství studoval v Olomouci v roce 1930-1931 – 1933-1934, kde vykonal zkoušku uč. dospělosti a dne 30. dubna 1935 byl ustanoven výp. učitelem na dívčí obecné škole v Hluku, pol. okres Uh. Hradiště. Dne 24. srpna 1935 ustanoven výp. uč. na obecné škole v Horněmčí, pol. okres Uh. Hradiště. dne 21.8.1936 ustanoven výp. učitelem v Místřicích, pol. okres Uh. Hradiště.

Dne 25. srpna 1937 ustanoven na dvojtřídní škole na Salaši. Uč. Petr Fajkus cvičil 1 – 4 hlasé písňe slovácké se žáky a s místními ochotníky. Má schopnost a snahu zachovat slovácký ornament. Maluje Krabice uměleckých hodnot. Namaloval pro pana presidenta Dr. Ed. Beneše adresu Čestného občanství obce Velehrad.

Zapsáno bylo celkem 82 dětí (39 chl. a 43 děv.). V I. tř. bylo 46 dětí, ve II. tř. 36 dětí. Do I. tř. bylo přijato 14 nových žáků (7 chl. a 7 děv.). Školní rok ukončen s 80 žáky. Propouštěcí vysvědčení obdrželi: Antonín Brázdil, Jaroslav Černý, František Luža, František Trubačik, Bohumila Krátká, Marie Krátká, Božena Vaňková, Božena Volčíková, Marie Zapletalová. Vysvědčení na odchodnou obdržel Ed. Hiller. Měšťanskou školu v Uh. Hradišti navštěvovali: Jaroslav Zemánek a Josef Melichárek. Řádové Čsl. gymnasium papežské koleje TJ. na Velehradě s právem veřejnosti Vincenc Veselý a Jaroslav Pravdík.

V úterý dne 14. září o 3.hod. 29. min. v noci zemřel první prezident Československé republiky prezident Osoboditel T.G.Masaryk ve stáří 87 let. Dne 20. září o 19. hodině zúčastnili se žáci smuteční slavnost, kterou uspořádaly: škola, obecní rada, osvětová komise a hasičský sbor. Na pozemku p. Krátkého č.2. za kaplí byla zapálena „Masarykova vatra“. O významu Dr. T.G.Masaryka promluvil náčelník hasičského sboru Ludvík Hrdina. Potom zapěl pěvecký sbor skladbu „Kde domov náš ?“. Řídil správce školy František Pernička. Smuteční vzpomínka ukončena modlitbou za zemřelého. V den pohřbu 21. září zúčastnili se žáci bohoslužeb v kapli na Salaši a zapěli píseň od Beethovena „Anděl lásky“. Řídil uč. Petr Fajkus.

Dne 26. září navštívil naši školu pan hrabě Berchtold z Buchlovic i s paní. Žáci II. třídy zazpívali za řízení tr. uč. Petra Fajkuse směs slováckých písni dvojhl. a trojhlasně a přednesli sborovou recitaci „Dítě legionářovo“. Tím projeví žáci vděčnost vůči panu hraběti za to, že financuje ? ústav na Salaši.

Dne 28. září uspořádala škola žakovskou besídku. Správce školy promluvil na téma: Sv. Václav miloval svůj český lid a svou českou zemi. Žáci II. tř. vyplnili program zpěvy a recitacemi.

V měsíci říjnu vykonali žáci sbírku potravin pro Okresní péči o mládež v Uh. Hradišti. Bylo odvedeno 275kg bramborů, 28kg ovoce, 1kg fazole, 6 hlávek zelí, 4 celery.

Pro 27. Dětský den v zemi Moravskoslezské 1937 vybráno 101,20 Kč. Výtěžek sbírky odeslán zemské péči o mládež – Brno.

Devatenácté výročí trvání Čsl. republiky oslavili žáci akademií. Na programu: proslov, zpěvy, básně, recitace, cvičení. Proslov měl uč. Petr Fajkus. Promluvil o významu vojenského odboje pro naše osvobození. Zdůraznil potřebu silné armády pro uhájení a zabezpečení naší samostatnosti.

Dne 23. ledna žakovská besídka. Žáci obou tříd zazpívali písňe a přednesli básně a výstupy. Správce školy vysvětlil rodičům organizaci školy, třídění žáků a upozornil na význam školních zpráv.

Dne 2. února 1938 zpívali žáci II. tř. na velehradském kursu žen a dívek od 14-15 hod. Řídil tř. učitel Petr Fajkus. Účinkování povoleno okr. šk. výborem ze dne 20. ledna 1938 č. 7/3.

Dne 6. března v předvečer 88. výročí narozenin prvního presidenta Čsl. republiky Dr. T.G.Masaryka zúčastnili se žáci veřejného projevu, který uspořádala škola, obecní rada, osvětová komise a hasičský sbor na Salaši. U kaple byla zapálena „Masarykova vatra“. Žáci II. tř. zazpívali píseň „ Z požárů dýmem“. Učitel Petr Fajkus ve svém proslovu připomněl povinnost milovat Čsl. republiku a chránit ji proti nepřátelům. Slavnost byla ukončena státní hymnou.

Pro Okr. péči o mládež v Uh. Hradišti bylo odesláno v dubnu 123 vajec. Dne 20. května vykonali žáci II. tř. branou vycházku do Uh. Hradiště. Navštívili kasárna.

Dne 22. května oslava svátku matek.

Dne 28. května v hod. dopol. vyučování oslavili žáci obou tříd společně 54. výročí narozenin pana presidenta Dr. Ed. Beneše. Na programu: proslov, recitace, zpěvy, hymnu.

Dne 31. května 1938 vykonal zkoušku do 3. tř. měšť. školy ve St. Městě – Metoděj Hanák. Žák II. tř. 2. odd. Zkoušku vykonal s velmi dobrým prospěchem.

Dne 11. června sehráli žáci II. tř. divadlo: Jiříkovy housle. Nacvičil uč. Petr Fajkus. Hrál se u Minksů. pro děti se hrálo 13. června. Čistý výtěžek 139 Kč byl věnován na zakoupení kreslicích prken pro II. tř.

Dne 19.6. se vykonal zápis dětí do I. třídy. Toho dne uspořádala škola výstavu školních prací žakovských. Večer v 8 hod. byla u Minksů akademie na rozloučenou se žáky, kteří dokončili školní docházku.

20. června podnikli žáci I. tř. prvoučnou a vlastivědnou vycházku k „Buchlov kameni“.

Žáci II. tř. vykonal brannou vycházku na Bunč a Vlčák dne 17. června.

Ve šk. roce 1937/38 četlo celkem 63 dětí a přečetly 436 knih. Průměrně přečetl jeden žák 7 knih. Školní docházka byla velmi dobrá. Oml. půldnů 16, neoml. 0.

Poměr občanů ke škole velmi dobrý.

Dne 10. června visitoval zdejší školu okresní školní inspektor Jaroslav Bureš z Uh. Hradiště.

Okresní úřad v Uh. Hradišti pověřil dne 10. července 1937 starostu obce Josefa Minkse sestavením nové školní rady.

Členové:

Josef Zapletal, předseda

Alois Veselý, místopřed.

Inocenc Janovác, hospodář

František Pernička, zapisovatel

Alois Daněk, člen.

Ve šk. roce 1937-1938 vykonal místní školní rada celkem 11 schůzí. Místní školní rada pořídila: konsolu pro prapor, novou skříň pro fyzikální pomůcky, nové tabule do II. tř. Opravila: lavice v obou třídách a zařídila školní kuchyni. O školní potřeby se starala místní školní rada obnosem 1600 Kč. Vyučovací pomůcky byly umístěny v bývalém bytě učitelském, který byl usnesením m.š.rady ze dne 29. srpna 1937 do odvolání ponechán správci školy za kancelář.

Dne 24. dubna 1938 schválen školní rozpočet pro rok 1929 v obnosu 8252 Kč.

Dosavadní školnice Marie Navrátilová pro stáří (73 r.) vzdala se dne 12. prosince 1937 školní práce, kterou konala k úplné spokojenosti celkem 33 let.

Pro velikou frekvenci dopravních prostředků zvláště motorových vozidel nemohou býti třídy pořádně provětrány. V době sucha dostal by se do nich prach ze silnice vzdálené od školy 2m. Nedostatečné větrání zvyšuje vlhkost ve třídách a stěžuje školní práci. Dveřmi se větrat nemůže pro záchody. Proto dne 22.7.1937 připojila m.š.rada svoje vyjádření k žádosti obce Salaše o úpravu silnice před školou a v okolí školy v Salaši okr. úřadu v Uh. Hradišti. Okr. školní výbor byl požádán ve zprávě o prohlídce školy dne 10. června 1938, aby svým vyjádřením podpořil uvedenou žádost.

Ošacovací akce ve šk. roce 1937-1938 v rámci činnosti Opm.

Na ošacovací akci přispěli:

Okr. péče o mládež v Uh. Hradišti	180 Kč
Obecní škola Salaš	100 Kč
<u>Pan Dr. Vladimír Tlusták</u>	<u>050 Kč</u>
Celkem	330 Kč

Nejpotřebnějším žákům byly zakoupeny boty. Stravovací a ošacovací akce ve šk. roce 1937-1938 mimo působnost Opm. Náklad na stravovací akci činil 2500 Kč. Z toho uhradila paní hraběnka Berchtoldová 2000 Kč, obec Salaš 300 Kč, Klášter Velehrad 200 Kč. Stravovací akci provedl zdejší pan revírník Jan Rieger. Vařilo se u pí. Hillerové, č. 45. Polévky začaly 15. listopadu a skončily 19. dubna 1938.

Náklad na ošacovací akci činil 2730 Kč. Z toho uhradila paní hraběnka Berchtoldová 2530 Kč. Klášter Velehrad 200 Kč. Akci provedl říd. uč. František Pernička. Seznam podělených žáků je uložen ve spisovně 1937.

Obecní volby

Dne 29. května volilo se 12 členů obecního zastupitelstva. Počet platných odevzdaných hlasů byl 222. Volební číslo 18. Sdružené strany 2+4 3+6

Poř.	Strana	Poč. hl.	Poč. mand.	Zvolení členové
1	Československá strana živnostenská	24	1	Zámečník Josef, mistr krejčovský č. 50
2	Všeodborové sdružení křesť. dělnictva a domkářů	12	1	Veselý Alois, okr. cestář, č. 28
3	Komunistická strana čsl.	26	2	Trubačik Frant., dělník č. 47 Raštica Rudolf, dělník, č. 22
4	Československá strana lidová	68	3	Pernička Frant., říd. uč., č. 3 Rieger Jan, revírník, č. 74 Zapletal Jan, domkář, č. 90
5	Republikánská strana	37	2	Zemánek Frant., malorolník, č. 61 Šustr Josef, malorolník, č. 29
6	Čsl. soc. zem. strana	55	3	Janovác Inocenc, dělník, č. 1 Bětík Vavřinec, dělník, č. 46 Janovác Ant., listonoš, č. 78

V březnu dostavily se silné mrazy. Zničily květní pupeny na stromech. Réva a švestky obstály. Úroda na poli dobrá.

V červnu začala se šířit u hovězího dobytka slintavku a kulhavku.

Školní rok 1938-1939

Školní rok 1938-1939 začal dne 1. září 1938 a skončil 24. června 1939. Toho roku působili na zdejší škole:

František Pernička, říd. uč. vyučoval v I.tř. a římsko-katolickému náboženství v obou třídách, Petr Fajkus, def. uč. podle §4 U.Z. vyučoval ve II. tř. od 1. září do 15. září 1938 a od 1.4.1939 do 27.6.1939,

Ludvík Pavlica, výp. uč. od 16. září do 30.4.1939,

Aloisie Vaňková, def. uč. domácích nauk,

Alois Fajkus, kandidát uč. v Jalubí č. 177 hospitoval ? 13. října 1938 do 26. února 1939.

Ludvík Pavlica, narodil se 9. prosince 1912 ve St. Městě u Uh. Hradiště. Obecnou školu navštěvoval v letech 1919-1924 ve St. Městě. Ve šk. roce 1924-1925 chodil do měšť. školy tamtéž. Pak přešel na středoškolská studia, která konal v letech 1925-1934 v Uh. Hradišti a ve Strážnici, kde se též podrobil zkoušce dospělosti. Potom konal 2 letou přes. službu vojenskou v letech 1934-1936 u pěš. pluku 27. v Uh. Hradišti v hodnosti podporučíka. ? přeložen do

zálohy. Ve šk. roce 1936-1937 hospitoval 5 měs. na obecné škole ve St. Městě a červnu podrobil se ústní zkoušce učitelské dospělosti v Kroměříži. Ve šk. roce 1937-1938 působil jako výpomocný učitel na Suchově. Ve šk. roce 1938-1939 ve Vážanech, na Salaši a v Topolné.

Zapsáno bylo celkem 80 dětí (37 chl. a 43 děvčat). V I.tř. bylo 45 dětí, ve II.tř. 35 dětí. Do I.tř. bylo přijato 11 nových žáků (3chl. a 8 děvčat). Školní rok ukončen s 80 žáky. Osvědčení propouštěcí obdrželi: Karel Sýkora, František Bilík, Jos. Jurčík, Bohumila Bahulíková, Jarmila Krátká, Marie Minksová, Vlasta Rašticová, Marie Veselá, Božena Janováčová. Měšťanskou školu navštěvovali: Jaroslav Zemánek, Methoděj Hanák, Miroslav Špičák. Řádové čl. gymnasium papežské koleje TJ. na Velehradě s právem veřejnosti: Vincenc Veselý.

V měsíci říjnu vykonali žáci sbírku potravin pro Okresní péči o mládež v Uh. Hradišti. Bylo odvedeno 238kg zemáků, mimo to pro vystěhovalce 60kg zemáků. Pro Dětský den v zemi Moravskoslezské 1938 vybráno 75,10Kč. Výsledek sbírky odeslán Zemské péči o mládež v Brně. 20. výročí trvání Československé republiky oslavili žáci ve třídách. Dne 7.11.1938 hrálo se pro žáky obou tříd loutkové divadlo „Vodníkova ?“.

Dne 26. prosince žákovská besídka s nadílkou. Na programu: básně, zpěvy, výstupy, rozdělení dárek. 22. ledna uspořádala škola zájezd pěveckého odboru na Velehrad. Smíšený sbor zpíval v basilice vánoční mši sv. od Říhovského. Vložky: Ryba, Marhula, Jířím. 12.2. ovocnářská besídka u Minksů. Pan uč. Pavlica přednášel o dějinách ovocnictví a ovocnářských krajích u nás a v cizině. Správce školy František Pernička přednášel o škudcích ovocných stromů a jejich hubení. Potřebné diagramy sestavili žáci II.tř. (účastníků celkem 33).

Dne 26. února rozloučila se škola s uč. hospitantem Aloisem Fajkusem, který po 6ti měsíčním pobytu na Salaši nastoupil vojenskou presenční službu v Uh. Hradišti. Správce školy poděkoval jmenovanému za svědomitou a úspěšnou činnost školní a lidovýchovnou.

V době od 1. ledna do 26. února nacvičil Alois Fajkus a sám hrál s místními ochotníky čtyři divadla. Tři veselohry a jedno drama. Celkový čistý výtěžek byl 642,05Kč. Z toho obdržela škola 321Kč, druhou polovinu obdrželi hasiči. Na základě kroniky a konferenčních zápisů zpracoval pro školu vlastivědný přehled Salaše a učitelů, kteří na Salaši působili. Byl dobrý kreslíř a zpěvák. S ochotou zpíval v pěveckém kroužku.

Dne 24.3. hrálo se loutkové divadlo pro žáky: Kašpárek vysvobodil princeznu. 26.3. ovocnářská pochůzka na Salaši. Na pořadu řez a průřez stromů.

Dne 31.3. rozloučila se škola s výpomocným učitelem Ludvíkem Pavlicou, který byl ke své žádosti ustanoven od 1.4.1939 v Topolné, pol. okres Uh. Hradiště. Ludvík Pavlica měl rád svoji třídu. Dovedl se pro ni obětovat ve formě svědomitých příprav. V té věci neznal oddechu. Byl dobrý houslista a knihař. Dbal na pořádek a čistotu jak u sebe tak u žáků. Třída, sešity, výkresy byly vzorně vedeny. Pracoval taky osvětově. Nacvičil s úspěchem operetu „Madlenka z kovárný“ ve prospěch místního ovocnářského družstva a zpíval v místním pěveckém kroužku.

Dne 2. dubna zpívali žáci I. a II.tř. ve zdejší kapli pašije podle sepsání sv. Matouše od Nešvery. 9.4. mše sv. pro 2 hlasy. Dne 23. dubna zpívali žáci u příležitosti slavnosti svěcení kříže na zdejším hřbitově ve smíšeném sboru „Dokonáno je smrt plesá“. Po slavnosti koncertovala 28členná dechová hudba velehradských studentů.

Dne 28.4. přihlásila se škola za člena místního ovocnářského družstva a zaplatila členský příspěvek do roku 1943 obnosem 32,50Kč.

Dne 9.5. vykonali žáci sbírku pro ? v Uh. Hradišti. Odevzdáno 107 vajec.

11.5. výlet II.tř. do Buchlovic a do Tupes.

16.5. navštívil naši školu pan hrabě Berchtold i s paní hraběnkou v doprovodu akademického malíře dřevorytce dp. P. Hrabala, faráře z Buchlovic. Škola uspořádala pro ně malou akademii.

21.5. zařídila škola zájezd velehradských studentů na salašskou svatojanskou pouť. Studenti zpívali Halíkovu mši za doprovodu orchestru.

21.5. odpoledne u Minksů akademie na oslavu matek. Na pořadu: proslov, básně, písně, tanečky.

19. června podnikli žáci I.tř. prvoučnou a vlastivědnou vycházku na Bunč, II.tř. na „Komínky“. 22. června II.tř. na Cimburk.

Ve školním roce 1938/1939 četlo celkem 55 žáků a přečetli 640 knih. Průměrně přečetl 1 žák 12 knih. Školní docházku byla velmi dobrá. Omluvených půldnů za rok 18. U školáků vyskytly se 3 případy záškrtu. Poměr občanů ke škole velmi dobrý. Pro žákovskou knihovnu objednáno 30 knih za obnos 60Kč. Z výtěžku ochotnických divadel pořádaných učitelským sborem uhrazeno 308,20Kč.

Dne 15.6. visitoval zdejší školu okr. školní inspektor Jaroslav Bureš z Uh. Hradiště. Místní školní rada pořídila: nová kamna do II.tř. 1327Kč, plot před školou 1339Kč, upravila: školní dvůr 355, záchody a záchodovou žumpu 248, chodbu u šk. záchodů 340Kč, vybavila školní kuchyň 1023, pořídila nové tabule do I.tř. 380Kč od fy. František Valla, Přerov. Dne 7. července schválen školní rozpočet pro rok 1940 v obnosu 7239 Kč.

Dne 11.5.1938 odhlasovalo obecní zastupitelstvo obnos 3850 pro školu. Schválený rozpočet pro rok 1938 byl 7239. Škola měla potom k dispozici obnos 11089Kč. Ve zprávě o prohlídce školy navrhl správce školy, aby okresní školní výbor vyslovil za to obecnímu zastupitelstvu dík.

Na vánoční nadílku a ošacovací akci přispěli:

Okresní péče o mládež v Uh. Hradišti	180Kč
Katolický podporovací spolek diecése Olomoucké na Velehradě	100Kč
Antonín Vrzala, řezník na Velehradě	50Kč
Karel Vrzala, hostinský	50Kč
Škola Salaš ze žákovské besídky	30Kč
Klášter velehradský – Jesuité – svým vlivem u pí. Baťové a u pí. hraběnky Berchtoldové vyžádal pro školu 20 párů bot v ceně	300Kč
Paní hraběnka – zboží pletené v obnosu	600Kč
Klášter velehradský – cukrovinky	90Kč
Celkem	1400Kč

Celkem bylo rozděleno 48 párů bot a pletené zboží. Nemocné žačce II.tř. Zdenice Melichárkové darováno 30Kč. Náklad na stravovací akci činil 2500Kč. Celý obnos uhradila paní hraběnka Berchtoldová z Buchlovic. Stravovací akci provedl pan starosta Jan Rieger. Vařilo se u pí Hillerové, č.45. Polévky začaly 14.11. a skončily 29.4.1939. Paní hraběnce bylo zasláno poděkování s podpisy žáků.

Sbírka na obranu státu v srpnu 1938 vynesla na Salaši 2969Kč. Obec darovala 2000Kč, občané 969Kč. V září 1938 odstoupila Československá republika bez boje pohraniční svoje kraje Německu, Polsku a Maďarsku. Výnosem Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera ze dne 16. března 1939 náleží části bývalé Česko-Slovenské republiky, obsazené v březnu 1939 německými oddíly, k území Velkoněmecké říše a vstupují jako Protektorát Čechy a Morava pod její ochranu. Protektorát Čechy a Morava je autonomní a spravuje se sám.

President autonomní správy Protektorátu Čechy a Morava Dr. Emil Hácha se narodil 12. července 1872 v Trhových Svinech v již. Čechách z úřednické rodiny. V rodišti vychodil obecnou školu, gymnasijní studia konal v Českých Budějovicích. Po skončení prázdninových

studií na Karlově universitě v Praze pracoval kratší čas v advokátní praxi. Potom odešel do služeb veřejných. Odborná kvalifikace mu vydobyla místo u vídeňského správního soudu, odkud byl po převratu povolán k nejvyššímu správnímu soudu československému. Pro osobní vlastnosti a pro vynikající znalost práva stal se dne 30.11.1938 presidentem naší vlasti.

Sbírka „Národní pomoci“ v lednu 1939 vynesla na Salaši 255Kč. Rolnická záložna v Uh. Hradišti darovala zdejší škole za rok 1938 a 1939 celkem 200Kč. Dne 8.11.1938 daroval správce školy ve St. Hutích František Gajdošík 4 vysokokmeny a 3 zákrsky – jabloně pro zdejší zahradu správce školy.

Dne 23.11.1938 obdržela škola ze státních škol v postoupeném území celkem 52 obrazů a 2 rámy. 42 obrazů si ponechala a 10 obrazů postoupila jednotř. ob. škole ve St. Hutích. Škola se přihlásila za odběratele „Ovocnických novin“ redakce Vanosice u Boskovic. Objednány ročníky 1935, 1936, 1937, 1938.

Jarní počasí velmi deštivé. Úroda na poli a na ovocných stromech celkem dobrá. Turistický ruch značný. Národní uvědomění se vzrývá.

Školní rok 1939-1940

Začal 1. září 1939 se 75 žáky. Správou školy byla pověřena od 1. září 1939 výpom. učitelka Drahomíra Zemková a vyučovala všechny žáky v jedné třídě až do 15. září, kdy byla ustanovena na zdejší školu výpom. učitelka Gilarová Anděla, která v ustanovený den školní službu nastoupila. Dřívější řídící učitel Pernička František byl od 1.9.1939 ustanoven řídícím učitelem na Modré u Velehradu. Def. učitel Fajkus Petr byl vyvázan ze služby na zdejší škole a ustanoven v Modré.

Od 15. září vyučovala v I. třídě výpom. uč. Gilarová Anděla, v II. třídě zatímni správkyně školy Zemková Drahomíra, náboženství vyučoval P. Tomáš Vítek, TJ. z Velehradu a ženským ručním pracím s domácími naukami Aloisie Vaňková, učitelka ručních prací a dom. nauk z Modré. Od 15. listopadu 1939 byla zatímni správkyně školy Zemková Drahomíra ustanovena na obecné škole v Mistřicích a správou školy byl pověřen def. učitel Čevela Matouš z Nedakonic.

Zdravotní stav žáků byl tohoto roku velmi špatný. Velký počet dětí onemocněl záškrtem a spalničkami. Na záškrtem, nebo jeho následky zemřely 3 školní děti. V měsíci září a říjnu prohlížel žáky obvodní lékař MUDr. Hanák Vojtěch z Modré a od 28. října do 8.11.1939 nařídil uzavření školy. I potom trpěli ještě mnozí žáci záškrtem a spalničkami a jejich následky až do měsíce května. Proto byl průměr školní docházky v tomto roce 91,7%, v listopadu 73,2%.

V červnu a květnu byly všechny děti do 10 let očkovány proti záškrtem p MUDr. V. Hanákem z Modré u Velehradu. Náklad hradili z části rodiče žáků a větší část Okresní péče o mládež v Uh. Hradišti a nemocenské pokladny, u nichž byli rodiče žáků pojištěni. Žáci šesti a čtrnáctiletí byli očkováni proti neštovicím v měsíci květnu. Spolek Červeného kříže v Uh. Hradišti provedl v měsíci březnu 1940 prohlídku a nejnnutnější ošetření chrupu žáků 1. a 2. post. ročníku. U většiny žáků byl shledán chrup bezvadný. Jmenovaný spolek vykoval s žáky 10-14 letými kurs první pomoci a v měsíci červenci provedl zdravotní prohlídku všech žáků školy – i nově do školy zapsaných – v zemské nemocnici v Uh. Hradišti. Prohlídka byla úplně zdarma. Rodiče se o její výsledky velmi zajímali a na základě ní provedli četné zákroky ve prospěch zdraví svých dětí. Na dovezení dětí do nemocnice přispěla obec 150Kč.

V měsíci únoru nevyučovalo se pro šetření topivem nařízené výnosem o ?. ze dne 5.2.1940 č. 501 a č. 850 ze dne 17.2.1940. V tuto dobu byli žáci každé pondělí a čtvrtek

shromáždění v učebnách, byly jim zadány domácí úlohy a půjčeny knihy ze žákovské knihovny. Pravidelné vyučování bylo zahájeno 5. března 1940. Vyměřené učivo bylo probíráno zkráceně. Žáci byli vedeni k samoučení ve skupinách podle zdatnosti při největší hospodárnosti časem a největším vypětí sil učitelů, takže všechno předepsané učivo bylo koncem roku probráno a v podstatě nacvičeno.

15. března bylo vzpomenuo připojení Protektorátu Čechy a Morava k Velkoněmecké Říši třídními oslavami při nichž přečetli třídní učitelé oběžník ?. Po slavnosti bylo prázdko. 22. dubna prohlížel školu o.š.i. Bureš Jaroslav. 16. června provedli žáci obou tříd Dětskou besídku, na jejímž pořadu byly básně, zpěvy, tance a scény. Předvedená díla se občanům velmi líbila. Školní rok byl ukončen 28. června s 73 žáky.

Čevela Matouš, narodil se 13. září 1903 v Babicích u Uh. Hradiště. Tam navštěvoval obecnou školu 5 let. V letech 1914-1917 absolvoval 3 třídy měšť. školy v Napajedlích a ve šk. r. 1918/1919 jednorocní kurs při měšť. škole v Uh. Hradišti. V r. 1919/1920 navštěvoval I. roč. učit. ústavu ve Slezské Ostravě a v r. 1920/1923 učitel'ský ústav v Přerově. Tam vykonal v červnu 1923 zkoušku učit. dospělosti. Od 1.9. do 30.9. působil jako učit. čekatel na obecné škole v Jankovicích a od 1.10.1923 do 31.3.1925 konal presenční službu vojenskou. Od 1.4.1925 do 15.11.1939 působil na obecní škole v Nedakonicích. Od 15. listopadu 1939 byl přidělen na vlastní žádost k obecné škole na Salaši a pověřen správou školy.

Gilarová Anděla, narodila se 2. října 1917 v Příboře. Tamtéž navštěvovala 5 let obecnou školu, 3 roky školu měšťanskou, 1 rok jednorocní kurs, absolvovala učitel'ský ústav a 3.6.1936 vykonal zkoušku učitel'ské dospělosti. Od 1.2.1937 do 30.6.1937 působil jako výpomocná učitelka na Řím. katol. ludové škole v Hertníku u Bardejova, od 1.10.1937 na řím. kat. ludové škole v Bobrove u Námestova a od 15. listopadu 1939 působil v obecné škole na Salaši.

Školní rok 1940-1941

Školní rok 1940-1941 začal 1. září 1940. Zahájen byl shromážděním všech žáků školy. Ve druhé učebně za účasti výp. uč. Josefa Pelíška a Anděly Gilarové, spr. školy Matouše Čevely a uč. nábož. P. Bernarda Pitruna, T.J. z Velehradu. Přítomno bylo všech 76 žáků školy zapsaných do zdejší školy na šk. rok 1940-1941.

Výnosem České zemské šk. rady pro Moravu v Brně ze dne 7.8.1940 č. 39.350, byla při druhé třídě zdejší školy zřízena zat. třída pro šk. rok 1940-1941, takže škola měla na začátku šk. r. 1940-1941 tři třídy. Výnosy O.Š.V. v Uh. Hradišti byli ustanoveni při zdejší škole na čas potřeby výp. uč. Jos. Pelíšek a výp. uč. A. Gilarová. K vyučování řím. kat. náboženství ustanoven farním úřadem při basilice velehradské P. Bernard Pitrun, T.J. na Velehradě. Vyučování ručním pr. ženským a domácím naukám bylo přiděleno uč.d.n. A. Vaňkové z Modré.

První třída měla 18 žáků a vyučoval ji ř. uč. Čevela Matouš. Druhá A tř. měla 28 žáků a vyučovala výp. uč. Anděla Gilarová. Druhá B třída měla 30 žáků a vyučoval ji do 16. října 1940 výp. uč. Josef Pelíšek.

Výnosem ošv. v Uh. Hradišti ze dne 16. října 1940 čj. 4938 byl výpomocný učitel Josef Pelíšek od 7. října 1940 ustanoven výpom. uč. při ob. škole v Jankovicích. Proto byly 1., 2. a 3. post. ročník spojeny a vyučoval je řídící učitel Čevela Matouš, 4.-8. p. ročník vyučovala až do konce šk. roku 1940/1941 výp. uč. Gilarová Anděla.

V tomto šk. roce bylo nařízeno povinné vyučování němčině děti od 3. p. ročníku. Během šk. roku byly uspořádány tyto akce: prohlídka chrupu žákům 1.-3. p. r., očkování proti záškrtu, vánoční nadílka a podávání přesnídávek.

Školní rok byl ukončen 28. června 1941 se 76 žáky. Po splnění šk. povinnosti bylo propuštěno ze školy 9 žáků – 4 chlapci, 5 děvčat. Ve šk. roce 1940/1941 vyučovalo se 1036 půldnů, což činí vůbec 26472 půldny. Z nich bylo nezameškaných 96,5%. Velmi dobrý prospěch mělo 17 žáků, chvalitebný 23 žáci, dobrý 21 žák, dostatečný 8 žáků a nedostatečný 6 žáků.

Školní rok 1941-1942

Školní rok 1941-1942 zahájen byl dne 2. září 1941 společným shromážděním všech žáků školy v učebně 2. třídy za účasti říd. uč. M. Čevely, výp. uč. A. Gilarové a uč. náboženství P. Bernarda Pitruna T.J. z Velehradu. Přítomno bylo všech 77 žáků, kteří byli zapsáni do zdejší školy na šk. rok 1941/1942. Pro školní rok 1941/1942 nebyla zřízena pobočka při zdejší škole, takže škola měla dvě třídy.

Na škole působili v tomto šk. roce: říd. uč. Matouš Čevela, výp. uč. Anděla Gilarová, dom. naukám učila uč.d.n. A. Gilarová, dom. naukám učila uč.d.n. A. Vaňková, náboženství vyučoval P. Karel Maiwald T.J. z Velehradu a od 1. června 1942 P. Karel Šupa, T.J. z Velehradu.

První třída měla 28 žáků a vyučoval ji říd. uč. M. Čevela. Druhá třída měla 49 žáků a vyučovala ji výp. uč. A. Gilarová. Vaření se učilo 15 žaček.

Od pololetí bylo nařízeno povinné vyuč. němčině všech šk. dětí. Zakázáno bylo vyučovati dějepisu a omezeno bylo vyučování zeměpisu. Pololetní prázdniny trvaly do 3. března 1942. 14. května 1942 navštívil zdejší školu zemský šk. inspektor Dr. J. Parma a o.š.i. Jar. Bureš. Během šk. roku bylo uč. i žactvo nuceno sbírat staré a odpadové hmoty.

Školní rok byl ukončen 9. července s 71 žáky. Po splnění šk. povinnosti byli propuštěni ze školy 1 hoch a 5 děvčat. Všichni dostali propouštěcí vysvědčení. Velmi dobrý prospěch mělo 14 žáků, chvalitebný 19 žáků, dobrý 19 žáků, dostatečný 15 žáků a 4 žáci nedostatečný.

Školní rok 1942-1943

Školní rok 1942-1943 byl zahájen dne 2. září 1942 společným shromážděním všech žáků školy v učebně II. třídy za účasti řídicího učitele M. Čevely, výp. uč. A. Gilarové a uč. náboženství P. Františka Mikuláška, T.J. z Velehradu. přítomno bylo všech 68 žáků zapsaných do zdejší školy na šk. rok 1942/1943.

Ve školním roku 1942/1943 měla škola 2 třídy. Na začátku šk. roku byli při zdejší škole:

Čevela Matouš, řídicí učitel,

Gilarová Anděla, výp. uč., Fajkus Petr, výp. uč. z Velehradu (pro 6 hod. týdně),

Vaňková Aloisie, uč. dom. nauk z Modré a P. František Mikulášek T.J. z Velehradu, pro vyuč. katol. náboženství.

První třída měla 25 žáků – 9 chlapců, 16 děvčat. Vyučuje ř. uč. Čevela Matouš. Druhá třída měla 43 žáky – 23 chlapců a 20 děvčat. Vyučuje uč. A. Gilarová.

Podle výnosu okr. úřadu v Uh. Hradišti ze dne 21. prosince 1942 čj. 1440/1 Präs. provádí se styk spr. školy s okr. úřadem, t.j. i s okr. šk. výborem jen v jazyce německém.

Tak jako v roce předešlém, i v tomto roce bylo uč. a žactvo nuceno sbírat staré a odpadové hmoty, léč. byliny a pořádati sbírky pro nacisty.

Dne 5. července visitoval zdejší školu okr. šk. inspektor Jar. Bureš.

Školní rok 1942/1943 byl ukončen 15. července 1943 s 68 žáky.

Školní rok 1943-1944

Školní rok 1943-1944 byl zahájen v pátek dne 3. září 1943. Třídní uč. připomněli žactvu pravidla šk. řádu. Ve školním roce 1943/1944 měla škola dvě třídy. Řídící uč. Matouš Čevela byl přeložen dnem 1. září 1943 na obecnou školu do Kudlovic. Správou školy byl pověřen uč. Bohuslav Pospíšil, z obecné školy z Halenkovic.

Jako v předešlém roce působí dále na zdejší škole výp. uč. Anděla Gilarová, uč.d.n. Aloisie Vaňková z Modré a P. František Mikulášek T.J. z Velehradu, pro vyučování nábož. římsko-katolickému. Uč. d. nauk A. Vaňková dojíždí do zdejší školy jedenkrát týdně, P. František Mikulášek dvakrát týdně. Oba dojíždějí na bicyklech.

Dnem 1. září 1943 byl přidělen na zdejší školu a pověřen spr. školy Bohuslav Pospíšil, uč. z Halenkovic – narozen 13. ledna 1914 v Nětčicích u Zdounek, okres Kroměříž.

Navštěvoval jednotřídní obecnou školu v Nětčicích, měšťanskou školu ve Zdounkách a v Kroměříži a uč. ústav tamtéž. Maturoval v roce 1933. V letech 1933 až 1936 působil na řk. ľud. škole v Maršové, okres V. Bytča – na Slovensku. V letech 1936-1938 konal voj. pres. službu. Ve šk. roce 1938/1939 působil na obecné škole ve Slavkově, okres Uh. Hradiště a od r. 1939 až do konce šk. roku 1943 na šestitř. ob. šk. v Halenkovicích.

Školní rok byl zahájen s 65 žáky – 33 chlapců, 32 děvčat. V první třídě bylo zapsáno 13 chlapců a 9 děvčat, celkem 22 žáků, vyučuje spr. šk. B. Pospíšil. V druhé třídě – 4.-8. ročník bylo 20 chlapců a 23 děvčat. Vyučuje výp. uč. A. Gilarová.

Dnem 1. ledna byla přeložena uč. A. Gilarová na dvoutřídní ob. šk. do Sušic. Působila na zdejší škole od 15. září 1939, tedy celkem 4 roky, 3 měsíce, 15 dní.

Dnem 11. ledna 1944 ustanoven byl při zdejší škole výp. uč. Josef Blaha ze St. Města. Narodil se 6. října 1918 ve St. Městě u Uh. Hradiště. Tamtéž vychodil pět tříd školy obecné. Pak navštěvoval rg. nejprve v Uh. Hradišti a pak ve Strážnici, kde v roce 1940 maturoval. Ve šk. roce 1940/1941 absolvoval jednor. abitur. kurs uč. ústavu v Olomouci. V témže roce složil doplňovací maturitu. Ve šk. roce 1941/1942 hospitoval na dívčí ob. škole ve St. Městě. Pak, až do svého ustanovení výp. uč. na Salaši byl zaměstnán jako úředník nejprve u ob. úřadu ve St. Městě a pak u městského úřadu v Uh. Hradišti. Na zdejší škole nepůsobil však dlouho. Počátkem února 1944 nařízením Úřadu práce byl přikázán do zbroj. podniku do Veselí n./M.

Dnem 1. března 1944 byl přidělen na zdejší školu z obecné školy z Topolné výp. uč. Alois Fajkus, rodák z Jalubí. Narodil se 25.6.1918. Vzdělání: 6 tříd ob. školy v Jalubí, 4 tř. měšť. školy v Napajedlích, 4 ročníky uč. ústavu v Olomouci. maturoval v roce 1938. Jmenovaný působil již na zdejší škole v roce 1939 jako uč. praktikant.

Dne 25. října 1943 a dne 27. června 1944 navštívil zdejší šk. okr. šk. insp. p. Jar. Bureš. Dne 6. listopadu byly všechny děti ve stáří od 1 do 14 let očkované zdarma proti záškrtu. Bylo očkováno 48 dětí do 6 let a 64 dětí školou povinných. Děkování provedl p. Dr. Vojtěch Hanák z Velehradu.

Dne 27. listopadu 1943 zúčastnili se žáci filmu „Chlouba rodu Krušinova“ promítaného Spoř. města Uh. Hradiště v kině na Velehradě.

Dne 19. prosince 1943 uspořádalo Rod. sdružení vánoční besídku s nadílkou. Všechny přítomné děti obdržely kabélku s perníčky, které napekly děvčata II. třídy při vyuč. vaření za

vedení uč. d. n. A. Vaňkové. Vypomáhala též děvčata, navštěvující lid. hosp. školu na Velehradě. Program besídky byl líbivý, na dobrovolném vstupném bylo vybráno 45 Kč. Se zvláštní ochotou vypomohli při besídce členové výboru Rod. sdružení.

Vánoční prázdniny trvaly od 21. prosince 1943 (první den prázdná) do 11. ledna 1944 (poslední den prázdná).

Na Štědrý den obdržely všechny děti dárky, které obdržela spr. školy od p. Dr. hr. Aloise z Berchtoldů.

V měsíci lednu 1944 byla velice mírná zima. Vůbec nemrzlo a ani sněhu nebylo. V polích bylo viděti orače a již 15. ledna jáva na šk. dvoře rozkvetla.

V době od 14.4. do 27.4. 1944 pracovali žáci 6.-8. p. ročníku za dozoru tř. uč. A. Fajkuše a les. personálu v lesních školkách v revíru Salaš.

Dne 13. května 1944 byly děti narozené v roce 1943 a šk. děti naroz. v roce 1932 očkovány p. Dr. V. Hanákem z Velehradu - proti neštovicím.

Školní rok 1943/1944 byl ukončen dne 13. července 1944. Za šk. rok našetřili si žáci zdejší školy 16107,90 Kč.

Školní rok 1944-1945

Školní rok 1944-1945 byl zahájen v úterý dne 5. září 1944. Třídní uč. připomenuli žactvu pravidla šk. a vyučovacího řádu. Ve školním roce 1944/1945 měla škola dvě třídy. Na škole působil počátkem šk. roku Boh. Pospíšil, řídicí učitel a uč. ček. Alois Fajkus z Jalubí. Jedenkrát v týdnu dojíždí na zdejší školu vypomáhati literní uč. Marie Hlaváčová – Jeřábková ze školy velehradské. Dívčím ruč. prac. a vaření vyučuje ind. uč. A. Vaňková z Modré. Náboženství vyučuje P. Alois Galatík z T.J. z Velehradu.

V první třídě bylo zapsáno 12 chlapců a 9 děvčat, celkem 21 žáků, vyučuje říd. uč. Boh. Pospíšil. Druhá třída měla 18 chlapců a 20 děvčat, celkem 38 žáků, vyučuje uč. Al. Fajkus. Dne 21. září 1944 byl příkázán Úřadem práce ve Zlíně tř. uč. 2. tř. A. Fajkus na stavbu válečně-důležitého podniku na Vsetíně. Od toho dne je zavedeno na škole střídavé polodenní vyučování a v obou třídách vyučuje říd. uč. Boh. Pospíšil. Také výp. uč. Marie Jeřábková byla téhož dne přidělena jiné škole.

Dne 21. října 1944 byl předvolán k lékařské prohlídce na pracovní úřad (pobočku) do Uh. Hradiště říd. uč. Boh. Pospíšil. Byl uznán schopen k totálnímu pracovnímu nasazení do vítkovických závodů, kam také 27. října 1944 odjel. Správu školy převzal téhož dne def. uč. Frant. Polách, který působil dosud na ob. škole v Břestku.

Řídicí učitel Boh. Pospíšil „pracoval“ – konal nádenické práce na Závodě „Karolína“ v Mor. Ostravě až do 23. března. Toho dne práci opustil a skrýval se až do našeho osvobození ruskou a rumunskou armádou od německých okupantů.

Uč. Frant. Polách působil na zdejší škole do 22. listopadu, kdy byl přidělen škole Frant. Hambálek z Jaroměřic, který dosud hospitoval na ob. škole v Jaroměřicích a který převzal od Fr. Polácha správu školy. Frant. Polách odešel zpět do Břestku.

Dne 1. března byl ustanoven na zdejší škole výp. uč. Josef Kozel. Oba učitelé – Frant. Hambálek i Josef Kozel koncem měsíce března 1945 školu opustili a více se již na Salaš nevrátili. Dne 11. května 1945 – již v osvobozené vlasti – započalo na zdejší škole opět pravidelné vyučování. Opět učil ř. uč. Boh. Pospíšil a uč. A. Fajkus. Tento však byl dnem 28. května 1945 ustanoven uč. na ob. škole na Velehradě, takže v obou třídách vyučoval až do konce šk. roku ř. uč. B. Pospíšil.

V pondělí dne 30. dubna 1945 – v dopoledních hodinách byla naše obec obsazena rumunským vojskem. Fronta postupovala směrem od St. Hutí, přes Salaš k Jankovicům. Den před touto, pro nás tak radostnou událostí, postihlo naši obec kruté neštěstí. Němci – gestapáci – a vojáci zrádného ruského generála Vlasova – vylákali v neděli dne 29. dubna 1945 dvacet občanů do hor a ve „Vápenicích“ je zákeřně postříleli dne 29. dubna 1945 dvacet občanů do hor a ve „Vápenicích“ je zákeřně postříleli.

Jména nešťastných:

Jméno	Bydliště	Stav
Špičáková Aloisie	Salaš 107	vdova
Bednář Jan	Salaš 105	ženatý
Hasmanda Josef	Salaš 63	ženatý
Komínek Augustin	Staré Hutě	ženatý
Jurčík Karel	Salaš 44	svobodný
Donáth Josef	Salaš 44	ženatý
Vlček Ferdinand	Salaš 77	ženatý
Mošner Jan	Kudlovice	ženatý
Mucha Antonín	Salaš 24	svobodný
Mucha Vincenc	Salaš 81	ženatý
Klem Karel	Salaš 49	ženatý
Klem Emil	Salaš 39	ženatý
Klem Josef	Salaš 91	svobodný
Hanák Stanislav	Salaš 59	svobodný
Bičan František	Salaš 43	svobodný
Pravdík Alois	Salaš 33	ženatý
Pravdík František -otec-	Salaš 89	ženatý
Pravdík František -syn-	Salaš 89	svobodný
Pravdík Eduard	Salaš 65	svobodný
Šafraník Michal	Salaš 65	ženatý

Asi za 2 hodiny po této události ustupovalo asi 40 Němců směrem od Babiného Kúta přes Salaš z Velehradu. Byli pronásledováni partyzány postupujícími od Vápenic a v šarvátce, která se strhla pod Salaši, bylo několik Němců pobito. Pak byla celá obec obsazena partyzány, k nimž se přidalo mnoho místních občanů a strážena až do příchodu rumunského vojska.

Všichni zavraždění byli pochováni dne 1. května 1945 ve společném hrobě na místním hřbitově. Nešťastné místo ve Vápenicích je označeno pomníkem a obrázkem P. Marie.

Dne 28. května 1945 oslavila škola 61. narozeniny p. pres. republiky Dr. E. Beneše. Žactvo se shromáždilo ve vyzdobené II. třídě a řídící učitel B. Pospíšil vysvětlil žactvu práci Dr. E. Beneše za druhé světové války. Přednesením básní a zapěním našich krásných hymen byla slavnost zakončena. Dne 27. a 28. května byla škola a četné domy místních občanů ozdobeny st. vlajkou. Dne 27. května 1945 uspořádal Místní nár. výbor v 19 hodin tábor lidu, na němž promluvil o práci p. pres. ř. uč. Boh. Pospíšil.

Vánoční prázdniny trvaly od 21. prosince do 22. ledna. Po 22. lednu 1945 bylo nařizováno ministerstvem školství a nár. osvěty pouze náhradní vyučování. Toto vyučování se dělo třikrát v týdnu, a to v pondělí, ve středu a v pátek. Žáci dostávali pouze domácí úlohy. Toto „vyučování“ trvalo až do konce března 1945. Pak se již z důvodů výše uvedených vůbec neučilo. Pravidelné vyuč. začalo 11. května, jak bylo již dříve poznamenáno.

Dne 8. července 1945 navštívil Salaš P. Alois Koláček člen TJ., bývalý rektor velehradské koleje, který byl přes 5 roků vězněn v koncentračním táboře v Dachau. Obyvatelstvo celé obce mu připravilo slavnostní uvítání. Jmenovaný v několika promluvách vyličil aspoň částečně hrozné utrpení, které prožívali vězňové nacistických žalářů. Při odchodu daroval ve prospěch šk. dětí válkou poškozených obnos 800 Kč.

Dne 16. července 1945 vyhořel domek č.91 Josefa Klema a domek č.43 Antonie Bičanové. Oheň vznikl z neznámé příčiny.

V měsíci červenci a srpnu 1945 přesídlily ze Salaše do pohraničního území tyto rodiny: Jos. Minks, č.54; Ant. Brázdil, č.42; Fr. Jurčík, č.40; Josef Zapletal, č.100; Benedikt Sláma, č.12; Fr. Sabák, č.98; Karel Klem, č.94; Frant. Fiedor, č.91; Karel Kovařík, č.25 a Ant. Sláma, č.13, který se však v listopadu 1945 vrátil nazpět na Salaš. Všechny rodiny se usídlily ve Strachotíně, pol. okres Hustopeč. Přesídlením těchto rodin ubylo 10 školou povinných dětí pro šk. rok 1945/46.

V měsíci červenci 1945 byl vrácen obci obecní zvon, který byl německými okupanty v r. 1939 zrekvizován pro válečný účel. Podle usnesení místního nár. výboru ze dne 5.8.1945 byl opět umístěn ve věži na řk. kapli.

Školní rok 1944/45 byl ukončen 12. července 1945. Ku konci šk. roku byl tento stav žactva: I.tř. 9 chl. a 9 děvčat, II.tř. 10 chl. a 19 děvčat. Celkem na celé škole 19 chlapců, 28 děvčat, tj. 47 žáků. Během šk. roku zemřel žák 1. p.r. Zdeněk Klem, čp.49 (27.4.1945 jeho otec zavražděn gestapáky).

Před koncem šk. roku přestoupili na měšťanskou školu ve st. Městě tito žáci:

Josef Luža, do 2. třídy měšť. školy,

Miloslav Zerzáň, do 2. třídy měšť. školy,

Josef Niesner, František Vodica, Miloslav Šustr, Rostislav Kubíček a Filomena Velecká do 3. třídy měšť. školy.

Ze školy vystoupili:

Josef Sabák, Salaš č. 98,

Květ. Janováčová, Salaš č. 52 a

Marie Vlková, Salaš č. 58.

Během šk. roku bylo zapsaných žáků nejvíce 60, nejméně 47.

Školní rok 1945-1946

první školní rok v opět osvobozené drahé naší vlasti

byl slavnostně zahájen v pondělí dne 3. září 1945. Ve školním roce 1945/1946 jest zdejší škola pouze školou jednotřídní, poněvadž následkem přesídlení několika rodin do pohraničí klesl počet dětí školou povinných pod 45.

Ve šk. roce 1945/1946 působí na škole ř. uč. Boh. Pospíšil, pí. uč. A. Vaňková z Modré (uč.d.nauk) a P. František Zdražil z TJ. na Velehradě, který vyučuje řím.-kat. náboženství.

Na počátku šk. roku 1945/1946 jest tento stav žactva:

1.p.r.	2 chl.	7 děvčat	9 žáků
2.p.r.	5 chl.	1 děvčat	6 žáků
3.p.r.	2 chl.	2 děvčat	4 žáků
4.p.r.	1 chl.	3 děvčat	4 žáků
5.p.r.	4 chl.	6 děvčat	10 žáků

6.p.r.	4 chl.	4 děvčat	4 žáků
7.p.r.	3 chl.	2 děvčat	5 žáků
8.p.r.	3 chl.	1 děvčat	1 žáků
Celkem	17 chl.	26 děvčat	43 žáků

Všechny děti jsou české národnosti a řím.-kat. náboženství. Jsou rozděleny do 4 vyučovacích oddělení.

Dne 14. září 1945 bylo ve škole vzpomenuo 8. výročí smrti T.G.Masaryka – prvního presidenta československé republiky. Řídící učitel B. Pospíšil promluvil o jeho významu. Státními hymnami byla vzpomínka ukončena.

Dne 28. října 1945 při příležitosti státního svátku byla uspořádána ve škole besídka se zpěvy, recitacemi a promluvou o 28. říjnu.

Dne 6. listopadu 1945 vzpomenuo bylo na společném shromáždění žactva a občanstva v sále u p. Minkse výročí ruské říjnové revoluce. O významu 6. listopadu r. 1917 promluvil ř. uč. Boh. Pospíšil a žáci přednesli příležitostné básně a písně. St. hymnami byla akademie ukončena.

Počátkem prosince vrácena byla škole tato šk. kronika, kterou v roce 1940 němečtí okupanti zabavili v úmyslu, že ji zničí – bohudíky – nestalo se však tak.

Vánoční prázdniny trvaly od 15.12.1945 do 6.1.1946. Během prázdnin chodili si žáci do školy 2 krát týdně pro úlohy.

V měsíci prosinci ustavila se opět místní školní rada. Její členové z řad občanstva jsou: Vavřinec Bětík (předseda), Jos. Janovác, St. Přerovský a Alois Daněk. Místní šk. rada sestavila rozpočet pro rok 1946, který činí 20000 Kč.

Okresní péče o mládež v Uh. Hradišti přidělila zdejší škole 100 kusů různých částek oděvů z akce „Unrra“. Členové mšr. rozdělili přidělené věci mezi všechny potřebné děti v obci. Na Štědrý den přidělené věci děti zdarma obdržely.

První pololetí šk. roku 1945/1946 bylo ukončeno 15. února 1946. Druhé pololetí bylo zahájeno 19.11.1946.

96. narozenin T.G.Masaryka bylo vzpomenuo 6. března 1946 na školní akademii pořádané na verandě u p. Minkse.

Žáci zdejší školy sehráli v neděli dne 24. března 1946 v sále u p. Minkse divadelní hru „Zlatá nit“. Na dobrovolném vstupném bylo vybráno 1469 Kč.

Po celý měsíc březen 1946 dostávaly všechny děti v deset hodin polévku. Polévkové konzervy obdržela spr. školy od spolku ČČK v Uh. Hradišti. V měsíci dubnu dostávaly děti ve škole rybí tuk, který obdržela spr. školy rovněž od spolku ČČK v Uh. Hradišti.

Okresní péče o mládež v Uh. Hradišti poskytla spr. školy 400 Kč na ošacovací akci. Byly poděleny nejchudobnější děti, které určilo Rodičovské sdružení.

Velikonoční prázdniny trvaly od 14.4. do 23.4.1946 včetně.

Dne 28. dubna 1946 bylo vzpomenuo 1. výročí tragické smrti salašských občanů, zavražděných dne 29.4.1945 v lese ve Vápenicích. Na místním hřbitově byla uspořádána pietní vzpomínková slavnost.

Poznámka: Nešťastné místo ve Vápenicích bylo označeno pomníkem postaveným nákladem spr. st. lesů v Buchlovicích. Pomník byl vysvěcen první neděli říjnovou 1945.

Šedesáté druhé narozeniny p. přes. Dr. E. Beneše oslavila škola uspořádáním akademie se zpěvy, výstupy a recitacemi v sále u p. P. Minkse. O zásluhách p. presidenta pro náš národ promluvil ř. uč. Boh. Pospíšil.

Dne 5. dubna 1946 a 14. června 1946 visitoval zdejší školu okr. š. insp. p. Rud. Polášek.

V prázdniny 1945 bylo provedeno vybílání celé školní budovy. Během šk. roku byly provedeny různé zednické práce na šk. budově a pořízeny nové okapové roury na straně od šk. dvora.

Dne 26. května konaly se po celé naší republice volby do UNS. Ve zdejší obci bylo odevzdáno 226 platných hlasů.

Z toho obdržela:

Čsl. strana komunistická:	92 hlasů
Čsl. strana lidová:	106 hlasů
Čsl. strana soc. dem.:	24 hlasů
<u>Čsl. strana nár. soc.:</u>	<u>4 hlasy</u>
Celkem:	226 hlasů

Podle výsledků volby do UNS bylo upraveno zastoupení pol. stran v MNV.

V Místním nár. výboru jsou tito občané:

Jindřich Vychopeň, předseda, za čsl. str. lidovou,
Vavřinec Běťík, náměstek, za čsl. str. komun.,
Antonín Janovác, člen rady, za soc. dem.,
Ludvík Hrdina, člen rady, za str. lidovou.

Ostatní členové MNV:

Josef Dobeš, za čsl. str. komunistickou
Josef Veselý, za čsl. str. komunistickou
Met. Hanák, za čsl. str. komunistickou
Jar. Minks, za čsl. str. komunistickou
Jan Zapletal, za čsl. stranu lidovou
Martin Minks, za čsl. stranu lidovou
Kliment Veselý, za čsl. stranu lidovou
Boh. Pospíšil, za čsl. stranu lidovou.

Školní rok 1945/1946 byl ukončen 22. června 1946. Ke konci šk. roku bylo ve zdejší škole zapsáno 13 chlapců a 28 děvčat, celkem 41 žáků.

Ze školy vystoupila:

Anna Hanáková, nar. 22.10.1932, Salaš čp. 59,
Věra Krátká, nar. 13.4.1932, Salaš čp. 2,
Jiřina Kubíčková, nar. 16.8.1932, Salaš čp. 95.

Školní rok 1946-1947

Školní rok 1946/1947 byl zahájen v pondělí dne 2. září 1946.

Výnosem zemské šk. rady v Brně ze dne 3. srpna 1946 čj. 73606/46 – II./2 bude se na zdejší škole vyučovati ve šk. roce 1946/47 celkem ve dvou třídách a to podle osnov pro ob. šk. dvoutrídni s 5.-8. post. ročníky.

Ve šk. roce 1946/1947 působí na šk. ř. uč. Boh. Pospíšil, přidělena jest na zdejší školu uč. Zora Kratochvílová z Brna, jíž byla udělena na dobu od 1. září do 31. října 1946 zdravotní dovolená, takže vyučuje v obou třídách ř. uč. B. Pospíšil. Ručním pr. dívčím a dom. nauk.

vyučuje uč. A. Vaňková z Modré. Řím.-kat. náboženství vyučuje P. Josef Jeřábek z T.J. z Velehradu.

Uč. A. Vaňková, vyučuje v obou třídách též kreslení a rysování.

Na počátku šk. roku jest tento stav žactva:

I.tř.:	1.šk.r.:	7 chl.	5 děvčat	12 ž.
	2.šk.r.:	3 chl.	6 děvčat	9 ž.
	3.šk.r.:	3 chl.	3 děvčata	6 ž.
I.tř.:	celkem	13 chl.	14 děvčat	27 žáků.
II.tř.:	4.šk.r.:	2 chl.	2 děvčata	4 ž.
	5.šk.r.:	0 chl.	2 děvčata	2 ž.
	6.šk.r.:	1 chl.	6 děvčat	7 ž.
	7.šk.r.:	0 chl.	4 děvčata	4 ž.
	8.šk.r.:	3 chl.	0 děvčat	3 ž.
II.tř.:	celkem	6 chl.	14 děvčat	20 žáků

Na celé škole jest tedy 19 chlapců a 28 děvčat, celkem 47 šk. dětí.

Všechny děti jsou české národnosti a řím.-katol. náboženství.

Dne 28. října 1946 u příležitosti státního svátku uspořádali žáci zdejší školy na verandě u p. Minkse akademii se zpěvy, výstupy a těl. čísly.

Zdravotní dovolená uč. Z. Kratochvílové byla prodloužena na neurčito, takže ř. uč. B. Pospíšil vyučuje obě třídy společně.

Dne 26. prosince uspořádali žáci obou tříd v sále u p. Minkse vánoční besídka s nadílkou pro všechny děti školní a předškolní. Na nadílku přispěly potravinami skoro všechny místní domácnosti. Kromě toho bylo vybráno na peněž. darech a dobrovolném vstupném 1065 Kč, kterýžto obnos převzal pokladník RS, p. St. Přerovský.

Vánoční prázdniny v tomto šk. roce začaly 22. prosince a trvaly do 3. ledna 1947 včetně.

První pololetí šk. roku 1946/1947 skončilo 31. ledna 1947. Toho dne v poslední vyučovací hodině obdrželi žáci šk. zprávy. Druhé pololetí začalo 5. února 1947.

Z daru Amer. červeného kříže obdržela zdejší škola mouku a jiné potraviny, a proto byla v měsíci únoru uspořádána strav. akce. Děti dostávaly rohlíky a polévku.

Dne 2. února 1947 se hráli žáci zdejší školy na verandě u p. Minkse div. hru „Hastrman“ pohádku o čtyřech jednáních.

Hrubý příjem: 1501 Kč

Vydání: 411,60 Kč

Čistý zisk: 1089,40 Kč předán pokladníku RS p. Přerovskému St.

Velikonoční prázdniny trvaly letos od 2. dubna do 8. dubna 1947.

Místní školní rada vyhotovila školní účet za správní rok 1946. Celkové vydání činilo v roce 1946 – 51360,10 Kč. V tomto je zahrnut obnos 27337 Kč, kterýžto obnos byl m.š.r. mimořádně povolen MNV na zakoupení nových kovových lavic u fy. R. Slezák, Bystřice p. Hostýnem. Lavice mají být dodány v měsíci červenci 1947.

Místní školní rada získala od Jednotného svazu českých zemědělců – místní skupiny Salaš – obnos 10000 Kč, za kterýžto obnos byl zakoupen do šk. kuchyně: americký sporák (2950Kč), příborník (4800Kč), prac. stůl (2000Kč) a umývadlo. Rodičovské sdružení doplnilo zařízení šk. kuchyně potřebným kuchyňským nádobím v ceně 1000 Kč.

V tomto šk. roce byl pořízen do šk. kabinetu věšák na obrazy a orámovány všechny obrazy.

97. narozenin „tatička“ Masaryka bylo vzpomenuáno veř. akademií, kterou uspořádal šk. děti na verandě p. Minkse. Na programu byly: básně, písně, proslovy a výstupy.

Druhého výročí tragické smrti salašských občanů zavražděných dne 29. dubna 1945 bylo vzpomenuáno v neděli dne 27. dubna 1947 pietní slavností jejíž program vyplnily šk. děti. Řečníkem byl P. Jos. Jeřábek, T.J. – politický vězeň. Dřevěné, březové křížky, kterými bylo přesně označeno místo vraždy, byly v měsíci dubnu 1947 nahrazeny kamennými a tyto ve vzpomenuanou neděli za přítomnosti četného občanstva ze Salaše a okolí posvěceny.

Dne 11. května 1947 uspořádalo žactvo zdejší školy na verandě u p. Minkse akademii u příležitosti „Svátku matek.“ Na programu byly písně, přání maminkám, výstupy a proslov P. Jos. Jeřábka z Velehradu. Účinkovaly všechny šk. děti. Všechny děti (i předškolní) obdržely sáček s cukrovím. potřebný náklad uhradilo Rodič. sdružení.

63. narozeniny pres. republiky Dr. E. Beneše oslavila škola veř. akademií pořádanou v pondělí dne 26/5 1947 v 8 hodin večer na verandě p. Minkse. Slavnostního průvodu, v jehož čele byla nesena st. vlajka, zúčastnil se vedle šk. mládeže místní sbor dobr. hasičů a mnoho místního občanstva. O práci pres. republiky za druhé světové války promluvil ř. uč. Boh. Pospíšil.

V týdnu dětské radosti od 15.6. do 22.6. 1947 navštívily všechny šk. děti posv. Hostýn, museum v Uh. Hradišti, vykopávky a basiliku na Velehradě a Buchlov kámen. Rodičovské sdružení přispělo na tyto dětské radovánky obnosem přes 2300 Kč.

V měsíci červnu t.r. nalezly šk. děti v potoce 5 granátů. Po prudkém uhození o kámen jeden granát vybuchl a zranil 8 dětí. Na velké štěstí, nebylo žádné zranění smrtelné. pouze dva žáci byli ponecháni v nemocničním ošetření, ostatní byli po lékařském ošetření ponecháni v domácí péči. jak se granáty do potoka dostaly, nebylo zjištěno.

Dne 3. června t.r. prohlížel, zdejší školu o.š.i. p. R. Polášek. Šk. rok 1946/1947 byl ukončen v sobotu dne 28. června 1947. Stav žactva na konci šk. roku byl tento:

I.tř.:	12 chl.	14 d.	= 26 dětí.
II.tř.:	6 chl.	15 d.	= 21 dětí.
celkem:	18 chl.	29 děvčat	= 47 dětí.

Obě třídy vyučoval po celý šk. rok ř. uč. Boh. Pospíšil, poněvadž p. uč. Zora Kratochvílová z Brna, měla po celý rok zdravotní dovolenou.

Ze školy vystoupili do skončené sk. povinnosti tito žáci:

Vlastimil Kubíček, nar. 10.8.1933, Salaš čp. 95

Stanislav Sýkora, nar. 5.12.1933, Salaš čp. 57

Josef Šustr, nar. 12.3.1933, Salaš čp. 29

Cecilie Niesnerová, nar. 24.10.1933, Salaš čp. 37

Božena Velecká, nar. 9.8.1933, Salaš čp. 73.

Na jaře 1947 byla celá školní budova vně zalíčena. V prázdniny byla vybílena větší třída. Rovněž plot před školou byl opraven (zábradlí) a nově natřen. Staré školní lavice byly většinou rozprodány jako palivové dříví. Utržený obnos 690 Kč věnován Rod. sdružení.

Školní rok 1947-1948

Školní rok 1947/1948 byl zahájen v pondělí dne 1. září 1947. Ve školním roce 1947/1948 jest zdejší škola školou dvoutřídní jako v roce minulém.

Uč. Zora Kratochvílová z Brna, která byla na zdejší škole v minulém roce ustanovena a jež měla celý šk. rok zdravotní dovolenou, byla dnem 1.9.1947 přidělena ob. škole v Březolupech.

Na zdejší škole nastoupila službu kand. uč. Marie Rašková z Jankovic. Naroz. 16. ledna 1927 v Jankovicích. Obecnou školu navštěvovala v letech 1933-1938 v Jankovicích, měšťanskou v letech 1938-1943 v Napajedlích. Uč. ústav navštěvovala v Kroměříži v letech 1943-1947, kde 18.6.1947 maturovala.

Ostatní uč. síly zůstávají jako v roce předešlém (ř. uč. B. Pospíšil, uč. d.n. A. Vaňková, P. Jos. Jeřábek).

Na počátku šk. roku jest tento stav žactva:

I.tř.	1.odd. 1.šk.r.	4chl	3d	7 dětí
	2.odd. 2.šk.r.	5chl	5d	10 dětí
	3.šk.r.	3chl	6d	9 dětí
II.tř.	1.odd. 4.šk.r.	3chl	3d	6 dětí
	5.šk.r.	2chl	2d	4 děti
	2.odd. 6.šk.r.	0chl	3d	3 děti
	7.šk.r.	1chl	4d	5 dětí
	8.šk.r.	0chl	4d	4 děti

V první třídě, kterou vyučuje ř. uč. Boh Pospíšil, jest 12 chlapců a 14 děvčat. Uč. Marie Rašková vyučuje ve druhé třídě 6 chlapců a 16 děvčat.

Celkem je zapsáno pro tento šk. rok na celé škole 18 chlapců a 30 děvčat, tedy 48 dětí.

Desátého výročí úmrtí presidenta osvoboditele T.G.M. bylo vzpomenuo pietní slavností, kterou uspořádaly šk. děti na verandě p. Minkse. Přítomní darovali ve prospěch šk. dětí obnos téměř 500 Kč.

Rovněž oslavu 28. října uspořádala na verandě p. Minkse škola. Sbor dobr. hasičů v Salaši, který se slavnosti zúčastnil ve vycházkovém stejnokroji, 2 písněmi, zpestřil program večera. Na dobrovolném vstupném ve prospěch školy vybráno asi 600 Kč.

30. výročí Velké říjnové revoluce bylo vzpomenuo v hod. obč. výchovy, podle pokynů MŠO. O významu revoluce promluvil pro obč. zdejší obce dne 9.11.1947 v host. p. Minkse, p. Fr. Grones, okr. osvětový inspektor.

Vánoční prázdniny trvaly od 21. prosince 1947 do 4. ledna 1948, tedy 14 dní. Pravidelné vyučování začalo 5. ledna 48. Dne 21. prosince uspořádaly šk. děti na verandě u p. Minkse vánoční besídku s nadílkou pro všechny děti školní a předškolní. Na dobrovolném vstupném vybráno bylo asi 750 Kč, pro pokladnu RS., pokladník p. A. ?aný, revírník, čp. 74. OPM v Uh. Hradišti darovala škole k vánocům obnos 1500 Kč, Spořitelna města Uh. Hradiště obnos Kč 100, jako zvláštní odměnu za šk. spoření.

Pololetní prázdniny trvaly od 1. února do 8. února 1948 včetně.

Od ledna do konce srpna byly konány tyto slavnosti.

1. Dne 7. března 1948 – oslava 98. narozenin pres. Dr. T.G. Masaryka. Oslavu připravil uč. sbor s dětmi. Byla konána za účasti téměř celé obce na verandě u p. Minkse. Druhá třída za řízení uč. Marie Raškové sehrála div. hru: Pohádka o Budulínkovi.

2. Dne 16. května 1948 pořádán Svátek matek. Děti sehrály div. hru: Za maminkou. Nacvičila rovněž uč. M. Rašková. Oslava byla zdařilá a na dobr. vstupném vybráno přes 1000 Kč.
3. Ze školních oslav nutno připomenouti: Oslavu 600 let založení Karlovy university a oslavu 64. narozenin pres. rep. Dr. E. Beneše.
4. Dne 1. května 1948 konána pietní vzpomínka k uctění památky salašských mučedníků. Program vyplněn zpěvy a recitacemi šk. dětí. Proslov měl P. A. Galatík, rektor Ro? TJ z Brna.
5. Rovněž u příležitosti trag. smrti Dr. Jana Masaryka, ministra zahraničních věcí, konána pietní vzpomínka.

V měsíci květnu dostávaly všechny děti na přestávku polévku a pak kakao. Polévkové konzervy obdržela škola v ČČK. Ostatní náklad hradilo R.S.

Dne 8. června 1948 podnikli všichni žáci autobusový zájezd na Macochu a dne 22.6.1948 na výstavu do Kroměříže. Obou zdařilých zájezdů se zúčastnili čl. RS. Veškerý náklad hradilo RS.

Ve spr. roce 1947 činil věcný náklad na školu 27819,30 Kč. V roce 1947 byly objednány a zaplacený nové tabule do jedné třídy (3005 Kč). Na rok 1949 sestaven rozpočet o celkové potřebě 43610 Kč.

Také v tomto šk. roce si šetřily děti u spoř. města Uh. Hradiště. Celkem bylo našetřeno 9532 Kč.

Dne 11. listopadu 1947 prohlížel zdejší školu o.š.i. R. Polášek a dne 3.6.1948 o.š.i. Jos. Hubáček.

Z učebných pomůcek bylo zakoupeno mimo jiné: Nást. mapa polokoucí a ČSR a kup. krám. Rovněž žák. knihovna byla obohacena o větší počet knih.

V měsíci říjnu 1947 vzdal se funkce předsedy MNV p. Jindřich Výchopen a předsedou jednohlasně zvolen Jan Zapletal. Únorovými událostmi byl donucen vzdáti se funkce předsedy MNV a tuto funkci převzal Ant. Hanák, čp. 59. Tento se po týdnu vzdal této funkce, kterou přijal Ant. Viktora z čp. 31. Písařské práce u MNV vykonává ř. uč. Boh. Pospíšil.

Dne 30.5.1948 byly konány volby do NS. Ve zdejší obci se projevíly takto: Pro jednotnou kand. odevzdáno 162 hlasů, bílých lístků 49, neplatných 10.

V prázdniny 1948 zavedena byla v celé šk. budově elektrika, vymalován byt ř. učitele a vybíleny všechny šk. místnosti. Rovněž silnice před školou byla vydlážděna a celá silnice Velehrad – Salaš vyválcována.

Školní rok 1947/1948 byl ukončen v pondělí 28. června 1948. Na konci roku se všechny děti společně vyfotografovali. Ze školy vystoupily tyto děti:

Marie Tománková, Salaš č. 30, nar. r. 1934,
 Vítězslava Janováčová, Salaš č. 52, nar. r. 1934,
 Bedř. Bětíková, Salaš č. 46, nar. r. 1934,
 Marie Slámová, Salaš č. 13, nar. r. 1934,
 Olga Zerzáňová, Salaš č. 5, nar. r. 1934,
 Věra Dědičová, Salaš č. 9, nar. r. 1934.

Zima v roce 1947/1948 byla mírná, deštivá. Úroda ve žních v roce 1948 průměrná, úroda ovoce veliká.

Školní rok 1948-1949

Školní rok 1948/1949 byl zahájen ve středu dne 1. září 1948. Ve šk. roce 1948/1949 jest zdejší škola školou jednotřídní, poněvadž v důsledku odchodu 9 žáků na střední školu na Velehrad, klesl počet všech dětí na 38.

Uč. Marie Rašková byla přeložena dnem 1.9.1948 na nár. školu v Jankovicích. Ve šk. roce 1948/1949 vyučuje na zdejší národní škole ř. uč. Boh. Pospíšil, ruč. prac. vyučuje uč. d. nauk A. Vaňková, náboženství řk. vyučuje P. Jos. Jeřábek, TJ., z Velehradu.

Počet žáků:

I. tř.	1.odd.	1.šk.r.	2chl	5d	=7 dětí
	2.odd.	2.šk.r.	4chl	2d	=6 dětí
	3.odd.	3.šk.r.	5chl	5d	=10 dětí
	4.odd.	4.šk.r.	4chl	7d	=11 dětí
	5.odd.	5.šk.r.	2chl	2d	=4 dětí
Celkem je na škole:			17chl	21d	= 38 dětí

Dne 28. října uspořádali žáci zdejší školy veřejnou akademii na verandě u p. Minkse u příležitosti 30. výročí naší republiky. Na programu byly recitace, zpěvy a proslov.

Z jiných oslav pořádala škola tyto:

- vzpomenuto 10. výročí neblahého Mnichova,
31. výročí ruské říjnové revoluce,
5. výročí dobytí Kyjeva,
52. narozenin přes. Gottwalda,
69. narozenin J.V.Stalina

Na všech uvedených oslavách byl přiměřeným způsobem vysvětlen žákům význam jednotlivých jubileí a předneseny nebo zazpívány vhodné básně a písně.

Dne 19. prosince 1948 uspořádali žáci vánoční besídku se zpěvy – koledami, básněmi a nadílkou. Sehráno bylo zároveň dětské divadlo „Jabloňový květ“. Čistý výnos přes 600 Kč převzal pokladník RS.

Vánoční prázdniny začaly ve středu 22. prosince 1948. Vyučování po svátcích začalo 3. ledna 1949.

Dne 2. prosince 1948 dokončena byla elektrisace obce a obec zapojena na síť ZME, národní podnik v Brně. Instalace elektřiny ve škole si vyžádala nákladu kromě pomocných prací zednických a nádenických, přes 12000 Kč.

Pololetní prázdniny trvaly od 30. ledna do 2. února 1949. 2. pololetí začalo ve čtvrtek dne 3. února.

Dne 20. března 1949 sehráli žáci zdejší školy pohádkovou hru „Zakleté srdíčko“. Hrubý výnos téměř 2000 Kč, svědčí o velmi četné návštěvě. V měsíci dubnu dostávali všichni žáci zdejší školy v deset hodin kakao a polévku. Náklad hradil Čs.Č.Kříž a rodičovské sdružení.

Ke dni 15. května 1949, kdy byl slaven tradiční již „Svátek matek“ připravili žáci svým maminkám akademii s líbivým programem. Po akademii obdržely všechny děti školní a předškolní malou nadílku. Náklad 900Kč uhradilo RS.

Dne 31. května visitoval zdejší školu o.š.i. p. L. Jaroš.

Ke konci šk. roku 1948/1949 podnikli všichni žáci zdejší školy autobusový zájezd do Gottwaldova – Zlína, kde si prohlédli některé dílny závodu „Svit“ a pak zájezd do Luhačovic. Zájezdu se zúčastnili též někteří rodičové šk. dětí.

Výlohy zájezdu všem dětem hradilo RS. Mimo to podnikly šk. děti výlet na Vlčák.

Do střední šk. na Velehradě odcházejí tito žáci:

Daněk Stanislav, čp. 71

Večeřa Milan, čp. 62

Vodicová Marie, čp. 35

Zapletalová Josefa, čp. 100.

Ke konci šk. roku – v měsíci červnu 49 – podrobily se všechny děti lék. prohlídkám: zjišťování TBC a zjišťování štítné žlázy.

Školní rok 1948/1949 byl ukončen dne 30. června 1949.

Různé:

- a) V kalend. roce 1949 (asi v měsíci lednu) zavedeno autobusové spojení ze Salaše přes Velehrad do Uh. Hradiště.
- b) Zima 1948/1949 byla mírná.
- c) Úroda o žních 1949 dobrá.
- d) Ovoce tohoto roku není.
- e) Předsedou MNV jest Ant. Viktora, z čp. 31. Funkci ob. tajemníka koná Boh. Pospíšil.
- f) V prázdniny 1949 vymalována byla větší učebna, natřena všechna okna a dveře a provedeny menší úpravy na hosp. budově. Malířské a natěračské práce vyžádaly si nákladu 16000Kč.

Školní rok 1949-1950

Školní rok 1949/1950 byl slavnostně zahájen ve čtvrtek dne 1. září 1949. I v tomto šk. roce jest zdejší národní škola školou jednotřídní. V tomto školním roce vyučuje řk. náboženství P. Josef Buráň TJ. z Velehradu. Jinak nenastala v uč. stavu žádná změna.

Na začátku šk. roku jest tento stav žactva:

1.odd. 1.šk.r.	5chl	10d	= 15 dětí
2.odd. 2.šk.r.	1chl	4d	= 5 dětí
3.odd. 3.šk.r.	4chl	2d	= 6 dětí
4.odd. 4.šk.r.	6chl	4d	= 10 dětí
<u>5.odd. 5.šk.r.</u>	<u>4chl</u>	<u>7d</u>	<u>= 11 dětí</u>
Celkem	20chl	27d	= 47 dětí

V tomto šk. roce vydány jsou pro žactvo nové učebnice. Každý žák má všechny potřebné knihy. Ostatní šk. potřeby, jako každoročně, dostaly všechny děti ve škole zdarma.

U příležitosti 5. výročí bitvy o Duklu, uspořádala škola s MRO (předseda Boh. Pospíšil) v neděli dne 9. října akademii k uctění památky dukelských hrdinů. Program opatřily šk. děti, proslov B. Pospíšil.

MRO dostala zapůjčení od ORO v Uh. Hradišti na zimní období 1949/1950 promítací přístroj. Šk. dětem je každý týden promítán 1 nebo 2 filmy. Promítání je v menší učebně. Pro dospělé jest promítání filmů vždy v neděli večer.

Dne 1. října t.r. zemřel v Kroměříži Josef Pižl, řídící učitel v.v. Jmenovaný učil na zdejší škole v letech 1898 až 1912. Vychoval řady salašských dětí, z nichž se stali řádní a poctiví lidé. Jeho pohřbu v Olomouci (v krematoriu) dne 7. října zúčastnil se Boh. Pospíšil, za zdejší školu a ? Janovác a Fr. Přerovský za jeho bývalé žáky. -Věčná čest budiž jeho světlé památce!-

V tomto šk. roce zavedeno jest se souhlasem rodičů dětí přezouvání dětí ve škole. Všechny děti mají přezuvky. Podlaha jest navoskována a přezouváním se zvýšila čistota školy.

Jako každoročně, tak i letos oslavu svátku „28. říjen“ a „7. listopad“ připravily pro veřejnost šk. děti. Proslov měl ř. uč. Rovněž i ke „Dnům Československo-sovětského přátelství“ dne 2. listopadu a pak k 70. narož. gener. J.V.Stalina 21.12.1949 uspořádala škola slavnosti. Slavnosti se konaly buď na verandě u p. Minkse, nebo ve škole, v 1. třídě. Všechny šk. děti od 2. šk. roku výše podpísaly zdravici k Stalinovým narozeninám.

K vánocům připravily děti besídku s programem, kterou si sami řídily. Všechny děti byly pak poděleny balíčky cukrovinek a školní děti obdržely po páru teplých zimních ponožek. Veškeren náklad uhradilo SRPŠ na Salaši. Děti zahrály divadlo „Maminka umřela“.

Zima byla tohoto roku celkem mírná. Jen asi týden byly mrazy -15° až -19°C . I sněhu bylo málo. Tuto zimu bylo poprvé započato na zdejší škole vytápění učeben uhlím, poněvadž škola nedostala přiděl dříví. Zakoupena byla proto kamna na topení uhlím (cena 8000 Kč).

V měsíci únoru 1950 zemřel ve Zlechově Jan Malík, ř. uč. v.v. Jmenovaný působil na zdejší škole od r. 1913 do roku 1931. Jeho pohřbu na Velehradě zúčastnili se i zdejší občané. Ze všech učitelů působil zemřelý na zdejší škole nejdéle. Budiž čest jeho světlé památce!

V měsíci prosinci 1949 až v březnu 1950 vaří se ve šk. kuchyni pro všechny šk. děti na přestávku polévky. Ve vaření se střídají maminky všech šk. dětí. Veškeren náklad hradí SRPŠ. Také rodiče žáků podle možnosti přispívají různými věcnými dary (omastek, luštěniny, zelenina, maso apod.) Vaření vede manželka ř. uč. Josefa Pospíšilová. Všem rodičům šk. dětí vzdávám na tomto místě za pěknou spolupráci se školou upřímné díky.

Dnem 1.2.1950 převzal funkci předsedy MNV p. Met. Hanák, z čp. 59. Funkci ob. tajemníka vykonává i nadále řídící uč. zdejší školy. V tomto šk. roce byly všechny děti podrobeny lék. prohlídce –tbc- a prohlídce chrupu. Všem dětem byl chrup opraven. Náklad hradila nár. pojišťovna.

Na doporučení lesních dělníků ze Salaše, převzalo ředitelství st. lesů v Buchlovicích, plesí Salaš, patronát nad zdejší školou. Děti a dělníci navštívili se na svých pracovištích a povyprávěli si o své práci.

K 1. máji a k 14.5. (svátek matek) připravily děti program slavností pro veřejnost. O.š.i. prohlížel zdejší školu dne 19.1.1950 a dne 18.5.1950. Dne 30.4.1950 sehráli žáci hru „Sirotek v Radhošti“ (hráno u Minksů na verandě; čistý výnos 2000 Kč).

Žáci i jejich rodiče podnikli koncem šk. roku výlet do Brna a na Kníničskou přehradu. veškeren náklad hradilo místní SRPŠ.

Žáci po celý šk. rok šetřili a ušetřili obnos 30000 Kč. Umístili se tak na 1. místě v okresní soutěži spoř. mládeže. Odměnou obdrželi míč, knihy a diplom od okresní spoř. a záložny v Uh. Hradišti.

Šk. rok byl ukončen 30.6.1950 s 46 dětmi. Do stř. šk. na Velehradě odchází 10 dětí. Během prázdnin provedeny ve šk. menší opravy zednické (nová dlažba na chodbě apod.)

Školní rok 1950-1951

Tento šk. rok byl slavnostně zahájen 1. září 1950. Průvod vesnicí – položení věnce na hrob padlých – proslovy předs. MNV s. Met. Hanáka a ř. šk. B. Pospíšila – recitace – písně – poslech rozhlasu.

Škola zůstává i nadále školou jednotřídní s tímto stavem žactva:

1.šk.r.:	1chl	5d	= 6 žáků
2.šk.r.:	5chl	7d	= 12 žáků
3.šk.r.:	3chl	3d	= 6 žáků
4.šk.r.:	3chl	2d	= 5 žáků

5.šk.r.:	6chl	4d	= 10 žáků
Celkem	18chl	21d	= 39 žáků

V tomto šk. roce vyučuje na škole pouze ř. B. Pospíšil. Uč. dom. nauk A. Vaňková z Modré, t.r. již na zdejší šk. ručním prac. nevyučuje. Ř. školy při vyuč. ručn. práci – hlavně děvčat, vypomáhá dobrovolně – bezplatně – jeho manželka.

Dne 26.9. navštívil školu o.š.i. Dne 30. září uspořádána ve škole schůze občanstva. Na schůzi bylo pojednáno o dnešní jednotné škole. Besedy se zúčastnilo 25 dospělých osob. Kulturní vložku měli žáci 3. – 5. šk. roku.

Sbírka pro pomoc bojující Koreji vynesla na škole 170 Kč.

Prázdninový úklid školy – drhnutí podlah, pastování, čištění nábytku a oken, provedla koncem měsíce srpna 1950 dobrovolná brigáda maminek šk. dětí. Brigády se zúčastnily všechny matky šk. dětí.

Ř.k. nábož. vyučuje v tomto šk. roce P. Karel Hernych z Velehradu.

Žáci zúčastní se v tomto šk. roce sběru odp. hmot, léč. bylin (12kg), šípků (26kg), žaludů (717kg). V tomto roce byla dosti dobrá úroda ovoce. Žáci zdejší školy darovali dětem mateřské školy ve St. Městě asi 20kg jableček. Rovněž zásilka hub, jichž rostlo na podzim 1950 v okolních lesích dostatek, byla odeslána pro děti uvedené mat. školy.

V tomto šk. roce každý rodič žáka navštíví školu při vyučování, aby byl tak informován o práci ve škole.

Oslava 28. října byla uspořádána v pátek dne 27.10. v dopoledních hodinách. Oslavy se zúčastnil též zástupce patronátu zdejší školy (St. lesy – polesí Salaš) s. Josef Janovác, který promluvil k dětem o plnění pětiletky v závodě st. lesy – polesí Salaš.

33. výročí Velké říjnové revoluce vzpomenu bylo ve zdejší obci akademií, kterou připravili žáci zdejší školy. Slavnostní proslov měl kult. a osvětový referent ONV s. Cyril Daněk z Velehradu. Akademie se konala ve škole. Dne ? listopadu navštívil zdejší školu o.š.i. s. Jaroš.

V měsíci prosinci 1950 započato opět s vařením polévek v 10 hodin pro všechny šk. děti. Při vaření se střídají všechny maminky šk. dětí.

Narozeniny našeho presidenta s. Kl. Gottwalda dne 23.11. a největšího přítele Slovanů generalissima J.V.Stalina dne 21.12. byly vzpomenu šk. besídkami, které připravili pro veřejnost žáci zdejší školy.

Poněvadž plot kolem šk. zahrady byl již velmi chatrný a místy zcela vyvrácen, postaven byl v měsíci prosinci kolem celé zahrady plot nový. Postavení plotu vyžádalo si nákladu asi 18200 Kč.

Na kalend. rok 1951 byl stanoven pro naši školu rozpočet ve výši 10800 Kč. Menší částkou na nákup uč. pomůcek a knih přispívá KNV a ONV.

Dne 18.2.1951 konala se v obci – ve vyzdobené třídě – beseda s občany pod názvem „Hovory o škole“. Zúčastnili se všichni rodičové, předseda MNV, KSČ-MO, a oba učinili projev. Zhodnocena byla kladně práce zdejší školy. Učitel i žáci vyhlásili při této příležitosti své závazky.

Dne 25.2. bylo vzpomenu únorových událostí z r. 1948. Žáci školy připravili pro občanstvo pěknou besídku. V měsíci březnu 1951 byl proveden ve škole jarní úklid, kterého se zúčastnily brigádnicky všechny maminky šk. dětí.

Šestého výročí osvobození obce bylo vzpomenu ve zdejší obci v neděli 29. dubna 1951. Současně se konala pietní vzpomínka k uctění památky salašských spoluobčanů, zavražděných gestapáky před 6 lety. Do celodenního programu slavnosti přispěly hlavně žáci zdejší školy.

Dne 15.4.1951 konal se ve zdejší obci „Pochod míru“, jehož účastníci manifestovali za udržení svět. míru. Pochodu se zúčastnilo na 160 osob. Pochod se konal od kanceláře MNV do Vápenic a zpět. V čele průvodu byly nesené vlajky, hesla a cestou byly zpívány šk. mládeží, ČSM i dospělými občany národní, pochodové a budov. písně. Mír. projev před zahájením průvodu učinil B. Pospíšil, ř. zdejší školy.

Dne 10. května v noci (na 11 května) stala se nad okolními lesy průtrž mračen. Voda vystoupila z břehů potoka, valila se cestou, zaplavovala níže položená místa, strhávala břehy, odnášela dříví a v některých místech ohrožovala lidské příbytky. Hasičský sbor a všichni občané měli po celou noc pohotovost.

Různé:

- 1) Žactvo zdejší šk. po celý rok spořilo. Uspořeno bylo přes 26000 Kč. Jako odměnu za spoření obdrželo diplom a míč od Okresní spoř. a záložny v Uh. Hradišti.
- 2) Rovněž sběru odpadových hmot a bylin se žáci školy horlivě zúčastnili.
- 3) Na konci šk. roku podnikli žáci dvoudenní výlet na Vranovskou přehradu, do Znojma a Lednice. Veškeren náklad uhradilo SRPŠ. Výletu se zúčastnilo též 10 maminek šk. dětí.
Během šk. roku přesídlil žák Jiří Oraný (4.šk.r.) na Stupavu.

Přestoupili tito žáci:

Marie Lhotská, 3.šk.r.

Pavel Lhotský, 5.šk.r., oba z Lán.

Jmenovaní bydlí v čp. 74 – revír.

Školní rok 1950/1951 byl ukončen slavnostně dne 30. června 1951. ONV během šk. roku provedl třikrát inspekci zdejší školy. Při ukonč. šk. roku byla udělena ř. šk. B. Pospíšilovi veřejná pochvala s věcným darem KNV v Gottwaldově.

Během šk. prázdnin byla znovu vymalována větší učebna a chodby. Prázdninový úklid a přípravu školy pro nový šk. rok provedly brigádnicky maminky všech šk. dětí. Patří jim za to dík, že se pro školu a tím pro své děti tolik obětují. Byla to jistě také jejich zásluha, že v uplynulém šk. roce byla naší škole KNV a ONV udělena veřejná pochvala. Věřím, že i v příštím šk. roce si zdejší škola své čestné místo uhájí a ještě lépe upevní.

Školní rok 1951-1952

Tento šk. rok byl slavnostně zahájen v sobotu dne 1. září 1951. Školní budova i třída byly slavnostně vyzdobeny. Slavnostního zahájení se zúčastnil předseda MO-KSČ s. Jos. Zapletal, předseda MNV s. Met. Hanák a zást. patron. závodu – polesí Salaš – s. Josef Lhotský. Jmenovaní učinili k dětem krátké projevy, v nichž ukázali na zásluhy KSČ o výstavbu našeho školství a nabádali děti k pilné a poctivé práci ve šk. roce. Přítomno bylo též 8 rodičů šk. dětí.

V tomto šk. roce je tento stav šk. dětí:

1.šk.rok	3 hoši	4 dívky	= 7 dětí
2.šk.rok	1 hoch	5 dívek	= 6 dětí
3.šk.rok	5 hochů	7 dívek	= 12 dětí
4.šk.rok	3 hoši	4 dívky	= 7 dětí
5.šk.rok	2 hoši	2 dívky	= 4 dětí
Celkem	14 hochů	22 děvčat	= 36 dětí

Učitelský sbor:

B. Pospíšil, ř. školy,

P. Karel Henrych, farář na Velehradě – učitel náboženství.

U příležitosti Dne armády, konaného dne 6. a 7. října, navštívili naši školu 2 důstojníci čsl. armády a s dětmi pobesedovali, vyprávěli o životě naší lid. demokr. armády a s dětmi si i zacvičili. Děti přednesly básně, písně a slíbily vojákům, že se budou pilně a dobře učit.

Dne 4.10.1951 navštívil naši školu o.š.i. s. Josef Kraváček. Pověřil naši školu tím, aby jako jednotřídní škola zavedla střídavé vyučování podle sovětského vzoru. Jsme si vědomi tohoto významu a vynasnažíme se všichni, abychom úkol čestně splnili.

Jako i v letech minulých, tak i letos u příležitosti výročí Velké říjnové revoluce uspořádali žáci zdejší školy pro občanstvo akademii (proslov, tance, recitace, výstupy, film).

Narozenin presidenta naší republiky s. Klementa Gottwalda a narozenin prvního bojovníka za světový mír J.V.Stalina vzpomněli jsme na žakovských besídkách, na nichž se žáci zavázali, že pilnou, poctivou prací zvýší svůj prospěch a žáci nadanější pomohou v učení slabším žákům, aby celá naše škola splnila svůj plán na 100%, tj., aby nikdo na konci šk. roku nepropadl.

V měsíci listopadu navštívil naši školu opět o.š.i. spolu s referentem ONV pro školství, s. Cyrilem Daňkem z Velehradu.

Jako v minulém roce, i letos vaří maminky pro šk. děti polévky. Náklad hradí SRPŠ a přispěl též MNV, který naší škole velmi přeje a ji podporuje.

Ván. prázdniny trvají letos od 22. prosince do 2. ledna. Počasí je letos stále deštivé, do konce kalend. roku ještě nemrzlo, nenapadlo sněhu, takže šk. děti neuzily o letošních vánocích žádných zimních sportů.

Po vánocích napadlo takové množství sněhu, že doprava na Velehrad byla několik dní přerušena.

K 4. výročí únorových událostí uspořádali žáci zdejší školy besídku s programem pro místní občanstvo. Během šk. roku byly žactvu několikrát promítány poučné a zábavné filmy. Také soudruzi z Krajské prokuratury, kteří převzali nad zdejší obcí kulturní patronát, už kolikrát promítali pro naše děti zábavné (zvukové) filmy.

Během šk. roku si všichni žáci zdejší školy spořili a ušetřili celkem 12134 Kč. Okresní spořitelna a záložna udělila žákům pochvalné uznání a věcný dar (velký gumový míč).

V měsíci březnu 1952 přistěhovala se do zdejší obce žačka 1. šk. roku, Věra Petřejová.

V měsíci květnu odstěhovala se Růžena Černá, rovněž žačka 1. šk. roku.

V měsíci květnu 1952 dostavila se řada chladných dní, noční teplota byla až pod bodem mrazu. Způsobeny škody na bramborách, ovoci, zelenině, víně atd.

Na konci šk. roku podnikli žáci autobusový zájezd na severní Moravu (Mladeč, Javoříčko, Bouzov). Kromě toho navštívili též Museum v Uh. Hradišti.

Různé:

- 1) V roce 1952 pořízen byl v obci místní rozhlas. Děti přispívají do programu kulturními vložkami (zpěvy, recitace apod.).
- 2) Hasičský sbor obdržel novou motorovou stříkačku s příslušenstvím.
- 3) Předepsané dodávky splnili zemědělci v roce 1951 na 100%.
- 4) V obci jest ustaven PV-JZD. Přes všechny počáteční obtíže se jeho činnost zdárně vyvíjí.
- 5) Na podzim a v zimě 1951/1952 ohrazena byla část lesů, aby vysoká zvěř nezpůsobovala škody na pozemích (všechna práce udělána brigádnicky).

Šk. rok ukončen 28.6.1952. V tento den shlédli žáci divadelní představení „Kalinový háj“ (Slovácké divadlo Uh. Hradiště – sál sokolovny na Velehradě). Do střední školy na Velehradě odcházejí 4 žáci 5.šk. roku.

V době prázdnin obnoven nátěr tabulí a škola připravena pro nový šk. rok. V době prázdnin žáci horlivě sbírali léč. byliny. Celkem nasbírali přes 300kg léč. bylin.

Školní rok 1952-1953

Školní rok 1952/1953 byl slavnostně zahájen v pondělí 1. září 1952. Ráno vyhrával obecní rozhlas dětem slavnostní budíček na cestu do školy. Škola byla slavnostně vyzdobena, při vstupu do školy vítala děti slavobrána s nápisem: „Jdeme do školy učit se a bránit mír“. Společně s dětmi přišlo 15 rodičů. Děti slíbily svým rodičům, že se budou učit tak, aby z nich měli všichni radost.

Jako v minulém roce, tak i letos, bude se na naší škole vyučovati podle sovětského vzoru. Děti 5. post. ročníku budou navštěvovati nár. školu na Velehradě, kde z dětí 5. post. r. nár. školy velehradské, modřanské a salašské jest utvořena samostatná třída. Tyto děti budou lépe připraveny pro stř. školu a zkvalitní se i práce na výše uvedených školách, poněvadž se zmenší počet oddělení společně vyučovaných.

Na počátku šk. roku jest na naší škole tento stav žactva:

1.šk.r.	6chl	4d	= 10 dětí
2.šk.r.	3chl	4d	= 7 dětí
3.šk.r.	1chl	5d	= 6 dětí
<u>4.šk.r.</u>	<u>5chl</u>	<u>6d</u>	<u>= 11 dětí</u>
Celkem	15chl	19d	= 34 dětí

Uč. sbor:

Proti loňskému roku nenastala žádná změna.

Po dobu hlavních prázdnin pilně sbíraly salašské děti léč. byliny a nasbíraly celkem 368kg sušených bylin, v celkové hodnotě přes 6000Kč. Rovněž i při sběru žaludů se děti dobře tužily. Nasbíraly a odevzdaly přes 58q žaludů (1q za 300Kč).

Ve sběru odpadových hmot (papíru, železa aj.) umístili se naši žáci mezi prvními v kraji a byli i odměněni KNV.

Žáci si uvědomují význam sběru odpad. hmot a jeho řádné provádění berou za svou vlasteneckou povinnost.

Dne 26. listopadu 1952 byli přítomni při vyučování s. Boh. Grulich z VUP z Prahy a ss. z KPS z Gottwaldova.

Program oslavy 35. výročí Velké říjnové revoluce a 56. narozenin přes. republiky s. Kl. Gottwalda připravili žáci naší školy (recitace, výstupy, písně, film). Účast na obou oslavách byla velmi pěkná (40 dosp. osob, 80 dosp. osob).

Vánoční prázdniny trvaly od 21. prosince do 4. ledna 1953.

Pololetní prázdniny trvaly v tomto šk. roce od 31. ledna do 16. února 1953.

Dne 6. března 1953 postihla SSSR a současně všechno lidstvo krutá rána. Zemřel J.V.Stalin. Jeho pohřbu se zúčastnil i pres. naší republiky.

Pres. republiky s. Kl. Gottwald umírá dne 14. března 1953 po krátké nemoci. Dne 19. března koná se v Praze pohřeb zesnulého presidenta. Smuteční tryzna koná se v tento den i v naší obci. Čestnou stráž u katafalku stojí naši školáci, hasiči, svaz protifaš. bojovníků a lesní dělníci.

Různé:

1. Dne 26.4.1953 konala se v obci rovněž smuteční tryzna k uctění památky občanů, padlých v roce 1945. Program připravila škola.
2. Letošní zima byla celkem mírná. Měsíc květen byl studený, byly mrazy a dokonce napadlo i sněhu.
3. Dnem 1. červnem 1953 zrušeno bylo lístkové hospodářství, uvolněn obchod a provedena měnová reforma.
4. Šk. děti po celý rok pilně spořily a ušetřily si 30000 Kč. Ve šk. spoření se umístila naše škola na 1. místě v okrese.
5. Školní rok skončil dnem 30.6.1953. Během prázdnin byly provedeny ve šk. různé opravy, velká učebna vymalována a škola připravena k úspěšnému zahájení práce v novém šk. roce a podle nového šk. zákona.

Školní rok 1953-1954

Do letošního šk. roku vstupují čl. školy s novým šk. zákonem z dubna 1953. Nový šk. zákon znamená zkvalitnění a zrychlení šk. výchovy a přibližuje naši školu nejpokrokovější škole na světě – škole sovětské. Zdejší škola byla slavnostně vyzdobena k zahájení šk. roku. Místní rozhlas vyhrával dětem národní a budovatelské písně na cestu do školy, před školou vítala děti slavobrána s nápisem: „Vítáme naše školáky“.

K slavnostnímu zahájení se dostavilo 14 maminek našich dětí. Během zahajování dostavil se též zástupce ONV – škol. refer. – s. Kolaja. Tento učinil k přítomným rodičům a dětem krátký projev o nové čl. škole.

Organizace školy jest stejná jako v minulém roce. Počet žactva na škole jest tento:

1.šk.r.	6h	2dívký	= 8 dětí
2.šk.r.	6h	4dívký	= 10 dětí
3.šk.r.	4h	4dívký	= 8 dětí
4.šk.r.	1h	5dívký	= 6 dětí

Celkem je tedy na škole 17 hochů a 15 dívek, tj. 32 dětí. V uč. sboru není žádných změn.

Ve šk. roce 1952/1953 byli žáci zdejší školy zapojeni do soutěže spořivosti a umístili se na 2. místě v kraji. Kromě knih od st. spořitelny obdržela škola na hotovosti 200Kč.

Vyhlášení výsledků soutěže se zúčastnila delegace naší školy v Gottwaldově.

Počátkem října provedl inspekci zdejší školy o.š.i. s. Jos. Kraváček.

Dne 11. října 1953 zasedal v Praze sjezd delegátů pro mírové řešení německé otázky. Sjezdu se zúčastnil za náš okres také ř. zdejší školy s. B. Pospíšil. Žáci odeslali tomuto sjezdu dopis s prosbou, aby delegáti tohoto sjezdu všemožně bránili mír na celém světě.

V tomto šk. roce opět vyučuje se na naší škole podle sovětského vzoru. Prvých 14 dní byl 1. post. ročník vyučován zcela samostatně, aby se jim učitel mohl plně věnovat. 2., 3. a 4. post. ročník přicházel do školy až při odchodu 1. post. r. Tato org. práce se osvědčila. V tomto šk. roce se vyučuje podle nových uč. osnov. Na naší škole tvoří 1. a 3. post. r. jednu skupinu 2. a 4. r. tvoří druhou skupinu.

Vánoční prázdniny trvají v tomto roce od 24. prosince do 3. ledna 1954.

Různé:

1. V tomto šk. roce zúčastnili se žáci naší školy SMH (soutěž mladých hospodářů) a získali 1. cenu v okrese (putovní vlajku a obnos 400Kč na šk. výlet). Ušetřili celkem 6550Kč.
2. Na konci šk. roku podnikli žáci společný výlet do Gottwaldova, Letné a na Buchlov.

3. Během šk. roku organisovala škola všechny veř. oslavy v naší obci. Program připravili naši žáci.
4. Z pokladny SRPŠ byl poskytnut příspěvek v částce 1200Kč na zakoupení 16 mm promítacího přístroje. Každou neděli koná se v naší obci filmové představení.
5. Dne 16.5. byly konány v celé republice volby do MNV. V naší se zúčastnilo voleb plných 100% občanů a většina hlasů byla pro kandidáty NF. Předsedou MNV jest t.č. Josef Zapletal č. 1, školským referentem Jos. Hlavík, č.110. Ředitel školy s. Boh. Pospíšil zvolen za volební obvod Velehrad – Salaš za člena ONV.
6. Školní rok byl slavnostně ukončen 26.6.1954 za účasti rodičů, zástupců okr. spořitelny z Uh. Hradiště a předsedy ZR z nár. podniku Let v Kunovicích.
7. Během šk. prázdnin byla šk. budova připravena k zahájení nového šk. roku.

Školní rok 1954-1955

Školní rok začal dne 1. září 1954 slavnostním zahájením ve škole za přítomnosti žáků, rodičů a zástupce MNV. Skončen 18. června 1955. V tento rok je škola jednotřídní. Chodí sem žáci 1.-4. post. roč. Žáci 5. post. roč. navštěvují samostatnou třídu se žáky z Modré a Velehradu při osmileté škole na Velehradě.

Stav žactva k 1.9.1954				a 18.6.1955			
1.post.roč.	6chl	7d	= 13ž	6chl	7d	= 13ž	
2.post.roč.	5chl	2d	= 7ž	5chl	3d	= 8ž	
3.post.roč.	7chl	4d	= 11ž	7chl	4d	= 11ž	
4.post.roč.	4chl	4d	= 8ž	4chl	4d	= 8ž	
Celkem:	22chl	17d	= 39ž	22chl	18d	= 40ž	

V pololetí přistoupila do 2.p.r. Z. Kedroňová ze St. Města.

Na škole vyučovali: Aloisie Vaňková, učitelka; P. Ot. Pělucha z Velehradu, uč. náboženství; Marie Kedroňová jako školnice.

Předsedou SRPŠ byl zvolen J. Přerovský. Jednatel M. Kratochvíl, pokladníkem Fr. Mucha. Zásluhou SRPŠ, byla šk. mládež při besídce „Děda Mráz“ bohatě podělena. Žáci 1. a 2. p. roč. obdrželi loutky a míče, žáci 4.p.r. knihu a všichni bohatou nadílku cukrovinek a perníků.

Na schůzích byla účast členů průměrná, osvědčily se schůzky rodičů žáků jednotl. post. ročníků.

O hlavních prázdninách provedena malba všech místností a chodeb. Bílení budovy a nátěr oken a dveří zvenčí bude proveden na podzim. Do plánu pro příští rok zaneseno provedení přípoje k vedení vodovodu a nátěr oken a dveří uvnitř třídy. Nutná je též oprava střechy a podlah. Byt ředitele školy je též nevyhovující. Úprava tohoto (podlahy – vlhkost) je též nutná.

Během šk. roku byly pořízeny pro učebny: 2 psací stoly, 4 židle, 2 skříně. Zakoupen radiopřijímač zn. „Tábor“. Doplněna žák. knihovna – VŽ věnoval knihy v obnose 100Kč, ONV v obnose 200Kč.

Pro nepříznivou polohu nemůže zahrady používat pěstitelský kroužek a proto pěstuje jahody na terasovitém záhonu na šk. dvoře.

V listopadu a květnu navštívil školu okresní školní inspektor B. Pospíšil. Zpráva o inspekci uložena v archivu.

1.9. slavnostně zahájen šk. rok za účasti všech žáků, rodičů a zástupce MNV a VŽ.
 6.10. vzpomenu 10. výr. bojů o Duklu. 28.10. vzpomenu vzniku ČSR a Dne znárodnění průmyslu. 6.11. oslava 37. výročí velké Říjnové revoluce. Žáci účinkovali při veř. oslavě.
 12.11. návštěva div. představení Vesnického divadla „Pohádky B. Němcové“. 10.12. podepsali žáci resoluci zaslanou čs. vládě, že souhlasí s jednáním na konferenci vlády v Moskvě 29.11.-2.12. 17.12. besídka „Děda Mráz“. 18.12. vzpomenu narozenin přes. rep. Ant. Zápotockého. 21.1. vzpomenu 31. výr. úmrtí V.J.Lenina. 25.2. vzpomenu 2. výročí „Vítězného února“. 5.3. vzpomenu 2. výročí úmrtí J.V.Stalina. 13.3. účinkovali žáci při oslavě MDŽ. 15.3. vzpomenu 2. výr. úmrtí Kl. Gottwalda, prvního dělnického presidenta.

30.4. veřejná „Mírová slavnost“ se vzpomínkou na ubité občany zdejší obce za účasti delegátů z okresu Kroměříž. Pionýři zdejší školy položili květinový koš na společný rov padlých, věneček na pomníčky ve Vápenkách a sborovou recitací obohatili program oslavy. Při této příležitosti byly vyměněny upomínkové dary s pionýry z Kvasic, které převzal vedoucí kroměřížské delegace předn. šk. odb. Frant. Bukač. 1.5. starší žáci s rodiči účastnili se oslav 1. máje v Uh. Hradišti. 22.5. účast žáků na okrskové „Spartakiádě“ na Velehradě. Cvičili „Zlatou bránu“.

1.6. vzpomenu MDD. Osvětová beseda provedla k této akci 6 filmových představení pro žáky zdarma. Žáci vyslechli při besedě s p. Janováčem I „Jak to bývalo v obci a škole dříve“ a s. předseda MNV J. Zapletal organisoval zájezd žáků do Napajedel, kde loutkařský kroužek zdarma předvedl žákům hru ?. 18.6. slavnostní zakončení školního roku. Školní rok skončen 18. června 1955 v důsledku I. celostátní spartakiády v Praze.

Na škole založen pěstitelský kroužek, který navštěvují žáci 3. a 4. p.roč. Poněvadž není při škole vhodného pozemku, pěstovali žáci jahody v terasovém záhoně dle pokynů výzkumné stanice ovocnářské na Velehradě, pokojové květiny a jejich množení a založili v zahradce před školou alpinum.

Již po třetí vyšla naše škola vítězně v soutěži M.H. Žáci ušetřili 12000 Kč. Budeme se snažit, aby i příštím rokem putovní vlajka zůstala našim žákům.

Z 19 žáků pionýrského věku bylo v PO organisováno 15 žáků. Vedoucí PO byla M. Přerovská a M. Lhotská. Slib nových členů konal se na slavnostní schůzce PO v říjnu 1954 za účasti rodičů. Také žáci 1. a 2. post. roč. navštěvovali schůzky PO – vedoucí tř. učitelka.

Učivo dané osnovami žáci zvládli a prospěch žáků v jednotlivých post. roč. se jeví takto:

Post. ročník	Prospěch				Celkem
	1.stupně	2.stupně	3.stupně	4.stupně	
1.p.roč.	5ž.	4ž.	4ž.	-	13
2.p.roč.	4ž.	2ž.	1ž.	1ž.	8
3.p.roč.	1ž.	7ž.	2ž.	1ž.	11
4.p.roč.	3ž.	4ž.	1ž.	-	8
	13ž.	17ž.	8ž.	2ž.	40

Na podzim vypukla epidemie planých neštovic takovou měrou, že z 39 žáků navštěvovalo vyučování pouze 11 žáků. Tento stav trval přes měsíc. Sotvaže jedni žáci se do školy dostavili, jiní opět onemocněli. Také o jarních měsících řádily mezi žáky spalničky, takže se ani šk. výlet nekonal. Velké rozšíření těchto chorob bylo zaviněno též tím, že churaví žáci nebyli dobře izolováni od dětí zdravých. U dvou žáků, Petra Hučíka a Magdy Kopové provedena operace nosní mandle. Jinak byli žáci celkem zdraví. V květnu byl v nemocničním léčení žák A. Bartošík se zánětem mozkových blan.

Dne 17.11.1954 prohlédnut žákům chrup dr. A. Tománkem. Dne 22.11.1954 opraven vadný chrup 16 žákům. Dne 22.1.1955 opětná prohlídka chrupu. Dne 23.3.1955 očkování žáci nar. r. 1945 a 48 proti TBC. Dne 30.3.1955 očkování žáci nar. r. 1948 proti neštovicím.

Různé:

Počasí v tomto roce bylo nadměrně vlhké. Obec byla postižena povodní 2x za sebou, čímž vznikly velké hospodářské škody. Úroda ovoce byla v důsledku nestálého počasí velmi malá oproti jiným rokům. Začátkem prosince nastaly tuhé mrazy, které však koncem měsíce polevily. 24.12. přehnal se v odpoledních hodinách bouře s blýskáním a hřměním za silného deště se sněhem. 8. ledna opět byla bouře. Dne 18. ledna prošla územím státu vichřice, která způsobila těžké polomy v Krkonoších a Jeseníkách.

I zde na Salaši se vyskytla v malém množství mandelinka bramborová. Tento výskyt byl včasným zákrokem zemědělců likvidován.

Mezinárodní napětí se konsoliduje a zdá se, že svět kapitalistický se se světem socialistickým dohodnou a tak odstraní hrůzu budoucí války. Základní kroky byly učiněny schůzkami představitelů čtyř velmocí v Ženevě, vzájemnými návštěvami státníků a hlavně mírovým hnutím dělného lidu na celém světě.

Školní rok 1955-1956

Dne 11. listopadu navštívili naši školu zástupci uč. delegace z okresu Rožnava – Slovensko – aby v rámci družby shlédli naše školy, naši práci a náš kraj. Byla to s. Jos. Kanalová řed. maďarské stř. školy a J. Plavucha, uč. nár. školy. Žačky v nár. krajích, pionýři – srdečně naše hosty přivítali. Besedy byli účastni i zástupci obce, rady žen a rod. sdružení. Pro školu v Silici převzali od našich pionýrů dárky. Pro vzpomínku se nechali s našimi žáky vyfotografovat. Po srdečném rozloučení odejeli naši hosté na Velehrad.

Školní rok 1955/1956 byl zahájen slavnostním shromážděním žáků a rodičů 1.9. a zakončen 30. června 1956. I tento rok byla škola jednotřídní a organizace se oproti roku minulému neměnila.

Směrnice MŠ o vyučování v r. 1955/1956 byly plněny a základní učivo nacvičeno, při jehož výběru se vyučující řídila M. statěmi, vydanými MŠ. Učivo žáci v celku zvládli. Žádný z žáků nepropadá. Žákům dostatečným byla věnována péče i mimo vyučování.

Změn ve stavu učitelů a zaměstnanců školy oproti roku minulému nebylo.

Stav a pohyb žactva:

K 1.9.1955

1.p.r. – 4chl + 1d = 5ž.

2.p.r. – 6chl + 7d = 13ž.

3.p.r. – 5chl + 3d = 8ž.

4.p.r. – 7chl + 4d = 11ž.

22chl + 15d = 37ž.

K 1.2.1956

4chl + 1d = 5ž.

6chl + 7d = 13ž.

5chl + 3d = 8ž.

6chl + 4d = 10ž.

21chl + 15d = 36ž.

K 30.6.1956

1.p.r. – 5chl + 1d = 6ž.

2.p.r. – 6chl + 7d = 13ž.

3.p.r. – 5chl + 4d = 9ž.

4.p.r. – 6chl + 4d = 10ž.

22chl + 16d = 38ž.

V prvním pololetí se odstěhoval žák 4.p.r. Jaroslav Janovác a ve druhém pololetí se přistěhovali sourozenci J. Rieger, žák 1.p.r. a Marie Riegerová, žákyně 3.p.r.

Tak jako dříve i letos SRPŠ pomáhalo škole. Pro žáky uspořádalo bohatou nadílku „Dědy Mráze“ (děti byly poděleny knihami a cukrovinkami) a zaplatilo všem žákům školní výlet – Olomouc – Bouzov – Javoříčko – Plumov. K tomuto účelu se hráli rodiče žáků div. hru „Třetí zvonění“, kterou nacvičil p. Dr. Hiller a kterou opakovali v obci Modré a na Velehradě v ústavu Vincentina. Předsedou byl p. Miloš Kratochvíl.

O letošních prázdninách byl proveden nátěr oken a dveří ve třídách a na chodbách. Pro příští šk. rok připravena volná třída, ve které byly dosud osvětovou besedou promítány filmy pro občany. Aby škola plně vyhovovala jak po stránce provozu, tak i zdravotní, bude nutno zařídit ještě mnoho. Snad se to postupně podaří.

Zřízením druhé třídy bude nutno doplnit pomůcky pro 5.p. ročník. Žákovská knihovna byla doplněna, takže čítá nyní 7 svazků. Žákům byly knihy půjčovány pravidelně i během prázdnin. Přes prázdniny bylo zapůjčeno 7 výtisků. Kancelář školy bude nutno vybavit vhodným nábytkem, poněvadž se nábytek přemístil do nové učebny. Pro novou třídu byl získán klavír, který zapůjčil dr. Nezveda z Prahy.

Ve školní zahradě není vhodného pozemku pro pěstitelský kroužek, proto žáci pěstovali jahody na pyramidě na šk. dvoře, alpinky v zahradce před školou a pokojové rostliny.

- 1.9.1955 slavnostní zahájení šk. roku.
- 3.9. beseda se žáky ku Dni letectva.
- 8.10. vzpomenu 11. výr. zal. čsl. armády.
- 6.11. oslava výročí Říjnové revoluce.
- 11.11. návštěva uč. z Rožnavy.
- 25.11. návštěva div. představení „Janošík“ na Velehradě.
- 18.12. besídka „Děda Mráz“.
- 3.1.1956 beseda se žáky – Naše druhá pětiletka.
- 25.2. únor 1948 – beseda se žáky – poslech. žk. rozhlasu.
- 11.3. besídka k MDŽ s divadelním předst. „Láska největší“ (sehráli žáci – fotografie).
- 28.3. Den učitelů – účast vyučující na okr. shromáždění.
- 14.4. beseda o dopravě a kázni na silnicích.
- 23.10.1955 žáci rozloučili se na místním hřbitově se šk. lékařem dr. V. Hanákem, který zemřel 20.10.
- 22.11.1955 slavnostní slib pionýrů – besídka – pohoštění žáků – účast předsedy MNV a zást. R. žen.
- 5.3.1956 návštěva filmu „Byl jednou jeden král“ na Velehradě.
- 26.3. přátelská beseda zást. MNV, RŽ, SRPŠ s vyučující, které byly věnovány pro upomínku knihy a květiny.
- 29.4. účast žáků na vzpomínkové slavnosti ve Vápenkách – položení věnce – recitace.
- 30.4. kult. vložka v místním rozhlase k 1. máji.
- 27.6. školní výlet – Javoříčko – Bouzov – Plumov.
- 30.6. zakončení šk. roku.

Dne 21.9.1955 a ? 1956 navštívil naši školu okr. šk. insp. s. B. Pospíšil. Pěstitelský kroužek se věnoval pěstování jahod v pyramidě na šk. dvoře, alpink a pokojových květin. Ve školní zahradě není vhodného pozemku.

Přes to, že žáci zdejší školy uspořili mnohem více nežli roku minulého – r. 54/55 11338,42Kč a 55/56 16583,82Kč, přece jsme byli nuceni předat putovní vlajku škole ve Svytlíně. Doufáme ale, že v příštím šk. roce ji opět získáme.

Žáci pilně sbírali hlavně papír, textil a železo, ale dosud sběr leží uskladněn na Salaši a nebyl odvezen. Žáci také sbírali šípky a lesní semena. Za šípky obdrželi 8 knih do žák. knihovny a za lesní semena 106 Kč, které byly odevzdány do pokladny rod. sdružení. Peníze za papír atd. nebyly dosud proplaceny.

Školního výletu se zúčastnilo 35 žáků – 3 vedoucí a 15 rodičů. Za pěkného počasí vyjeli jsme ze Salaše v 6h. ráno. V 8 hod. prohlédli si žáci olomoucký orloj v chodu, olomoucké náměstí, mořický chrám a po 1 hod. odpočinku jsme odjeli na Bouzov. Po prohlídce hradu (s velmi pěkným výkladem) navštívili jsme obec Javoříčko a krápníkové jeskyně. Po obědě a odpočinku, na zpáteční cestě prohlédli jsme si přehradu pod zámek Plumlovem. Ze zdařilého výletu vrátili jsme se v 7 hod. večer. Celý náklad – cestné, oběd – vstupné, byl žákům uhrazen z pokladny rod. sdružení.

Z 19 žáků PO věku bylo organizováno 12 žáků. Také žáci 1. a 2. p.r. chodili do schůzek PO. Na počátku šk. roku byla vedoucí PO s. Marie Bartoňová, ale po přejítí z 11letky do zaměstnání přestala schůzky navštěvovat a nebylo možno novou vedoucí získat. Práce tím byla hodně ztížena. Mnozí žáci by se rádi schůzek účastnili, ale rodiče jim nedovolili.

Chování žáků bylo po celý rok v celku dobré a všichni žáci měli 1. stupeň z chování. Menší přestupky proti šk. řádu byly projednány přímo s rodiči.

Prospěch:

Post.r.	poč.ž.	stupeň:	1	2	3	4	5
1.	5		1	1	2	1	-
2.	13		3	4	5	1	-
3.	8		4	2	1	1	-
4.	10		1	2	5	2	-
Celkem	36		9	9	13	5	-

Zdravotní stav žáků byl celkem dobrý. O zdraví žáků mimo normálního školního provozu se stará – okresní ústav národního zdraví v Uh. Hradišti pravidelnými prohlídkami a očkováním.

21.9. očkování žáků nar. 1949 proti neštovicím.

19.10. prohlídka chrupu všech žáků.

20.10. 2 žáci – Viktora a Hiller u ps. prohlídky – prof. Vraník – Kroměříž – v 8letce na Velehradě.

26.10. 14 žáků – oprava chrupu v Uh. Hradišti.

17.2. prohlídka chrupu všech žáků.

24.2. oprava chrupu žáků v Uh. Hradišti.

15.5. očkování proti TBC.

7.6. lék. prohlídka všech žáků.

22.6. očkování žáků 2.p.r. proti TBC.

Ku konci šk. roku někteří žáci onemocněli černým kašlem. Během prázdnin se tato choroba značně rozšířila snad tím, že v počátku choroby, byly příznaky spíše kataru průdušek.

Počasí po dobu školního roku bylo velmi rozdílné. Podzim byl teplý. Koncem prosince se ochladilo (-10°C), ale v lednu bylo velmi teplo, které trvalo až do začátku února. Stromy nalévaly pupeny a zdálo se že zima už ani nebude. Pak však nastal citelný pokles teploty a 2. února - -24°C a 9. února dosáhl -27°C. Tyto mrazy trvaly 14 dní. Velmi mnoho stromů pomrzlo hlavně švestky a ořechy. Jabloně nebyly postiženy. Jaro bylo chladné. 5. května bylo

poměrně teplo, ale červen opět chladnější. Červenec byl chladný a srpen deštivý a chladný. Úroda travin a obilovin byla dobrá. brambory byly dosti napadeny mandelinkou a řepy mšicí. Práškování mnoho nepomáhalo, bylo vždy smyto deštěm.

Školní rok 1957-1958

Letošní školní rok je opět svědkem velkého boje všeho lidu za mír a klid. Není to jen rok mírových jednání, ale i rok historický. Historický proto, že nastaly úspěšné pokusy a překonání přitažlivosti zemské. Prvenství má Sovětský svaz. 4. října 1957 vypustili umělou družici o váze 83,6kg, která jako oběžnice země existovala 92 dny. O měsíc později další družice o váze 508,3kg i se psem Lajkou vybudila údiv celého světa a obíhala kol Země do 14. dubna 1958. 15. května 1958 byla odstartována třetí družice o váze 1327kg, která dodnes krouží kolem Země. Člověk nastoupil první kroky k ovládnutí kosmického prostoru. Jen touhu po moci a nadvládě může přemoci. Válčná hrůza atomových zbraní stále ohrožuje svět. Mírové úsilí však trvá a doufejme, že bude korunováno úspěchem a pokrokový svět bude světem míru a radostného života všeho lidstva.

Všechno tato dění se odráželo i v práci a životě školy v uplynulém šk. roce. Práce učitelů i žáků byla dobrá. V práci nebylo nedostatků a žáci až na 1 případ učivo zvládli. Také chování žáků bylo dobré.

Školní rok 1957/1958 byl slavnostně zahájen 1. září na společném shromáždění žáků. Přítomni byli zástupce rod. sdružení a rodiče žáků. Za MNV přivítal zvláště žáky 1.p.r. předseda MNV Jos. Zapletal.

Během šk. roku došlo k změnám v uč. sboru. 24. února 1958 nastoupila řed. školy A. Vaňková zdravotní dovolenou. Na její místo nastoupila M. Nakládalová ze St. Města. 1. května odešla na mat. dovolenou s. O. Pískatá. za ni vyučovala druhou třídu s. A. Damnicová rovněž ze St. Města. 1.7.1958 nastoupila řed. Vaňková opět službu školní. S uč. O. Pískatou byl rozvázán služební poměr a na jejím místě je shora jmenována M. Nakládalová.

Stav a pohyb žactva:

K 1.9.1957 bylo na škole:	K 1.7.1958
1.p.r. 11 žáků	1.p.r. 12 žáků
2.p.r. 10 žáků	2.p.r. 10 žáků
3.p.r. 3 žáků	3.p.r. 3 žáků
4.p.r. 12 žáků	4.p.r. 14 žáků
<u>5.p.r. 9 žáků</u>	<u>5.p.r. 9 žáků</u>
Celkem 45 žáků	Celkem 48 žáků

V druhém pololetí přistěhovali se z Čech Jan a Josef Andrýskovi. Z Prahy se přistěhoval Alexander Lavdovský. Miluše Bilíková se odstěhovala na Modrou u Velehradu.

Na docházku žactva není stížností.

S. A. Vaňková nastoupila dne 24.2.1958 zdrav. dovolenou pro těžký kloubový revmatismus. 8. května odejela na léčení do Frant. lázní. Službu nastoupila 1.7.1958. S. O. Pískatá nastoupila 1.5.1958 mat. dovolenou a po uplynutí této, rozvázala pracovní poměr. Žáci mimo lehké chřipkové epidemie nebyli postiženi žádnou vážnější chorobou. Během šk. roku byli žáci očkováni proti obrně, TBC a neštovicím. Všem žákům byl prohlédnut chrup a dle potřeby dostalo se žákům ošetření v Uh. Hradišti.

Novější část budovy je dobrá. Stará budova hlavně byt. řed. školy je ve velmi chatrném stavu. okna by bylo nutno vyměnit a na nepálených cihlách zdíva nedrží omítka. Podlahy v bytě jsou též velmi špatné. Vedlejší místnosti bytu nejsou vlastně žádné (spíž, koupelna, prádelna, záchod). Řádná úprava bytu by byla velmi nákladná. Bylo by snad lépe postavit byt nad novější částí budovy.

Během prázdnin byly učebny a chodby vymalovány, provedena oprava a nadstavba komínů, úprava poškozeného chodníku na dvoře a oprava omítky staré budovy na dvoře.

Inventář je stále doplňován. Hlavně náradím pro vybavení šk. dílny. Také přírodopisný kabinet je doplňován pěknými vycpaninami zvířat a ptáků hlavně zásluhou předsedy SRPŠ ing. Krčmou.

Ve školní zahradě není záhonů. Osázení zahrady a svahovitý terén není vhodný. Zahradu obhospodařuje MNV, takže škola prakticky zahradu nemá. Letošním rokem byl škole přidělen částečně pozemek při chatě u školy, kde hospodář JZD slíbil připravit travnatý terén k osázení léčivek. Patronát převzal ing. J. Kopečný, agronom JZD Velehrad.

Dne 13.3.1958 prohlédl školu a hodnotil práci učitelů a žáků okr. sk. insp. s. B. Pospíšil. 4. a 5.p.r. – pěstitelský kroužek – pěstování jahod, alpinek a pokojových rostlin. 5.p.r. kroužek divadelní – maňáskové divadlo.

V tomto šk. roce uspořili žáci 5484,30 Kč, čímž dosáhli okresního průměru. Zástupci spořitelny předali s. Vaňkové náradí pro žák. ruk. práce jako cenu za spoření. Sběr odpadových hmot byl slabší. Materiál leží ve skládce a není přes několikeré upozornění odvezen.

5.p.r. navázal písemné styky se žáky v ? v SSSR – odeslal dopis a fotografie. S nár. školou v Trebostove, okres Martin byly vyměněny dopisy mezi vedoucími školy a žáky obou tříd. Dne 10. června byl uskutečněn autobusový zájezd všech žáků Gottwaldov – Lešná – Luhačovice. Zájezdu se účastnili i členové SRPŠ. Veškerý náklad i s pohoštěním žáků hradila SRPŠ.

Na naši školu byla vedoucí PO v 1.tř. A. Pospíšilová, žákyně 11letky v Uh. Hradišti. II. tř. vedla tř. uč. s. Pískatá. Bylo dosaženo 86% organisovanosti.

Spolupráce s SRPŠ je velmi dobrá. Je odebíráno 15 výtisků časopisu „Rodina a škola“ a pro zájem bude nutno odběr příštího roku zvýšit. Také relacím ve st. rozhlase týkající se vých. mládeže se věnuje velká pozornost. SRPŠ pořádalo maškarní ples a čistý výnos byl věnován na školní výlet v obnose 1100 Kč. Matky žáků velmi ochotně vypomohly při prázdninovém úklidu po malířích. S. I. Janováč, s. J. Zapletal s manželkou pořežali školní dřevo. Občané mají školu rádi a snaží se pomoci kde je toho potřeba.

Dne 2. září zahájení šk. ro. za přít. předs. MNV s. J. Zapletala a předs. SRPŠ s. ing. Krčmou a účasti rodičů.

6.9. žáci 1. a 2. p.r. očkování proti neštovicím.

27.9. žáci 1. a 4. p.r. očkování proti TBC.

Ku Dni armády upravili žáci místo ve Vápenkách a položili věneček. Při úpravě místa ve Vápenkách, okolí školy, úpravě místností v chatě ČK a při uklízení rumiště po zavedení vodovodu odpracovali žáci celkem 203 hodiny.

27.9. štafeta míru k 40. výr. VSŘR.

6.11. besídka pro veř k 40. výr. VSŘR.

6.11. slib pionýrů.

13.11. tryzna za zemř. přes. republiky A. Zápotockého.

14.11. prohlídka chrupu všech žáků.

19.11. poslech volby v rozhlase přes. Ant. Novotného.

5.12. lékařská prohlídka všech žáků.

- 16.12. žáci 3. a 4. p.r. očkování proti obrně.
- Besídka „Děda Mráz“ – žáci podělení sladkostmi a hodnotnými knihami.
- 19.2. očkování žáků 3. a 4.p.r. proti obrně.
- 23.2. oslava 10. výročí „Vítězného února“.
- 3.3. očkování žáků 1. a 3. p.r. proti obrně.
- 9.3. besídka MDŽ.
- 9.4. pietní oslava ve Vápenkách.
- 16.5. lékařská prohlídka z 2. a 4.p.r.
- 17.5. beseda s. Vrány.
- 2.6. besídka MDD.
- 10.6. školní výlet Gottwaldov – Lešná – Luhačovice.
- 9.-26.6. průzkum brambořišť.
- 28.6. zakončen šk. rok

Různé:

Počasí bylo dosti příznivé. Na jaře bylo dosti sucho a koncem června byla po několik dní vedra, která dosáhla 38°C ve stínu. Úroda ovoce je nadprůměrná. Švestek bude méně. Obilniny dávají slušné výnosy i když bylo málo vodních srážek. I brambor bude dosti.

Zemědělci v Salaši vstoupili jako členové do JZD Velehrad. Pracují jednak na polích v Salaši, jednak dojíždějí na Velehrad. OB získala nový projekční přístroj. V obci se mnoho domků opravuje, zavádí se vodovod, pořizují se pračky a nový nábytek. Také nové domky se staví. Děti chodí velmi dobře oblečeny a je celkem vidět zvýšená životní úroveň občanů. Jen jedno nám při všem dobrém chybí. Mír ve světě a klid k práci.

Školní rok 1958-1959

I letošní školní rok byl rokem svědomité práce učitelů i žáků. Život školy nebyl omezen jen na práci školy, ale žil životem a událostmi v obci, okrese, státě. V popředí světových událostí je stále jednání o mírové smlouvě s Německem a jeho sloučení v samostatný stát. Porady a konference zástupců států nevedou k žádnému konci. Lidé zvládají atomovou energii, pronikají do vesmíru, ale nemohou zvládnout svou touhu po nadvládě jedněch nad druhými. Dva tábory stále bojují a věřme, že zvítězí idea socialismu a nastoupí rozkvět hospodářský, kulturní, technický a že lidé si budou navzájem bratřími a sestrami na celém světě.

Žáci i vyučující plnili dané úkoly. Nebyl propadajících žáků a celkový prospěch je chvalitebný. Na chování žáků ve škole i mimo školu není stížností.

Školní rok zahájen slavnostně 1.9.1958 za přítomnosti zástupců MNV, SRPŠ, RŽ. Ukončen 27.6.1959.

V I. třídě vyučuje A. Vaňková, ve II. M. Nakládalová, v době její nemoci ji zastupovala M. Šmídová z Mařatic, která vyučovala až do konce šk. roku. Úklid školy prováděla Anna Kedroňová.

	K 1.9.1958				K 27.9.1959			
1.p.r.	?	+	?	=?	?	+	?	=?
2.p.r.	?	+	?	=?	?	+	?	=?
3.p.r.	?	+	?	=?	?	+	?	=?
4.p.r.	?	+	?	=?	?	+	?	=?
5.p.r.	?	+	?	=?	?	+	?	=?

2 žáci Jan a Josef Andráskovi se odstěhovali začátkem šk. roku na Kyjovsko a v lednu se přistěhoval z Ostravy Jos. Rieger.

Docházka žactva byla dobrá. Až na menší onemocnění nebylo absence. Zdravotní stav žáků byl dobrý až na slabší chřipky a menší nachlazení. Vyučující II. třídy onemocněla anginou a už na zdejší škole nenastoupila. Vyučující I. třídy byla od 10. června na léčení ve Velichovkách a po dobu její nepřítomnosti ji zastupovala M. Šmídová, která střídavě vyučovala obě třídy.

5.9.1958 očkování žáci 3.p.r. proti záškrtu.

6.10.1958 žáci 1.p.r. prohlédnutí šk. lékařem.

30.10.1958 žáci – třetí injekce proti obrně.

31.10.1958 žáci 1.p.r. – tuberkulinová zkouška.

21.5.1959 žáci 3.p.r. – prohlídka šk. lékařem.

23.6.1959 žáci 3. a 4. p.r. očkování proti tetanu.

Chrup byl všem žákům prohlédnut 2.10.1958 a 8.4.1959. Vadný chrup byl žákům ihned ošetřen v ordinaci v Uh. Hradišti.

Přístavba (1. třída) je dobrá. Stará část budovy naprosto nevyhovuje. Ve II. třídě jsou velmi chatrná okna a byt ředitele školy je naprosto nevyhovující – podlaha pod terénem, podlaha i okna vedná, jen kuchyňka a 2 malé pokoje bez příslušenství. Také úprava dvora je nutná.

Inventář školy je udržován v pořádku. Letos bylo pořízeno náradí do dílny příštím rokem umístí se dílna do volné třídy. Pomůcky jsou stále doplňovány.

24.11.1958 provedl inspekci školy o.š.i. Boh. Pospíšil.

1.9. Slavnostně zahájen šk. rok.

7.11. Oslava VŘSR – PO slib – 10 žáků, 13 Jisker.

9.11. Štafeta k VŘR.

20.12. Besídka Dědy Mráze s nadílkou.

25.2. Oslava únorových událostí.

9.3. Oslava MDŽ.

29.4. Oslava padlých ve Vápenicích.

9.5. Oslava 9. května.

Školní výlet – Valašsko, Karlovice, Bumbálka, Vsetín, Rožnov, Bystřička.

7.6. Zájezd do Kroměříže.

10.6. Dětský den.

27.6. Ukončení šk. roku.

Pěstitelský kroužek – žáci 3, 4 a 5. post. roč. věnovali se pěstování jahod na pyramidě, pokojových květin a udržování malé zahrádky před školou. Pokusné políčko sice přiděleno, ale v nehnojené štěrkovité půdě. Proto oseto hrachem jako zelené hnojení. Pořízeno náradí pro kroužek. Žáci velmi rádi pracovali.

Spořili všichni žáci.

I. tř. ? Kč

II. tř. ? Kč

Úhrnem ? Kč

Žáci byli odměněni st. spořitelnou náradím do dílny. Umístili se v soutěži na 5. místě.

V rámci jarního úklidu provedli žáci jednorázový sběr hader, papíru, železa. Výtěžek předán pokladníkovi SRPŠ.

Předseda SRPŠ s. ing. Krčma a předseda šk. komise Fr. Hiller podnikali se žáky vycházky do lesa s odbornými výklady. Žáci také si prohlédli hospodářství JZD – Velehrad – zahradnictví – živočišnou výrobu – vinohrady.

Letos, ač slíbeno, neprovedly členky Č.K. školení žáků – výcvik z první pomoci – Příštím školním rokem v rámci činnosti PO provedeme sami. Každá třída měla své zdrav. družstvo PO.

Práce v P.O. není taková jaká by měla být. Vedoucí J. Krčma z 11.letky ve St. Městě nemohl se dostavit do schůzek pro pohyblivý rozvrh své školy. V příštím roce povede si vyučující PO sama za pomoci rodičů – řemeslníků – kteří budou pracovat s hochy v dílně. Z 26 žáků PO věku, byli organisováni 23 žáci. V oddíle Jisker bylo z 15 žáků 13. Provedli jednorázový sběr odpadových hmot, odpracovali v obci a u lesní správy ? hodin, vysadili ? lesních stromků.

SRPŠ konalo 6 plenárních schůzí a 4 výborové. Členové odebírají 15 výtisků Rodina a škola. Uspořádali „Novoroční ples“ – výtěžek pro šk. výlet. Besídku „Děda Mráz“ s bohatou nadílkou a financovali šk. výlet – jízdné a oběd všem žákům v obnose 1600Kč.

Zájezd do Kroměříže si hradili žáci sami. Předseda ing. Krčma se velmi o školu stará ačkoliv má už děti naší škoie odrostlé. Jeho pravou rukou v péči o školu je jednatel SRPŠ Fr. Hiller.

Občané, zemědělci se zapojili do JZD – Velehrad. V Salaši zřídili odchovnu mladé drůbeže a mladého skotu. Do práce se zapojili i nečleni.

Podzim byl pěkný, teplý. Teprve v listopadu přšelo. Zima byla mírná a napadlo málo sněhu. Jaro bylo chladné s poměrně malými srážkami. V červnu a červenci byly stálé, prudké lijáky. V červenci bylo 38°C ve stínu. Od 27. června do 25. července denně přšelo.

Po celý rok jsme žili v očekání mírového řešení sporných otázek ve světě, zvláště dosažení smlouvy s Německem, které rozdvojeno, je stále ohniskem válečného požáru. Dočkáme se ?

Školní rok 1959-1960

Školní rok byl zahájen 1. září za účasti rodičů, zástupců MNV, SRPŠ, VŽ a KSČ. Stav žáků k 1.9.1959:

I.p.r.	?chl	?d	=? žáků
II.p.r.	?chl	?d	=? žáků
III.p.r.	?chl	?d	=? žáků
IV.p.r.	?chl	?d	=? žáků

Škola byla opět jednotřídní. Vyučovala Aloisie Vaňková. Žáci 5. p.r. dojížděli opět na Velehrad. Zdravotní stav žáků byl celkem dobrý.

Sdružení rodičů a přátel školy:

předseda: ing. Jan Krčma

jednatel: František Hiller

pokladní: A. Špičáková

členové: Fr. Janováčová, J. Krátký, B. Zapletalová, M. Kratochvíl, L. Velecká.

Schůze se konaly každý druhý měsíc, mimo schůzek třídních a schůzí výboru. SRPŠ uspořádalo žákům besídku „Děda Mráz“ s nadílkou, hradilo náklady šk. výletu (1360Kč), uhradilo pohoštění žáků při zájezdu na hrad Buchlov k ukončení šk. roku.

Vyučovalo se v I. třídě (přístavba školy), ve II. třídě zřízena dílna pro ruční práce. Byla by nutná výměna oken ve staré části budovy.

Ze zelinářského koutku bude upraveno hřiště. Výnos ovocného sadu (ovoce) případně již žákům. Bude nutné ošetřit zanedbané stromy, část vykácet a dosadit. Dosud zahradu užíval soudruh inspektor.

Akce školy

- 1.9.1959 Slavnostní zahájení šk. roku.
6.9.1959 Brno – veletrh – učitelský zájezd.
9.9.1959 Vzpomenuto hornické práce – Den horníků.
11.9.1959 Prohlídka chrupu Dr. R. Tománkem.
12.9.1959 Vypuštěna v SSSR raketa na Měsíc a spuštěn atomový ledoborec „Lenin“.
17.9.1959 Žáci očkováni proti záškrtu a tetanu.
23.9.1959 Exkurse žáků v JZD na Velehradě.
2.10.1959 Pozorovali žáci zatmění slunce.
4.10.1959 2. sov. raketa obletěla Měsíc.
21.10.1959 Lékařská prohlídka žáků 1. a 3.p.r.
22.10.1959 Účast na divadelním představení SD v Uh. Hradišti – „Princezna se zlatou hvězdou na čele“.
28.10.1959 „Den znárodnění“.
29.10.1959 Provedena tuberkulínová zkouška žáků 1.p.r.
7.11.1959 Oslava VŘSR – veřejná besídka s tělocvičnými čísly, zpěvy, recitacemi, sovětskými písněmi a tanci v originálních krojích.
8.11.1959 „Běh vítězství“ – štafetu pozdravili žáci kulturní vložkou.
11.11.1959 Žáci 1. a 3.p.r. očkováni proti tetanu – 2. injekce.
13.11.1959 Exkurse do lesa. Odborný výklad s. Fr. Hiller; Milíře, školka, péče o zvěř.
14.11.1959 Seznámení žáci s reorganisačními kroji ČSR.
16.-21.11.59 Výstava dětské knihy – prodáno za 368Kč knih.
18.12.1959 Kulturní složka při schůzi „Jednoty“.
19.12.1959 Besídka „Dědy Mráze“ s nadílkou.
21.1.1960 Vzpomenuto úmrtí V.I.Lenina
21.1.1960 SSSR – vypuštění několikastupňové balistické rakety.
1.-6.2.1960 Pololetní prázdniny.
17.2.1960 Návštěva divadla v Uh. Hradišti „Tři medvědi“.
19.2.1960 Prohlídka chrupu všech žáků Dr. R. Tománkem.
25.2.1960 Akademie k „Únoru“.
2.3.1960 Hovořeno s žáky o velkém zemětřesení v Maroku. Město Agadir srovnáno se zemí. Zahynulo 30-40000 obyv.
8.3.1960 Besídka k MDŽ – děti zhotovily dárečky a předaly s květinami maminkám.
13.3.1960 Žáci za peníze, které vynesl sběr lahví navštívili Uh. Hradiště. Prohlídka musea a města.
28.3.1960 Schůze rod. sdr. s besedou se všemi členy MNV. Ředitelce školy odevzdány květiny a cenné knihy pro upomínku na zdejší školu, poněvadž odchází ze sl. školní do důchodu. MNV, SRPŠ a VŽ vždy ocenili práci učitelů a řed. školy má mnoho cenných knih, které vždy u příležitosti MDŽ, Dne učitelů a konce šk. r. dostala v upomínku.
1.4.1960 Očkování všech dětí proti obrně.
22.4.1960 Oslava 90. výr. nar. V.I.Lenina.
25.4.1960 Všichni žáci očkováni proti tetanu.
29.4.1960 Vzpomínková pietní slavnost k výročí „Salašské tragédie“ ve Vápenicích.
1.5.1960 Žáci se s rodiči zúčastnili oslav 1. máje v Uh. Hradišti.
6.5.1960 2. očkování žáků proti obrně – živou vakcínou – Labenovou.
1.6.1960 MDD – promítnuty dětské pohádkové filmy a celodenní táboření u Zlatské studánky. Náklad na stravování hradilo SRPŠ.

- 12.6.1960 Provedeny volby do NV. Pionýři vítali nejstarší voliče květinami.
 13.6.1960 Školní výlet do Brna. Zoo – přehrada – Špilberk, město.
 18.6.1960 V důsledku II. celost. Spartakiády v Praze zakončen šk. rok již 18.6. a to slavnostním shromážděním v parku v Buchlovicích, kde bylo také odevzdáno žákům vysvědčení. Pak prohlídka hradu a zámku. Pohoštění žáků hradilo SRPŠ. Cestné uhrazeno z výnosu sběru lahví.

Ve třídě byl kroužek pěstitelský a pěvecko – recitační. Žáci provedli 2x v roce hromadný sběr odpadových hmot:

železo	479kg
papír	125kg
hadry	126kg
kosti	78kg
lahví	213ks

Uspořili celkem ? Kč.

Všichni žáci až na 2 byli organisováni v Jiskříčkách a PO. Pracovali dobře vedoucí: Fr. Hiller, Marie Riegrová, J. Minksová – žáci ZDŠ na Velehradě – naši bývalí žáci. Vycházkami do lesa s odborným výkladem s. ing. Jana Krěmy pomáhali při výsadbě stromků a ošetřování sazenic ve školkách.

Prospěch žáků:

	Chování			Prospěch				
	I.	II.	III.	1.	2.	3.	4.	5.
1.p.r.		?				?		
2.p.r.		?				?		
3.p.r.		?				?		
4.p.r.		?				?		
1. – 4. p.r.								

Tohoto roku nebyla inspekce konána.

Školní rok 1960-1961

Š.r. byl zahájen dne 1. září 1960 za účasti rodičů, zástupců MNV, KSČ, SRPŠ, ředitelky Aloisie Vaňkové, která tímto dnem odchází do důchodu a nové ředitelky Olgy Pískaté, která již na zdejší škole vyučovala 2. třídu ve šk.r. 1956-57, 1957-58.

Žáci předvedli zahajovací program a jmenovaní zástupci poděkovali s. A. Vaňkové za její záslužnou práci a popřáli klidného odpočinku. Přivítali s. Pískatou v její nové funkci a slíbili plnou spolupráci.

Tento den byl významný pro historii našeho školství, neboť vstoupilo v platnost usnesení strany a vlády ČSSR, podle kterého všichni žáci 1. až 3. stupně škol budou dostávat zdarma školní potřeby a učebnice, které budou majetkem škol. O tomto velmi vítaném rozhodnutí promluvili již ráno před slavnostním zahájením do místního rozhlasu zástupci SRPŠ.

Stav žáků k 1.9.1960

post.r.	chlapci	děvčat	žáků
1.	3	3	6
2.	4	-	4
3.	1	1	2
4.	6	4	10

Celkový počet: 22

Zdravotní stav žáků během celého šk.r. byl dobrý. Dvakrát byla provedena Drem R. Tománkem prohlídka a ošetření chrupu žáků, provedena byla celková prohlídka zdrav. stavu žáků 1. a 3. p.r. Byla provedena potřebná očkování a také očkování živou vakcínou proti dětské obrně.

Výbor SRPŠ na počátku šk. roku zůstal nezměněn, avšak po 1. pololetí došlo ke změně v obsazení předsedy. S. Ing. Jan Krčma se vzdal funkce pro přetíženost. KSČ a MNV navrhly do funkce předsedy s. Met. Hanáka, což mělo dobrý vliv pro oživení práce SRPŠ, hlavně pomocí školy.

Školní sad: tento rok byl velmi bohatý úrodou všeho ovoce. Jablka ze šk. sadu SRPŠ za pomoci žáků sklídila a uskladnila ve volném bytě správce školy. O hlavní přestávce pak každý den bylo ovoce rozdáváno dětem. Uskladnění však nebylo správné, neboť v době lednových mrazů ještě spousta jablek pomrzla.

Na jaře rodiče část sadu upravili pro školní hřiště, takže tím bude zkvalitněno vyučování tělesné výchově. Prokletěním sadu byl pověřen radou MNV s. Jos. Sláma. Žáci zde na podzim a na jaře prováděli vyčištění trávníku.

Školní budova: před vánoce byly započaty práce na úpravě bytu správce školy, který byl po odstěhování s. inspektora Boh. Pospíšila volný. Byla vyměněna okna v ložnici a kuchyni, v pokoji a ložnici vytrhány podlahy a nahrazeny betonovým podkladem pro parkety. Práce na položení parket byla zadána Okresnímu stavebnímu podniku, který ji však v tomto šk.r. neprovedl.

Učebně výchovná práce:

Prospěch žáků byl průměrný. Žáci 4.p.r. pracovali v kroužku pro maňáskové divadlo pod vedením O. Pískatě. Do pololetí pracovaly dívky pod vedením s. A. Vaňkové v kroužku šití a chlapci v kroužku dřevařskoobráběcím pod vedením důchodce Jos. Janováče. Pionýry a Jiskry vedla O. Pískatá.

Žáci se zúčastňovali svým programem všech kulturně politických akcí v obci obvyklých. Ke všem významným událostem provedli relace v místním rozhlase. Sbírali léčivé byliny, odpadové suroviny, spořili, vysazovali lesní stromky.

Žáci 4.p.r. se zúčastnili soutěže o největší počet čtenářů sovětských časopisů. Za 100% odběr časop. Murzilka získali odměnou bezplatný odběr sov. časopisu Sovětskij Sojuz (pro školu). Byla uspořádána velmi pěkná beseda se s. Trubačikem, pamětníkem založení KSČ v naší republice. V dubnu, Měsíci lesů, byla uspořádána na této škole již tradiční beseda a exkurze v lese se s. Fr. Hillerem. S. Hrdina vedl besedu s žáky o požárnících.

Žáci 4. a 3.p.r. byli proškoleni v kurzu BPZO, který vedla pí. J. Minksová a O. Pískatá. Všichni získali odznaky. Během roku jsme navštívili 2 divadelní představení ve Slováckém divadle v Uh. Hradišti. Žáci provedli 2 besídky pro rodiče – přednovoroční a k MDŽ.

Dopoledne před přednovoroční besídkou byla ve škole uspořádána výstavba Dětské knihy, spojená s prodejem. Na besídce dostali žáci v upomínku na tento šk. rok od SRPŠ knihy. Ke dni učitelů uspořádal výbor SRPŠ s radou MNV besedu se s. učitelkou.

V upomínku na tento den dostala učitelka darem květinu a dvě knihy.

6. června byli žáci na šk. výletě v Kroměříži. Cestu vlakem a výlohy tam hradilo SRPŠ. Na ukončení šk.r. uspořádali žáci pro rodiče na novém šk. hřišti sportovní odpoledne – dne 25. června 1961.

Během celého šk. r. se zúčastnila řed. O. Pískatá školení vědeckého ateismu ve St. Městě, ze kterého se na konci šk.r. podrobila ústní zkoušce.

Dne 15. února pozorovali žáci zatmění slunce, které trvalo od 7.44hod do 10.00. Nejintenzivnější bylo před 9. hodinou a projevilo se úplným zešeřením. 12. dubna ohromila svět zpráva o vypuštění sovětského kosmického korábu na oběžnou dráhu Země na palubě s 28-letým letcem majorem Jurijem Gagarinem. Tímto úspěšným pokusem získala sovětská věda úplnou převahu ve světě. Žáci tyto přírodní i vědecké události sledovali s velkým zájmem. Pomalu se odpoutávají od přežitých názorů na svět, které ještě v některých rodinách trvají.

Inspekce byla provedena s. o.š.i. Bohumilem Pospíšilem dne ? prosince 1960.

Školní rok 1961-1962

Po druhém letu člověka do vesmíru (German Titov), po napjatém 13. srpnu, kdy došlo k uzavření hranice mezi východním a západním sektorem Berlína, kdy svět stál opět na pokraji velkého konfliktu, byl školní rok zahájen dne 1. září obvyklým slavnostním způsobem.

Žáci přišli do vymalovaných chodeb a třídy. Na lavicích měli přichystány učebnice v igelitových obalech, které pro školu zakoupilo SRPŠ z části výtěžku za rybíz ze školní zahrady. Žáci 1.p.r. měli na lavicích drobné dárky, které pro ně zhotovili v minulém šk.r. v hodinách ruční práce žáci naší školy. Ke zlepšení hygienického zařízení byla v chodbě ode dvora zřízena umývárna.

Do školy byly přijaty 3 nové žákyně, které se na Salaš se svými rodiči během prázdnin přistěhovaly (H. Bilíková, M. Bilíková, A. Kanerová).

Stav žáků k 1.9.1961

Post.r.	chlapců	děvčat	žáků
1.	6	3	9
2.	3	4	7
3.	4	-	4
4.	1	3	4
Všech:			24

Škola opět jednotřídní, vyučovala O. Pískatá, která dojížděla z Velehradu.

Již došel v platnost nový školský zákon, podle něhož je povinná devítiletá školní docházka. Naše škola má název:

Základní devítiletá škola s 1.-5.r. v Salaši (i když 5.p.r. dochází do ZDŠ na Velehradě).

ÚV KSČ také přijal Zásady pro činnost sdružení rodičů a přátel školy, podle nichž mají být SRPŠ hlavním pomocníkem školy zejména po výchovné stránce.

Po odborové stránce došlo ke změně. Škola Salaš již nenáleží pod odborovou organizaci ve St. Městě, ale je součástí Místní skupiny ROH, která sdružuje školy Velehrad, Modrá, Salaš. Předsedou této organizace je učitel Alois Borusík ze ZDŠ na Velehradě a jednatelem učitelka O. Pískatá ze Salaše. Plenární schůze jsou střídavě konány ve školách na Velehradě, Modré i Salaš. Učitelé a zaměstnanci se tak alespoň seznámí se všemi třemi šk. budovami a i obcemi, z nichž se sdružují žáci již od 5.p.r. na Velehradě.

Inventář školy byl doplněn 1 knihovničkou, dvěma žiňenkami, které zpestří hodiny TV, jež jsou v době nepříznivého počasí konány ve třídě. Také bylo pořízeno pro 1 učebnu zatemnění, které dosud není zainstalováno.

Opět byly provedeny další úpravy ve šk. bytě. Do obou pokojů byly položeny parkety, všechny tři obytné místnosti byly vymalovány a provádějí se nátěry oken a dveří, aby nový s. ředitel, který na naši školu nastoupí dne 3. září, přišel do příjemného prostředí. O. Pískatá odchází na ZDŠ na Velehradě.

Také namísto ztrouchnivělých dřevěných vrat, která oddělují školní dvůr od ulice, byla pořízena nová, železná. SRPŠ provádí opravu zídek před školní budovou, které již delší dobu „ujížděly“ a ještě do zahájení šk.r. natře plot před školou. Brzy z jara rodiče také vybílili školní záchody, zhotovili květinové truhlíky do oken, aby škola měla veselejší vzhled.

Další zušlechtění sadu v tomto předjarním období provedl pan Veselý st. Rodiče vykáceli jednu starou hrušň, aby tak žáci získali místo pro zeleninové záhonky, na nichž již tento šk.r. v hodinách ručních prací pracovali. Jahodiště zrušili, neboť na pyramidě byly již prohnílé desky. Na podzim je bude nutno obnovit. Úroda ovoce na podzim 1961 nebyla žádná. Letošní úrodu rybízu SRPŠ opět prodalo ve prospěch žáků. Ovocné stromy slibují opět velký užitek.

Před novým rokem žáci uspořádali ve třídě opět besídku pro veřejnost, na níž byli opět odměněni SRPŠ knihami. Slovácké divadlo jsme navštívili také jenom jednou. Více kulturních akcí nebylo, neboť pololetní prázdniny byly prodlouženy o dva týdny, v důsledku chřipkové epidemie, která postihla celou Evropu. Proto všechen čas musil být věnován dohánění vyučovací látky. Koncem měsíce května se v naší obci vyskytla epidemie spalniček, která trvala téměř do konce šk.r.

Učivo v tomto šk.r. nemohlo být důkladně zopakováno. Dva žáci propadli. Ve zlomcích času byl nacvičen program na sportovní odpoledne, při kterém jsme také za účasti zástupců veřejnosti slavnostně zakončili šk. rok.

K důležitým událostem jsme opět prováděli v obci rozhlasové relace. Žákyně 2.p.r. Naděžda Muchová se v Brně zúčastnila krajského kola STM v sólové recitaci. V okrese byla na 1.m.

Během roku byly pro žáky uspořádány 2 besedy s příslušníkem VB. Pro rodiče byla beseda o SSSR se s. Jos. Zapletalem, předsedou MNV, který tuto zemi již dvakrát navštívil. S. o.š.i. Pospíšil provedl besedu o Kubě a s. Jurák, příslušník VB, dvakrát o bezpečnosti na ulici apod.

Ke Dni učitelů byla opět na MNV beseda jako minulá léta. V upomínku na své působení na Salaši dostala řed. školy pěknou dekorativní skleněnou soupravu.

Žáci opět sbírali lesní semena, kosti a papír. Z výtěžku jeli 22. května na školní výlet do ZOO v Lešné. Práce v kroužcích letos započata nebyla, neboť počty a vlastnosti žáků v tomto šk.r. pro tento druh práce, vhodný pro více organizovanou školu nevyhovovaly. I pro zkvalitnění práce v PO bude nutno pro příští šk.r. najít spolehlivého vedoucího.

Žáci navštívili mateřskou školu na Velehradě a provedli exkurzi v JZD Velehrad. V měsíci březnu zemřel profesor Dr. Zd. Nejedlý, který má velké zásluhy na našem socialistickém školství.

V únoru postihly severní Evropu velké vichřice a záplavy. Město Shieffield ve Velké Británii bylo pro přehnaní s uraganu jako po bombardování ve 2. svět. válce. V Hamburku se protrhly hráze a zaplavily město. Také v Maďarsku vyly velké sněhové bouře. Tyto přírodní katastrofy, které způsobily utrpení desítek tisíců lidí mohli žáci sledovat v dokumentárních záběrech televize, neboť majitelů televizorů v obci přibývá.

Jarní polní práce byly zpožděny. O velikonocích vystoupily teploty na 30°C, pak nastalo ochlazení a v měsíci červnu byly teploty dokonce jen 6°C. Díky velké zásobě uhlí mohli jsme po celé chladné jarní období třídu vytápět. I na příští zimu jsme již dobře zásobeni.

Inspekce byla na naší škole provedena dne 18. května 1962 s. B. Pospíšilem.

Školní rok 1962-1963

byl slavnostně zahájen 3. září za účasti rodičů zástupců MNV, KSČ a SRPŠ. Slavnostního zahájení se zúčastnil také s. oši Boh. Pospíšil. Školní rok zahájil nový řed. školy Janovský Vojtěch, který nastoupil místo s. O. Pískatě, která byla přeložena na vlastní žádost na ZDŠ Velehrad.

Ve vyzdobené třídě měli na lavicích žáci připraveny učebnice a ostatní školní potřeby, které jako předchozí léta dostávají zdarma. Zvláště žáci 3. a 4. post. ročníku měli radost z nových, pěkně ilustrovaných učebnic. S. oši Pospíšil popřál dětem hodně úspěchů v jejich práci a přátelsky si s nimi porozprávěl. Zástupce MNV s. Slavík poděkoval jménem MNV uklízečce zdejší školy pí. Kedroňové za její dosavadní práci a velmi dobrou přípravu učebny k vyučování.

ZDŠ 1. – 5.p.r. v Salaši byla opět tento rok školou jednotřídní s 1. až 4. post. ročníkem. Ředitelem školy byl jmenován Vojtěch Janovský, nar. 2. října 1934 v Mouchnicích, okres Vyškov. Učitelskou službu nastoupil 1.11.1953 jako učitel Národní školy Lopeník – Pořezovsko. Po skončení voj. služby nastoupil jako řed. školy na Žitkově. V r. 1958 byl přeložen na Národní školu Lopeník – Pořezovsko a odtud na ZDŠ 1. - 5.r. v Salaši.

Stav žactva:

Post. roč.	chlapci	děvčata	žáci
1.	5	3	8
2.	5	4	9
3.	3	4	7
4.	4	1	5

Celkem je ve čtyřech ročnících 29 žáků.

Žáci i vyučující splnili dané úkoly. Není propadajících žáků a celkový průměr je dobrý. V chování žáků nebylo žádného většího přestupku. Během škol. roku se nevyskytla žádná krádež, záškoláctví a jiné trest. činy. Na chování žáků mimo školu nebylo žádných stížností.

Docházka žáků byla dobrá. Velká zima způsobila, že někteří žáci vlivem nemoci zameškali mnoho vyučovacích hodin (Naděžda Muchová 2 měsíce apod.). Jinak byl zdravotní stav žáků dobrý. Na škole se nevyskytla žádná nakažlivá nemoc. Nepřítomnost ve vyučování zapříčinila běžná onemocnění jako nachlazení, chřipka a méně často angina. Žáci byli během škol. roku prohlédnuti okr. dětským lékařem a očkováni proti nakažlivým nemocem a tetanu.

Prohlídka chrupu byla během roku provedena dvakrát. Žáci, kteří měli špatný chrup se pod vedením řed. školy dostavili na Dětské zubní středisko do Uh. Hradiště, kde jim byl chrup ošetřen.

Učebna ve které se vyučuje vyžaduje vybílání. Jinak je vyhovující. Kancelář řed. školy a kabinet také. Druhá učebna sloužila jako dílna pro pracovní výchovu a byla vyhovující. Během prázdnin byla upravena zídka zahrádky před školou a plot natřen zelenou barvou. Byla také pořízena nová brána ke školnímu dvoru. Byt ředitele školy byl vkusně opraven. Byla vyměněna 2 okna, položeny parkety a provedeno malování a nátěr oken a dveří. Aby se zlepšil celkový vzhled školy bylo by nutno vyměnit okna ve 2. třídě a provést fasádu budovy

zvenku i ze dvora. Zahrada školy byla po určitou dobu zanedbána. V tomto roce byly provedeny určité úpravy.

Bylo pořízeno náradí pro pracovní výchovu a zakoupena z prostředků ONV švédská bedna. Pomůcky jsou stále doplňovány podle nařízení Min. školství.

21. března provedl prověrku školního pozemku s. oši Boh. Pospíšil. 28. května byla provedena inspekce školy oši. Boh. Pospíšilem.

3.9. Slavnostní zahájení škol. roku.

7.11. Oslava VŘSR – slib pionýrů a Jisker.

22.12. Novoroční besídka – žáci byli odměněni knihami.

25.2. Oslava únorových událostí. Bylo sehráno div. představení Kubula a Kuba Kubikula.

9.3. Besídka k MDŽ.

29.4. Tryzna za padlé občany ve Vápenicích. Žáci uctili památku krátkou kult. vlož.

9.5. Oslava 9. května.

1.6. Dětský den.

30.6. Zakončení škol. roku. Besídka na hřišti.

Byly zřízeny kroužky Dovedných rukou a Mičurinský kroužek. Kroužek dov. rukou vedl žák průmyslové školy Zerzán Ludvík. Pod jeho vedením zhotovili žáci i některé školní pomůcky pro školu. Mičurinský kroužek vedl řed. školy. Žáci byli seznamováni s ošetřováním květin, ovoc. stromů a pěstováním zeleniny na školním pozemku.

Během škol. roku byly provedeny dvě sběrové akce. Bylo sebráno 300kg papíru, 10q starého železa a 100kg textilií. Tím byl splněn závazek, který měla škola k 46. výročí VŘSR. Žáci během celého škol. roku pravidelně spořili a uspořili 1300Kč.

Vedoucí PO ve škol. roce 1962-1963 byla Marie Riegrová, žákyně 12leté školy ve St. Městě. Pionýrů bylo 10 z 12 žáků pionýrského věku. Žáci 3.p.r. složili slib 7.11.1962. Od 1. února 1963 byl vedoucím PO řed. školy. Pionýři udělali mnoho záslužné práce. v zimě provedli sběr sena pro lesní zvěř. Dále upravili pomníky padlých občanů a po celý rok se starali o jejich udržování a květinovou výzdobu. V rámci patronátní smlouvy s Polesím Salaš prováděli po celou zimu krmení lesní zvěře v určeném krmítku. Za tuto práci jim při ukončení škol. roku poděkoval jménem Polesí s. Hiller.

Vedoucími Jisker byly žákyně ZDŠ Velehrad: Marie Hillerová a Jana Kopová. Všichni žáci 1. a 2. p. ročníku byli Jiskrami. Činnost Jisker byla zaměřena k přípravě vstupu do PO. Za dobrou práci byly vedoucí Jisker odměněny knihami.

Předsedou SRPŠ byl opět zvolen Met. Hanák ml. Obětavý pracovník, který svojí pracovní morálkou byl příkladem všem ostatním členům. SRPŠ konalo 5 členských schůzí a 4 výborové. Členové SRPŠ odbírají časopis Rodina a škola – 15 výtisků.

Akce pořádané SRPŠ:

1. Divadlo kuba Kubikula a Kubula.

2. Rodičovský ples.

3. Ukončení školního roku.

Výtěžek těchto akcí bude v příštím roce věnován na školní výlet.

V dubnu t.r. spadl do studny na školním dvoře dvouletý chlapec Josef Šustr (Salaš 25). Včasným zákrokem řed. školy byl tento chlapec zachráněn. Studna byla bezpečnostní komisí při ONV zabezpečena.

5. června se přestěhovala A. Kanerová, žákyně 4.p.r. do Grygova.

Tento rok můžeme plně nazvat rokem kosmických letů. Ať již je to hrdinství sovětských kosmonautů nebo amerických. V tomto roce vešla do dějin jména Nikolajev, Bykovskij, Carpenter, jména odvážných lidí – dobyvatelů vesmíru. Tím větší je však úspěch první

kosmonautky, hrdinné dcery sovětského svazu Valji Tereškovové, která jako první žena na světě řídila kosmickou loď.

Školní rok 1963-1964

Byl slavnostně zahájen 1. září za účasti rodičů, zástupců MNV, KSČ a SRPŠ. Nový školní rok zahájil krátkým proslovem řed. školy. Novým žákům připravili pionýři malou kult. vložku a darovali jim kytice květin.

ZDŠ 1. – 5.p.r. v Salaši byla tento rok školou dvojtřídní s 1. až 5.p.ročníkem. Ředitelem školy zůstává Janovský Vojtěch. Jako učitelka byla určena ONV – škol. a kult. odborem Irena Drozdová. Narodila se 20.3.1932 v Prešově. Navštěvovala reál. gymnásium v Praze (5 tříd) a ped. gymnásium tamtéž. Místo učitelky nastoupila v Archlebově, okr. Kyjov. Pro provdání učila v Kameničkách, okr. Hlinsko. Od roku 1956 neučila z rod. důvodů. Změnou pracoviště manžela, který zastává funkci ved. poleší byla dekretem ONV ustanovena jako učitelka na zdejší školu.

Stav žactva:

Post. roč.	chlapci	děvčata	celkem
1.	1	9	10
2.	6	3	9
3.	5	4	9
4.	3	4	7
5.	4	0	4

Celkem je v 5 ročnících 40 žáků.

I. třída:

1. a 3. p. ročník vyučuje I. Drozdová.

II. třída:

2., 4. a 5. p. ročník vyučuje V. Janovský.

Žáci a učitelé splnili dané úkoly. Na škole není propadajících žáků. 4 žáci postupují na ZDŠ Velehrad. V chování nebylo žádného většího kázeňského přestupku, který by byl hodnocen známkou 2. stupně. I na chování žáků mimo školu nebylo žádných stížností.

Docházka žáků byla dobrá. Ojedinelé případy většího počtu zameškaných hodin byly zapříčiněny nemocí během zimního období. Úraz se na škole nestal žádný. Žáci byli během škol. roku prohlédnuti okr. dětským lékařem. Bylo provedeno také očkování proti nakažlivým nemocem. Prohlídka chrupu byla také provedena. Oprava chrupu byla provedena v zubním středisku v Uh. Hradišti.

Obě učebny byly před zahájením škol. roku vybiřeny. Byly provedeny základy k postavení školní dílny a skladiště. V příštím roce bude provedena (přes tyto prázdniny) výměna oken v II. třídě. Byla rozšířena plocha pro provádění pěstitelských prací.

Pomůcky jsou doplňovány podle nařízení škol. odboru a Minist. školství. Byl zakoupen diapojektor, který je uskladněn na MNV.

Inspekce byla provedena s oši. Pospíšilem dne 10.12.1963. S. inspektor provedl také prověrku hospodaření s učebnicemi.

2.9. Slavnostní zahájení škol. roku.

18.9. Prohlídka žáků okr. dět. lékařem.

7.11. Kult. program na MNV k výročí VŘSR.

22.12. Besídka. Vítání nového roku.

10.12. Inspekce na škole.

- 25.1. Beseda žáků s čl. VŽ.
- 1.2. Ukončení I. pololetí – rozdáno vysvědč.
- 25.2. Kult. program na MNV.
- 8.3. Oslava MDŽ.
- 26.4. Pietní vzpomínka na padlé.
- 30.4. Lampionový provod k 15. výročí založení PO. Slib pionýrů.
- 1.5. Oslava 1. máje.
- 2.5. Sehráno div. představení Neohrožený Mikeš.
- 6.6. MDD – vycházka na Bunč. Spol. akce se ZDŠ Velehrad a Modrá.
- 23.6. Besídka na ukončení škol. roku.

Vedoucím PO byl Jiří Janovác, žák 12 leté školy ve St. Městě. Slib pionýrů byl proveden 30.4. k 15. výročí zal. PO. Byl předveden bohatý program s táborákem. Pionýři se zúčastňovali kult. brigád (při různých oslavách) a prováděli veřejně prospěšnou práci (sběr, úklid apod.).

Předsedou SRPŠ byl zvolen Šustr Miloslav, Salaš č. 100. SRPŠ konalo 4 členské schůze a 4 výborové. Většina členů odbírá časopis Rodina a škola.

Akce pořádané SRPŠ:

- 1. Divadlo Neohrožený Mikeš.
- 2. Oslava MDŽ.
- 3. MDD.
- 4. Besídka – Vítání nového roku.
- 5. Výlet – exkurse do ZOO Lešná.

7. a 8. října navštěvovala vyučování na naší škole J. Paldusová, dcera artistů. Žáci naší školy připravili kult. program při výroční schůzi Jednoty – 17. března.

Školní rok 1964-1965

1. září byl slavnostně zahájen nový školní rok za účasti představitelů MNV, KSČ a SRPŠ ředitelem školy s. Janovským. Nové žáky přivítali pionýři a předali jim kytice květů.

ZDŠ v Salaši byla ve šk. roce 1964-1965 opět školou dvojtřídní. S. V. Janovský vyučoval 1. třídu – 19 dětí, s. I. Drozdová 2. třídu – 27 dětí.

Stav žáků v jednotlivých post. ročnících:

1.p.r.	10 žáků – 9 dívek, 1 chlapec.
2.p.r.	11 žáků – 4 dívky, 7 chlap.
3.p.r.	9 žáků – 3 dívky, 6 chlap.
4.p.r.	9 žáků – 4 dívky, 5 chlap.
<u>5.p.r.</u>	<u>7 žáků – 4 dívky, 3 chlap.</u>
Celkem	46 žáků – 24 dívky, 22 chl.

- 1. třída – 1 + 3.p.r.
- 2. třída – 2. 4. 5.p.r.

Během roku nastaly změny v učit. sboru. S. V. Janovský byl dnem 15.5.1965 přeložen z trestu na ZDŠ Vlčnov, kam se také ihned odstěhoval. Správou školy byla pověřena s. uč. I. Drozdová a třídu po s. Janovském převzala s. E. Štusová, učitelka – důchodkyně ze St. Města.

Prospěch žactva:

Post. r.	1	2	3	4	5	Průměr
1.	4	5	-	-	1	1,9
2.	3	4	3	1	-	2,18
3.	2	4	2	1	-	2,22
4.	2	2	3	2	-	2,55
5.	2	2	2	1	-	2,28
	13	17	10	5	1	2,23

Nejlepší žačkou na škole je Jitka Přerovská, které, jakož i dalším 12 výborným žákům, byly předány na konci šk. roku knižní odměny. Propadá Leoš Zerzán, žák 1. třídy, který si během roku neosvojil ani minimální znalosti nutné pro postup do 2. ročníku.

Chování bylo celkem dobré, všichni žáci byli klasifikováni známkou 1. stupně. Žákům J. Veleckému, S. Veleckému a L. Šimoníkovi byla za pokus o krádež v chatě udělena důtka a děti se nezúčastnily školního výletu.

V tomto roce probíhala v obci epidemie onemocnění spalničkami a žloutenkou. Spalničkami onemocněly skoro všechny děti 1. p.r. Preventivními zákroky a očkováním žáků celé školy gama-globulinem bylo zabráněno výskytu infekční žloutenky, kterou bylo postiženo několik dětí v obci. Jinak byl zdravotní stav žáků dobrý – v květnu byly všechny děti prohlédnuty orgány šk. zdravotní služby a 2x byl prohlížen a opravován chrup.

Před zahájením školního roku byla dostavěna školní dílna a vyměněna okna v 1. třídě. Okna byla natřena a obě třídy vymalovány. Také byla obnovena fasáda zvenčí. Během prázdnin r. 1965 byly znovu podnikány četné práce ve škole. Uvolněný školní byt po s. Janovském byl adaptován, byla zbudována koupelna a bude upravena budova ze dvora. Novým obyvatelům bytu budou manželé Odložilíkoví. Jaroslava Odložilíková bude po prázdninách učit na zdejší škole. Veškeré adaptace by nebyly provedeny bez pomoci s. insp. B. Pospíšila a předsedy MNV Josefa Niesnera. Také rodiče přispěli na zvelebení školy četnými brigádami.

Pomůcky jsou doplňovány podle nařízení škols. odboru a ministerstva školy. Při předávání správy školy s. Drozdové byl pořízen dílčí interní seznam pro jednotlivé obory.

Inspekce byla provedena oš. s. B. Pospíšilem dne 10.5.1965.

- 1.9. slavnostní zahájení šk. roku.
- 8.11. pásmo k oslavě VŘSR v kult. míst. MNV.
- 20.12. předvánoční zimní besídka.
- 7.3. besídka k MDŽ. Maňáskové divadlo. Oslava MDŽ – kult. vložka dětí.
- 17.3. STM na Velehradě. Vítězi v recitaci J. Špičák a O. Janováčová.
- 8.4. prověrka vědomostí žáků tří sousedních škol na Velehradě.
- 18.4. výročí padlých partyzánů. Krajská oslava SPB za přítomnosti gen. arm. Ludvíka Svobody.
- 4.5. návštěva Slov. divadla – Aladinova lampa.
- 15.5. oslava v obci – předání řádu Rudé hvězdy obci Salaši za hrdinství občanů v 2. svět. válce. Kulturní vložka dětí.
- 1.6. MDD – představení filmu pro děti – dar Jednoty k MDD.
- 21.6. školní výlet na Kněnickou přehradu a do ZOO v Brně – hradilo SRPŠ.
- 26.6. lampionový průvod a táborák.
- 27.6. sportovní odpoledne.
- 30.6. slavnostní zakončení školního roku a odměňování nejlepších žáků.

Práce v PO trpěla celý rok nedostatkem vedoucích. Pionýry a Jiskry vedli s. vyučující. Pionýrský slib tento rok skládán nebyl. Pionýři vykonali mnoho užitečné práce. Nechyběli při kult. vložkách, při akcích pořádaných v obci, upravili prostranství ve Vápenicích ku příležitosti oslavy dvacátého výročí osvobození ČSSR, pomohli při jarním úklidu. Dětem předškolního věku sehráli několik představení s maňáskovým divadlem. Za odměnu jim byly o prázdninách půjčovány stany na táboření.

Předsedou rodičovského sdružení byl zvolen na ustavující schůzi s. F. Řezníček. Celkem bylo během roku konáno 8 schůzí, z toho 4 členské a 4 výborové. 15 rodičů odebírá časopis „Rodina a škola“.

Akce pořádané rodičovským sdružením za spolupráce školy:

1. Brigáda ve škole o prázdninách.
2. Vánoční besídka.
3. Oslava MDŽ.
4. Rodičovský ples.
5. Výlet dětí do Brna.
6. Radostné zakončení šk. roku – lampionový průvod, táborák, sport. odpoledne.

Různé:

1. Oslavy dvacátého výročí osvobození ČSSR. Obci Salaš byl udělen Řád Rudé hvězdy za zásluhy při osvobozování naší vlasti. K této příležitosti byla celá obec slavnostně vyzdobena, byly omítnuty veřejné budovy i domky občanů, brigádnicky byl upraven parčík a autobusová čekárna, upraven starý mlýn, hřbitov i prostranství ve Vápenicích. Při všech těchto pracích pomohli i žáci naší školy.
2. Počasí tohoto roku je špatné. Hodně přšelo a naše republika byla postižena velkými záplavami (Jižní Slovensko). V důsledku nepříznivého počasí se očekává i malá úroda. Ovoce v obci je velmi málo. Hřibů také není.
3. Mezinárodní situace – poměry ve světě jsou stále napjaté. Američané stále vedou válku ve Vietnamu a touženého míru se nemůže lidstvo dočkat. My, učitelé, se budeme snažit vychovat děti tak, aby se válka pro ně stala nejstrašnějším zlem, které může lidstvo potkat.

Školní rok 1965-1966

Školní rok 1965-1966 byl zahájen 1. září 1965. Zahájení se účastnili představitelé MNV, SRPŠ a rodiče dětí, nastupujících do 1. tř. Prvňáčků nových bylo 7. Na škole nastoupila učitelkou službu s. J. Odložilíková, která sem přeložena byla z Modré. Se svým manželem, rovněž učitelem, se ubytovali v nově upraveném a adaptovaném školním bytě.

Ve šk. roce 1965-1966 byla škola na Salaši opět školou dvojtřídní. S. ředitelka Irena Drozdová vyučovala 1. třídu (1.+3. p.r.) v počtu 20 žáků; s. J. Odložilíková 2. tř. (2.+4.+5.p.r.) o počtu 25 žáků. Během šk. roku se 2 žáci odstěhovali. Stav jednotlivých post. roč. na konci šk. roku byl tento:

1.p.r.	8 žáků	6 dívek, 2 chlapci
2.p.r.	9 žákyň	9 dívek, -
3.p.r.	11 žáků	4 dívky, 7 chlapců
4.p.r.	9 žáků	3 dívky, 6 chlapců
<u>5.p.r.</u>	<u>6 žáků</u>	<u>2 dívky, 4 chlapci</u>
Celkem	43 žáků	24 dívky, 19 chlapců

S. Jaroslava Odložilíková nastoupila v lednu 1966 mateřskou dovolenou. Během tohoto času ji zastupovaly: S. Jarmila Šulcová a s. Astrid Charuzová z Uherského Hradiště. 13. června opět nastoupila s. Odložilíková.

Prospěch žactva:

Post. roč.	Počet ž.	1	2	3	4	5	Průměr
1.	8	3	3	1	1	-	2
2.	9	3	3	2	1	-	2,11
3.	11	1	3	4	3	-	2,81
4.	9	2	2	2	1	2	2,88
5.	6	1	1	2	2	-	2,83
Celkem	43	10	12	10	8	2	2,46

Nejlepší žačkou na škole je Jitka Přerovská. Propadají Miloš Zerzán a Ludmila Hrdinová.

Chování dětí a jejich kázní byla věnována velká péče. Těžko ovladatelným žákem je L. Šimoník, který měl v pololetí sníženou známku z chování.

Počet zameškaných hodin na škole:

Celkem za celý rok 1941 hod, tj. 38,1 hod na žáka. J. Velecký, žák 5.tř. si v zimě zlomil nohu a 3 měsíce si poležel. V měsíci červnu začala epidemie příušnic, která pokračovala i o prázdninách. Během šk. roku byly všechny děti podrobeny důkladné zdravotní prohlídce šk. lékařem; byly pravidelně očkovány; 2x byl prohlížen a opravován chrup dětí.

1. září jsme vstupovali do čisté, vyzdobené školy. O čistotu školy se celý rok vzorně starala s. Květoslava Slámová, školnice. Chodby – jejich stěny – byly pokryty foliemi z umělé hmoty; škola byla celá vymalována. Z ONV jsme obdrželi 2500Kč na nátěr dveří a oken. Tyto práce se zavázal provést po práci předseda SRPŠ s. F. Kodrta. Práce se protáhla po celý rok a ještě není plně dohotovena. Ve školním bytě byla provedena adaptace koupelny a přistavena krytá veranda. V akci „Za školu krásnější“ získala ZDŠ (1. – 5.) Salaš čestné uznání.

Ačkoliv je řada pomůcek již několik let objednána, nedochází z ústřední dodávky nic. Jedině spoluprací SRPŠ bylo možno zakoupit nejpotřebnější věci.

Během roku byla na škole provedena 2x inspekce. Poprvé 3.9.1965 a pak 9.12.1965 škol. inspektorem s. Bohuslavem Pospíšilem.

- 1. září slavnostní zahájení šk. roku.
- 22. září prohlídka okresního města.
- 12. prosince vánoční besídka a maňáskové představení.
- 22. prosince návštěva Slováckého divadla (Strakonický dudák).
- 30. ledna kulturní vložka při výroční schůzi KSČ.
- 6. března oslava MDŽ – besídka žáků.
- 21. dubna beseda o salašské tragedii se s. Přerovským.
- 30. dubna lampiónový průvod v předvečer oslavy 1. máje.
- 9. května pohádkové odpoledne – maňáskové představení a promítání diafilmů.
- 25. května školní výlet na hrad Buchlov a do st. zámku v Buchlovicích.
- 19. června maškarní karneval – velmi úspěšný.
- 24. června návštěva Slováckého muzea – „Lidová hrnčina“ a památníku Říše velkomoravské.
- 29. června návštěva Slováckého divadla, představení „Tři orlí pera“.

Pionýrští vedoucí pracovali podle plánu práce, který jim pomohla sestavit řed. školy. Schůzky navštěvovali jen do pololetí a pak se jim práce znelíbila. Do konce šk. roku si děti svou zábavu vedly samy pod dohledem učitelů. Pionýrský slib složili 3 žáci.

Předsedou SRPŠ byl zvolen Fr. Řezníček, který tuto práci poctivě vykonával. V pololetí se přestěhoval a místo něho se stal předsedou Fr. Kodrila. Rodiče uspořádali rodičovský ples, který byl úspěšný. Finančně přispěli na všechny akce školy. Na autobusový výlet se nejelo, takže peníze z různých akcí zůstaly na kontě SRPŠ.

Různé:

1. Náboženskou výuku navštěvovalo 25 žáků.
2. Osvědčily se třídní schůzky s rodiči, kdy se rodiče zúčastnili odpoledního vyučování a mohli sledovat výsledky práce svých dětí.
3. Poprvé byl v obci uskutečněn maškarní karneval. Všechny maminky ustrojily své děti do pěkných masek.
4. Dobrovolná účast rodičů na brigádách pro školu byla malá. Hodně spoléhají a usilují o to, aby práce provedli lidé, placení MNV.
5. Již dva rodiče přeřadili své děti do ZDŠ Velehrad. Důvodem je jejich celodenní zaměstnání. Na Velehradě se mohou děti stravovat a jsou pod dohledem starších sourozenců, dojíždějících rovněž na Velehrad.
6. Na Salaši ubývá dětí. Tento rok je počet žáků 45, v příštím roce 46 a pak bude klesat postupně až na 23 žáků v 70-letech.
7. Mezinárodní situace je ve světě pořád nejasná. Válčí se ve Vietnamu a polovina lidstva trpí hladem. Vědci se obávají roku 2000, kdy stoupne 3x počet obyvatelstva zeměkoule a výživa nebude stačit. Méně prostředků na zbrojení a války, více lidem a hlavně dětem na celém světě.

Školní rok 1966-1967

Školní rok 1966-1967 byl slavnostně zahájen dne 1. září 1966. Zahájení se zúčastnil předseda MNV s. J. Niesner, předseda školské a kulturní komise při MNV s. Frant. Hiller a rodiče dětí nastupujících do 1. třídy.

Ve šk. roce 1966-1967 byla škola v Salaši opět školou dvojtřídní. S. řed. Irena Drozdová vyučovala 1. třídu (1.p.r. + 4.p.r.) v počtu 21 žáků; s. J. Odložilíková 2. třídu (2.p.r. + 3.p.r. + 5.p.r.) v počtu 24 žáků. Stav jednotlivých postupných ročníků byl k 1.9.1966 tento:

1.p.r.	9 žáků	2 chl. + 7 dívek
2.p.r.	8 žáků	2 chl. + 6 dívek
3.p.r.	9 žákyň	0 chl. + 9 dívek
4.p.r.	12 žáků	7 chl. + 5 dívek
5.p.r.	7 žáků	5 chl. + 2 dívky
Celkem	45 žáků	16 chl. + 29 dívek

Ve šk. roce 1966-1967 byli žáci klasifikováni takto:

Třída	1	2	3	4	5	Průměr
1.	2	4	3	-	-	2,11
2.	4	-	2	1	1	2,37
3.	-	5	3	1	-	2,55
4.	2	1	4	-	5	3,42
5.	2	1	2	1	1	2,71
Celkem	10	11	14	3	7	2,63

Propadlo celkem 7 dětí. Na konci šk. roku je všechny přezkoušel OŠI s. B. Pospíšil a shledal klasifikaci správnou.

Nejlepšími žáky na škole v tomto šk. roce byli:

- 1.p.r. A. Večeřová, A. Viktorová.
- 2.p.r. L. Kratochvílová, J. Veselá.
- 3.p.r. jen chvalitebný prospěch.
- 4.p.r. Miloslav Bartošik a M. Láníčková.
- 5.p.r. s vyznamenáním prospěli S. Drozd a M. Šimoníková.

Propadají:

L. Zerzán 2.p.r. (návrh na zařazení do zvláštní školy)

M. Hábl, P. Daňhel, L. Šimoník, M. Zerzán, M. Šustrová – 4.p.r. M. Zerzán opakuje již po třetí (návrh na zařazení do zvláštní školy).

Chování a kázní žáků byla věnována velká péče, jejímž výsledkem jsou všechny výborné známky z chování.

Za celý školní rok bylo zameškáno celkem 1961 hodin, tj. 43,5 hod. na žáka. Tento velký počet byl způsoben 3-měs. nepřítomností 2 žáků M. Šimoníkové (zlomená noha) a L. Šimoníka (nalomení páteře). Během školního roku byly děti podrobeny lékařské prohlídce, pravidelně očkované a 2x do roka byly ošetřeny zubním lékařem. Infekční nemoci během roku nebyly až v měsíci červnu se objevily spalničky a zarděnky.

1. září jsme vstupovali do čisté, vyzdobené školy, kterou přes prázdniny vzorně uklidila školnice s. K. Slámová. Během šk. roku byl dokončen nátěr dveří a oken a upraven vchod na dvůr, který byl verandovitě upraven, takže žáci, chodící po chodbě, nejsou už vystaveni nepohodě. Byl vydlážděn školní dvůr a rodiče upravili dětem hřiště a zhotovili tělocvičné náradí (lavičky, kládina, hrazda).

Ze státních objednávek obdržela škola tento rok diapojektor „Medior“. SRPŠ poskytlo částku 500 Kč, ze které byly zakoupeny diafilmy, náradí pro prac. vých. a linoleum. V obou třídách byla vyměněna stará kamna s výhřevníky za nová.

OŠI s. B. Pospíšil provedl 3. září kontrolu připravenosti školy a 26.6.1967 přezkoušel všechny žáky a pomohl učitelům při zdůvodňování klasifikace rodičům.

- 1. září slavnostní zahájení šk. roku.
- 7. listopadu vzpomínka VŘSR.
- 18. prosince předvánoční besídka s nadílkou.
- 19. prosince návštěva Slováckého divadla.
- 12. března oslava MDŽ a besídka.
- 29. dubna pietní vzpomínka padlých ve Vápenicích a 30. dubna ve škole beseda se s. Přerovským o této události.
- 7. května výlet a táboření u Zlaccé studánky.
- 9. května oslava dne vítězství.
- 2. července školní divadelní představení ve škole „Vodníková Hanička“ a sportovní a taneční, recitační vystoupení všech žáků. Občerstvení věnovalo zdarma SRPŠ.

Práce PO v tomto roce byla nedostačující, protože se nepodařilo zajistit vedoucí pionýrů.

Předsedkyní SRPŠ byla poprvé zvolena žena s. Věra Veselá. Práce SRPŠ i spolupráce se školou byla velmi dobrá. V pololetí byl uspořádán rodičovský ples, jehož výtěžek je zatím na kontě SRPŠ, které podle potřeby přispívá žákům.

1. Náboženství navštěvovalo 21 dětí.
2. Osvědčily se třídní schůzky, rodiče se zúčastnili do jednoho předvedených vyučovacích hodin a přesvědčili se o výkonnosti svých dětí.
3. Velký úspěch mělo dětské divadelní představení a maňáskové hry pro děti. Budeme pokračovat v zavedené tradici.
4. Dobrovolná práce rodičů pro školu dobrá.
5. V obci byly provedeny další úpravy v soutěži „O obec krásnější“ (nová silnice na Druhé straně, na Drahy, úprava autobusových čekáren, nová lidová knihovna, květinová výzdoba veřejných prostranství). Salaš získala v soutěži malých obcí 3. místo a peněžitou odměnu 15000Kč.
6. Úroda na Salaši – obilí dobrá, málo ovoce a hub. V prázdninách pravé letní počasí, málo dešťů, zima byla mírná.
7. Mezinárodní situace. Pořád není na světě trvalý mír. Válka ve Vietnamu, izraelská krise a nepokoje a vojenské převraty po celém světě. V kosmickém výzkumu odmlčení po tragickém osudu amerických kosmonautů a sovětské kosmické lodi. Ale přes všechny obtíže kráčí vývoj nezadržitelně dál.

Školní rok 1967-1968

Školní rok 1967/1968 byl slavnostně zahájen 4. září 1967. Škola byla na zahájení práce vzorně uklizena s. K. Slámovou, školnicí. Učitelský sbor zůstal nezměněn.

Opět je na Salaši dvojtřídní škola. S. řed. I. Drozdová vyučovala 1. tř. (1.+2. p.r.) v počtu 21 žáků a s. učit. J. Odložilíková 2.tř. (3.4.5.p.r.) v počtu 29 žáků.

Stav jednotlivých post. r. k 4.9.1967:

1.r.	11 žáků	3 d. + 8 chl.
2.r.	10 žáků	7 d. + 3 chl.
3.r.	7 žáků	6 d. + 1 chl.
4.r.	14 žáků	10 d. + 4 chl.
5.r.	8 žáků	4 d. + 4 chl.
Celkem	50 žáků	30 d. + 20 chl.

Ve šk. roce 1967/1968 byli žáci klasifikováni takto:

Třída:	1	2	3	4	5	Průměr
1.r.	3	2	6	0	0	2,27
2.r.	4	2	3	1	0	2,10
3.r.	4	0	2	1	0	2,00
4.r.	0	2	6	5	0	3,23
5.r.	0	2	3	3	0	3,12
Celkem:	11	8	20	10	0	2,57

Nepropadlo žádné z dětí. Nejlepší prospěch v jednotlivých třídách:

1.r.	M. Cunda	3.r.	J. Veselá
2.r.	A. Večeřová	4.r.	M. Bilíková
		5.r.	M. Bartošík.

Chování všech žáků bylo dobré až na 2 případy, kdy chlapci dostali sníženou známku z chování za nečestné jednání.

Žáci – M. Zerzán, žák 4.tr., byl během roku přeřazen do zvláštní školy v Uh. Hrad. Po půl roku chodili do zdejší školy sourozenci Kubíčkoví. Učitelé: S. uč. J. Odložilíková nastoupila

koncem listopadu mateřskou dovolenou. Po dobu dovolené ji zastupovala s. učitelka Jiřina Franková.

Za celý školní rok bylo zameškáno celkem 1390 hodin, tj. 28,3 hod. na žáka. Během školního roku byly děti 2x podrobeny lékařské prohlídce, pravidelně očkovány a 2x do roka ošetřeny zubním lékařem. Infekční nemoci během roku: nebezpečí infekční žloutenky a úplavice.

Budova byla během roku udržována v dobrém stavu. Dokončuje se stavba plotu kolem školní zahrady. Větší opravné práce nebyly prováděny.

Byl obohacen o plastickou mapu ČSSR, magnetické tabule a magnetofon.

Během roku nebyla provedena. Naší novou inspektorkou je s. A. Kraváčková.

Školní akce a oslavy:

4.9.1967 slavnostní zahájení šk. roku, 50.-té výročí VŘSR, výstavka knih v měsíci československo-sovětského přátelství a předvánoční prodej.

17.12.1967 vánoční besídka s. nadílkou.

10.3.1968 besídka k MDŽ.

25.2.1968 návštěva loutk. div. – Napajedla.

20.4.1968 exkurse do JZD Velehrad a vykopávek archeol. na Velehradě.

16.6.1968 dětské divadlo „Popelka“.

30.6.1968 školní výlet do ZOO Lešná.

Během roku byla 2 branná cvičení a vlastivědné vycházky do okolí obce.

Předsedkyní SRPŠ byla opět zvolena s. V. Veselá. Spolupráce se školou byla dobrá a SRPŠ financovalo různé akce školy. Postrádáme spolupráce mužských členů rodičovského sdružení.

Náboženské vyučování navštěvovalo 25 dětí. Mléčné přesnídávky se podávaly všem dětem po celý rok. 2x do roka navštívili rodiče vyučovací hodiny a přesvědčili se o znalostech svých dětí vzhledem k ostatním.

Školní rok proběhl celkem klidně. Od ledna se v naší zemi změnilo státní vedení. KSČ pod vedením nového tajemníka s. A. Dubčeka začala provádět novou politiku, odstraňovat minulé křivdy a dávat socialismu lidskou tvář. Proto byla i práce ve škole radostná. Během prázdnin však došlo k těmto událostem. 21.8.1968 byla naše republika obsazena 5 státy Varšavského paktu (SSSR, NDR, Polsko, Bulharsko a Maďarsko) a od té doby prožíváme velmi bouřlivé dny. Jen zásluhou presidenta ČSSR arm. gen. Ludvíka Svobody bylo zabráněno strašnému krveprolití. Nyní vše závisí na jednotě našeho lidu, který se opět bude snažit pokračovat v započaté cestě i za svízelných podmínek. K této jednotě budeme vychovávat i naše děti.

Školní rok 1968-1969

Školní rok byl slavnostně zahájen 2.9.1968 ve vzorně uklizené škole. Zúčastnily se jej maminky žáků zahajujících školní docházku. I přes rozhárané politické poměry v zemi proběhl začátek školního roku klidně a důstojně a započalo je od prvních dnů s intenzivním vyučováním. Učitelský sbor zůstal nezměněn.

Škola na Salaši zůstává dvojtřídní. S. řed. I. Drozdová vyučovala 1.r. (21 žáků, 12 chlapců, 9 dívek), s. uč. J. Odložilíková 2.r. (22 žáků, 5 chlapců, 17 dívek);

1.tř. (1., 2., 4. p. ročník)

2.tř. (3., 5. p. ročník)

Stav jednotlivých postupných ročníků k 2.9.1968:

1.r.	4 žáci	4 chl.
2.r.	10 žáků	7 chl.+3 d.
3.r.	9 žáků	2 chl.+7 d.
4.r.	7 žáků	1 chl.+6 d.
5.r.	13 žáků	3 chl.+10d.
Celkem	43 žáků	3 chl.+10d.

Ve školním roce 1968-1969 byli žáci klasifikováni takto:

Třída	1	2	3	4	5	Průměr
1.r.	2	2	0	0	0	1,5
2.r.	3	1	6	0	0	2,3
3.r.	2	2	3	2	0	2,55
4.r.	3	1	2	1	0	2,14
5.r.	2	2	3	4	2 oprav. zkoušky	3,00
Celkem	12	8	14	7		2,29

Opravné zkoušky složili L. Šimoník a Pavel Daňhel z jazyka českého.

Nejlepší žáci za šk. rok 1968/1969:

1.r.	P. Šalša
2.r.	J. Čevela
3.r.	A. Večeřová
4.r.	L. Kratochvílová
5.r.	s vyznamenáním M. Bilíková M. Čevelová H. Niesnerová L. Rezková

1 žák obdržel sníženou známku z chování. L. Šimoník napomenutí a P. Daňhel známku 2. stupně za opakované přestupky proti školnímu řádu.

Stav žactva se nezměnil. Za onemocnělou s. uč. J. Odložilíkovou vyučoval na škole po dvakrátě s. A. Borusík, zasloužilý učitel z Velehradu.

Za celý školní rok bylo zameškáno celkem 1659 hodin, což je 38,5 hod. na jednoho žáka. Infekční nemoci během roku: příušnice a plané neštovice.

Během školního roku nebyly na škole prováděny žádné větší práce. Škola je stará a potřebovala by nutně nové hygienické zařízení. Výstavba nových záchodů je každoročně zařazována do plánu MNV.

Inventář školy nebyl obohacen o významnější pomůcky, byl znovu přepracován a očíslován.

Inspekce školy byla prováděna s. OŠI Annou Kraváčkovou ve dnech 17. a 18. října 1968, právě v den odjezdu sovětských vojsk z prostoru mezi Salaši a Velehradem.

2.9. slavnostní zahájení šk. roku.

9.10. pěvecký koncert z díla J. Křičky a Bedřicha Smetany.

17.-18.10 inspekce školy.

25.10. oslava 50.-té výročí osvobození ČSR.

14.11. exkurse školy po Salaši.

28.11. lékařská prohlídka celé školy (Dr. Zapletal)

15.12. vánoční besídka s nadílkou.

31.1. vydáno pololetní vysvědčení.

8.3. oslava MDŽ ve škole Dětské divadlo.

28.3. Den učitelů.

8.5. očkování dětí proti neštovicím.

28.5. exkurse – Slováké muzeum a Památník Velká Morava.

7.6. školní výlet na Macochu.

15.6. sportovní odpoledne.

Prázdniny během školního roku:

zimní – 21.12.1968 – 5.1.1969.

pololetní – 3. – 4.2.1969.

jarní – 28.3.1969 – 7.4.1969.

hlavní – 28.6.1969 – 1.9.1969.

Během roku byla také uspořádána 2 branná cvičení a vlastivědné vycházky do okolí obce.

Práce v rodičovském sdružení se prováděla podle plánu hlavně činností učitelů. Výbor rod. sdružení se scházel nepravidelně, předseda SRPŠ s. F. Zúbek se málo zúčastňoval činnosti školy. Slabší byla také účast rodičů na členských schůzích. SRPŠ financoval zájezd dětí na Macochu.

Školní rok 1968-1969 probíhal za velmi neklidné politické situace v zemi. Republiku stíhala jedna krize za druhou a teprve po dubnovém a květnovém zasedání ÚV KSČ pod vedením ved. tajemníka ÚV KSČ Dr. Gustava Husáka byl nastolen klid a ostře se začalo vystupovat proti opozici a antisocialistickým silám. Tento boj trvá doposud.

V obci Salaš nedošlo k žádným změnám. V čele obce stojí jako předseda s. ing. J. Niesner, pod jehož vedením bylo na Salaši mnoho vykonáno. V novém školním roce čeká na učitele mnoho úkolů jak ve školní práci, tak i při výchově mladé generace. Budeme ji vychovávat k lásce k vlasti, proletářskému internacionalismu a hlavně vštěpovat jim základní mravní principy, jako jsou: čestnost, pravdomluvnost, odvaha, statečnost, svědomitost a samostatnost, láska k práci a k vědění.

Školní rok 1969-1970

Školní rok 1969/1970 byl zahájen 1. září. Do 1. třídy nastoupilo 6 žáků. Od prvního dne vyučování probíhala práce velmi intensivně. Učitelský sbor zůstal nezměněn.

Škola na Salaši zůstává dvojtřídní. S. řed. I. Drozdová vyučuje 1. třídu (1.+3.p.r.=16 žáků); s. J. Odložilíková vyučuje 2. třídu (2., 4., 5.p.r.=20 žáků).

Stav jednotlivých postupných ročníků k 1.9.1970:

1.r.	6 žáků	4 chlapci	2 dívky
2.r.	4 žáci	4 chlapci	0 dívek
3.r.	10 žáků	7 chlapců	3 dívky
4.r.	9 žáků	2 chlapci	7 dívek
5.r.	7 žáků	1 chlapec	6 dívek
Celkem	36 žáků	18 chlapců	18 dívek

Ve školním roce 1969-1970 byly děti klasifikovány takto:

Třída	Počet	1	2	3	4	5	Průměr
1.	6	3	1	0	2	0	2,16
2.	4	1	0	3	0	0	2,50
3.	10	1	2	5	2	0	2,80
4.	9	1	5	1	2	0	2,44
5.	7	2	2	2	0	1	2,43
Celkem	36	8	10	11	6	1	2,50

Opravnou zkoušku nesložil žák 5.tř. P. Mucha.

Nejlepší žáci v jednotlivých postupných ročnících:

- 1.tř. Jana Veselá, Marie Niesnerová
- 2.tř. Pavel Šalša
- 3.tř. Zdeněk Janovác
- 4.tř. A. Večeřová
- 5.tř. S vyznamenáním prospěly L. Kratochvílová a Jarmila Veselá.

Rozebírá práce a činnosti školy byl zaslán na odbor školství při ONV v Uh. Hradišti

Proti chování nebylo ze strany učitelů ani veřejnosti námitek. Za onemocnělou učitelku s. J. Odložilíkovou zastupoval opět s. uč. A. Borusík z Velehradu.

V prvním pololetí bylo zameškáno málo vyučovacích hodin. V druhém pololetí počet onemocnění prudce stoupl

- 1.tř. počet zamešk. hodin ?
- 2.tř. počet zamešk. hodin ?
- Průměr na žáka   1.tř. ?
- 2.tř. ?

Škola byla k zahájení šk. roku vymalována, byly opatřeny závěsy do tříd. V plánu zůstává opět vybudování sociálního zařízení; WC, šaten a kabinetu.

Byly pořízeny ribstoly pro vyučování tělesné výchově.

Ve šk. roce 1969/1970 škola visitována nebyla. V měsíci červnu se přišel představit nový okresní školní inspektor s. J. Nosterský.

Školní akce a oslavy:

- 1.9.1969   zahájení školního roku.
- 12.9.   logopedický průzkum.
- 17.9.   očkování proti záškrtu, tetanu, neštovicím.
- 25.9.   sběr starého papíru v obci.
- 24.10.   oslavy 51.-tého výročí založení ČSR.
- 7.11.   kulturní pásmo v rozhlase k VŘSR.
- 12.12.   beseda o Sov. svazu.
- 19.12.   vánoční besídka s nadílkou.
- 25.2.1970   Vítězný únor – beseda.
- 8.3.   oslava MDŽ na Dolině.
- 13.3.   návštěva Slovákého divadla: Zlatovláska.
- 20.3.   oslava Dne učitelů.
- 22.3.   dětské divadlo – Honza doktorem.
- 3.5.   účast na odhalení Památníku padlých, pomoc při úklidu obce.
- 16.5.   branné cvičení.
- 30.5.   školní zájezd do Lednice a do Mikulčic.
- 24.6.   branná hra.
- 30.6.   ukončení školního roku.

Prázdniny během školního roku:

zimní – od 22.12. do 17.1.1970 (prodlouženy o 14 dní pro chřipku).

pololetní – nebyly.

jarní – od 23.3. do 30.3.1970.

letní – od 30.6.1970.

Předsedkyní SRPŠ byla zvolena s. Olga Šalšová. Pracovalo se podle plánu, koordinovaného s činností školy. SRPŠ financovalo vánoční nadílkou a školní výlet.

Školní rok 1969-1970 probíhal ve znamení konsolidace našeho státu. Uklidnilo se veřejné mínění, lidé začali klidněji pracovat. I ve škole jsme se snažili vychovávat mládež k lásce k socialistické vlasti a k proletářskému internacionalismu. Byla navázána družba se slovenskou školou v obci Bzince pod Javorinou – Cetuna, která se úspěšně rozvíjí.

Školní rok 1970-1971

Školní rok 1970-1971 byl slavnostně zahájen 1. září. Do 1. post. ročníku nastoupilo 7 žáků. Učitelský sbor zůstal nezměněn. Škola na Salaši je malotřídní a má 2 třídy. S. řed. I. Drozdová vyučovala 1. třídu (1.post. ročník – 7 žáků – 2 chlapci, 5 dívek; 2.post. ročník – 6 žáků – 2 chlapci, 4 dívky a 3.post. ročník – 4 chlapci). S. uč. Jaroslava Odložilíková učila ve 2. třídě, skládající se z žáků 4. post. roč. (10 – 3 dívky, 7 chlapců) a z žáků 5. post. roč. (10 – 3 chlapci a 7 dívek). Celkem navštěvovalo školu 37 dětí, z toho 18 chlapců a 19 dívek.

Ke konci školního roku 1970/1971 byly děti klasifikovány takto:

Post.r.	Počet	1	2	3	4	5	Průměr
1.	7	3	1	3	0	0	2,00
2.	6	2	2	0	1	1	2,50
3.	4	1	0	1	2	0	3,00
4.	10	0	2	5	5	0	3,30
5.	10	0	4	3	3	0	2,90
Celkem	37	6	9	10	11	1	2,78

Propadá J. Hrnák, žák 2. post. ročníku z jazyka českého.

Nejlepší žáci: 1.post.r. – Lenka Šalšová
 2.post.r. – Jana Veselá
 3.post.r. – Pavel Šalša
 4.post.r. – Zdeněk Janováč
 5.post.r. – Alena Večeřová

Chování žáků bylo dobré, snížené známky nebylo. Docházka byla dobrá, nebyly žádné neomluvené hodiny. I zdravotní stav žáků je uspokojivý, velká byla kazivost chrupu.

Konečně bylo přistoupeno k vybudování nového sociálního zařízení. Na místě ředitelny a kabinetu byly vybudovány nové splachovací záchody, byla položena nová dlažba na hlavní chodbě. Akce se prováděla během prázdnin za hojné brigádnické pomoci rodičů. V adaptaci se bude příští rok pokračovat. Do uvolněného učitelského bytu byla přestěhována ředitelna a učební pomůcky.

Byla pořízeny tyto nové učební pomůcky: počítadlo stovkové a diaflex na promítání.

Inspekci školy provedl dne 22.10.1970 nový školní inspektor s. Jiří Nosterský. Týkala se výchovné stránky vyučování.

Školní akce a oslavy:

- 1. září 1970 slavnostní zahájení šk. roku.
- 9. října očkování žáků 1. a 3. p.r. proti záškrtu a tetanu.
- 7. listopadu oslava v místním rozhlase, kult. vložku dětí a lampiónový průvod.
- 19. listopadu celková zdravotní prohlídka.
- 20. prosince vánoční besídka s nadílkou.
- 14. ledna 1971 třídní schůzky a hospitace rodičů ve vyučování.
- 20. ledna rodičovský ples.
- 24.-25.28.únor oslavy února na škole, v obci.
- 7. března kult. pásma dětí k MDŽ.

- 11. března třídní schůzky a hosp. rodičů.
- 4. dubna vítání občánků – básně školáků.
- 22. dubna očkování proti neštovicím.
- 30. dubna lampiónový průvod k 1. máji.
- 27. dubna hospitace metodického sdružení škol obvodu u s. Drozdové.
- 9. května zúčastnění všech žáků a učitelů při oslavě osvobození. Ocbi Salaš byla předána Československá cena míru.
- 20. května exkurze do JZD Velehrad a návštěva archeologických vykopávek. Basilika, návštěva pošty a zahradnictví na Velehradě.
- 23. května dětské divadlo, sehrané žáky 5.post. roč. 2 divadelní představení – pohádky – O Budulínkovi, Princezna Rozmařilka.
- 29. května oslavy Dne dětí. Dětský maškarní karneval. Večer taneční zábava rodičů.
- 8. června návštěva Slováckého divadla v Uh. Hrad. – „Hrátky s čertem“.
- 17. června návštěva žáků a učitelů družební slovenské školy v Bzincách pod Javorinou – Cetuna u nás.
- 19. června školní výlet na slovensko do Piešťan – oplátka návštěvy v Cetuně.
- 23. června přednáška s filmy – Měsíc myslivosti.
- 25. června branné cvičení s brannou hrou.
- 30. června slavnostní zakončení šk. roku.

Prázdniny zimní – od 23.12.1970 do 3.1.1971.

jarní – od 22.3.1971 do 28.3.1971.

Pololetní prázdniny odpadly.

Předsedou SRPŠ byl zvolen Stanislav Daněk. Pod jeho vedením se práce plánovitě rozvíjela jak po stránce výchovné tak i materiální. Zasluhou SRPŠ bylo konečně přistoupeno národním výborem k opravě školy.

Školní rok 1970/1971 probíhal ve znamení konsolidace státního zřízení a v přípravách na XIV. sjezd KSČ. Sjezd proběhl ve dnech výročí padesátiletého založení komunistické strany. V celé zemi se zvedlo budovatelské nadšení na počest sjezdu. Stranou nezůstali učitelé ani žáci. Sjezd vytyčil nové směrnice pro budování naší země a upevnil politiku strany. V příštích letech nás čeká mnoho budovatelské práce.

Školní rok 1971-1972

Školní rok 1971/1972 byl zahájen 1. září 1971. Do 1. post. ročníku bylo přijato 5 žáků. Na školu nastoupila s. učitelka Jana Pardusová.

Škola na Salaši je malotřídní a má 2 třídy. S. řed. Irena Drozdová vyučovala 1. třídu –

1.p.r. 2 chl.+3d.

3.p.r. 2 chl.+3d.

4.p.r. 4 chl.

S. Jana Pardusová měla třídu se dvěma odděleními

2.p.r. 3 chl.+4d.

5.p.r. 7 chl.+2d.

Celkem navštěvovalo školu 30 dětí, z toho 18 chlapců a 12 dívek. Během školního roku se 1 dívka odstěhovala. Na Salaši ubývá dětí školou povinných, takže v následujícím školním roce zde bude jen jednotřídní škola.

Ke konci školního roku 1971/1972 byly děti klasifikovány takto:

<u>Ročník</u>	<u>Počet</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>Průměr</u>
1.r.	5	2	2	0	1	0	2,00
2.r.	7	2	2	2	1	0	2,28
3.r.	4	2	1	0	0	1	2,25
4.r.	4	1	0	1	2	0	3,00
5.r.	9	1	2	3	3		3,22
Celkem	29	8	7	6	4	4	2,60

Opravnou zkoušku udělala A. Červenková, takže na škole opakují celkem 3 žáci: František Zapletal, Jaroslav Bilík a Ladislav Janovác.

Nejlepší žáci: Lenka Šalšová, Marie Daňková, Jana Veselá, Marie Niesnerová, Pavel Šalša a Zdeněk Janovác. Sníženou známku z chování dostali 2 žáci 5. postupného ročníku.

Na škole nebyly žádné neomluvené hodiny. V zimě vypukla epidemie planých neštovic, takže jednu dobu byli ve třídě vyučováni jen 3 žáci. Kazivost zubů je u dětí velká.

Během roku 1972 se přistoupilo k přístavbě školy na dvoře. Byly zbořeny staré záchody a přikročilo se k budování nové třídy, ředitelny, šaten a kabinetu. MNV za pomoci brigádníků má v plánu do zimy dokončit hrubou stavbu. I na tomto místě bych chtěla poděkovat všem, kteří se zasloužili o stavbu školy úplnou svépomocí.

Inventář školy byl přepracován a byly vyřazeny zastaralé učební pomůcky. Je doplňován ústřední dodávkou ministerstva školství a ONV.

Ve šk. roce 1971/1972 inspekce školy nebyla. Na našem obvodě se vystřídali 3 okresní školní inspektori: s. B. Pospíšil, s. V. Juřena a nyní je naším inspektorem znovu s. Jiří Nosterský.

24.9. branné pochodové cvičení

5.11. oslava VŘSR

26.-27.11. volby do zastupitelských orgánů. Účast žáků při předvolebních akcích. Relace do míst. rozhlasu.

22.12. vánoční besídka s nadílkou.

24.2. oslavy únorových událostí.

5.3. oslava MDŽ. Dětské divadlo „Čertovy nevěsty“.

23.4. kulturní pásmo při vítání dětí do života.

29.4. oslavy osvobození obce. Lampiónový průvod.

6.5. branné cvičení.

4.6. sportovní odpoledne žáků školy. Večer taneční zábava, pořádaná SRPŠ.

9.6. shromáždění žactva k 30. výročí lidické tragedie.

17.6. školní výlet do Brna, ZOO, přehrada, 74 účastníků z řad žáků a rodičů.

30.6. slavnostní zakončení školního roku.

Během roku byly systematicky prováděny lékařské prohlídky a očkování žactva.

Prázdniny zimní 23.12.1971-2.1.1972

Prázdniny jarní 20.3.1972-26.3.1972

Předsedou SRPŠ byl opětně zvolen Stan. Daněk. Činnost SRPŠ se zaměřovala nejen na brigádnickou pomoc při stavbě školy, ale i na výchovné působení.

Celý školní rok probíhal ve znamení politické aktivity a zapojení žáků i učitelů školy do veřejného života. Při volbách do NV bylo zvoleno několik rodičů do Nár. výboru. Děti byly hrdy na práci svých rodičů. Do MNV byli zvoleni tito občané –

Předseda MNV – ing. J. Niesner

Tajemník – J. Zapletal.

Členové NV: F. Hána, J. Kusák, J. Daněk, Stan. Daněk, V. Obdržálek, L. Šafraník, F. Hiller, M. Šimoníková, Věra Veselá, do ONV byla zvolena M. Kusáková. V roce 1972 se sešel XIV. sjezd KSČ, který vytyčil hlavní úkoly pro budování naší společnosti. I pro školství byly stanoveny náročné úkoly, z nichž za nejdůležitější považujeme získávání kvalitních vědomostí žáků, vlasteneckou a internacionální výchovu, politickou angažovanost učitelů a spolupráci školy se životem obce.

Školní rok 1972-1973

Školní rok 1972/1973 byl slavnostně zahájen 4. září 1972. Od rána vyhrávala v místním rozhlase hudba a pak předseda školské a kult. komise přivítal všechny žáky, hlavně děti z 1. tříd a popřál jim hodně úspěchů v novém školním roce. Do 1. třídy přivedly maminky 3 nové žáky.

Škola na Salaši je v tomto roce jednotřídní. Od r. 1963 byla na Salaši dvojtřídká. Vyučuje s. řed. Irena Drozdová. 4. a 5.r. navštěvuje ZDŠ Velehrad a na Salaši zůstal 1.-3. p. roč.

Počet dětí v jednotlivých ročnících k 4. září:

1.r.	3 žáci	2 chl.	1 dívka
2.r.	5 žáků	2 chl.	3 dívky
3.r.	8 žáků	4 chl.	4 dívky

V prosinci se odstěhovala Lenka Šalšová, žákyně 3.r. Její rodinu postihlo brzy poté velké neštěstí, otec ing. F. Šalša zahynul při těžké autohavárii u Kostelan. Během roku byli dva žáci školy na lázeňském léčení – L. Daňková a V. Mašlík.

Ke konci školního roku 1972/1973 byli žáci klasifikováni takto:

Ročník	Počet	1	2	3	4	5	Průměr
1.	3	2	0	1	0	0	1,60
2.	5	0	4	0	1	0	2,40
3.	7	2	2	1	2	0	2,40
Celkem	15	4	6	2	3	0	2,20

Průměr se proti loňskému roku o několik desetin zlepšil. Velká péče byla věnována zaostávajícím žákům, kteří byli řed. školy individuálně doučováni. Snížených známek z chování nebylo, ani neomluvených hodin. Nejlepší žáci: Jana Mašlíková, Marie Daňková a Milada Minksová.

Během roku vypukla v okolí epidemie příušnic, takže počet zameškaných hodin je veliký – 655 hod za rok; průměr na jednoho žáka 43,6 hod. K příušnicím se přidaly následky u žáků 1. tříd.

Přístavba školy byla v hrubém zdivu dokončena, o prázdninách 73 byla provedena omítka a na celé škole vyměněno elektrické osvětlení, které bylo v staré části budovy naprosto nedostatečné. Z volné třídy byla zřízena tělocvična. Nevýhoda je v tom, že stěny v ní jsou z kotovic a proto nemohou být do zdí připevněny ribstoly. Tělocvična v této místnosti je prozatímní, po dokončení přístavby bude přemístěna do velké třídy. Tělocvična bylo využíváno k cvičení žen a mládeže.

Byly pořízeny 2 nové seznamy, 1 pro MNV, druhý pro školu. Byly vyřazeny všechny zastaralé pomůcky i zařízení v ceně 6000Kč. Během roku obdržela škola gramofon, který napomohl k nácvičku tanců i dětského divadla.

Dne 26. února 1973 byla provedena celková inspekce školy okr. insp. s. J. Nosterským.

- 4. září slavnostní zahájení šk. roku.
  - 6. září návštěva Slov. divadla „Červené pantofle.“
  - 19. října očkování 1. a 3. r. proti záškrtu.
  - 4. listopadu lampiónový průvod k VŘSR.
  - 7. listopadu oslava VŘSR na škole.
  - 11. listopadu vlastivědná vycházka „Buchlov kámen“.
  - 24. listopadu okresní soutěž – „O sov. pionýrech“.
  - 3. prosince výstavba našich a sovětských knih.
  - 22. prosince předvánoční besídka s nadílkou.
  - 9. ledna lékařská prohlídka všech žáků.
  - 23.-25. února oslava Vít. února na škole, v obci.
  - 8. března oslava MDŽ, kult. vložka, roznášení dárků ženám nad 70 let.
  - 12. dubna očkování proti neštovicím.
  - 25. dubna úprava Památníku padlých. Účast při kladení věnců.
  - 30. dubna lampiónový průvod u příležitosti výročí osvobození a 1. máje.
  - 2.-3. května zubní prohlídka a ošetření v Uh. Hrad.
  - 8. prosince zimní branné cvičení.
  - 10. května letní branné cvičení.
  - 3. června kult. vložka při „Vítání do života“.
  - 10. června oslavy Dne dětí. Karneval v maskách, dětské divadelní představení „Vodníková Hanička“.
  - 16. června školní výlet Bouzov – Javoříčko.
  - 22. června návštěva Slov. muzea v Uh. Hrad.
  - 29. června slavnostní zakončení škol. roku.
- Organizace školního roku:
- 4. září 1972 – zahájení.
  - 25.12. – 3.1.1973 – zimní prázdniny.
  - 19. – 25.3.1973 – jarní prázdniny.
  - 29.6.1973 – zakončení.

Předsedkyní SRPŠ byla zvolena F. Daňková. Je obětavá v práci. Rodičů bylo letos na celé škole jen 13. V příštím roce je nutno zaměřit se na zlepšení činnosti SRPŠ.

Děti ve škole se zúčastňovaly života v obci a byly informovány o všech politických událostech v zemi i ve světě.

Skončila vietnamská válka a i děti naší školy přispěly na pomoc osvobozenému Vietnamu. Celá naše země žila ve znamení XIV. sjezdu KSČ a plnění vytýčených úkolů. Naším úkolem – úkolem všech učitelů je vychovávat mládež všestranně vzdělanou a schopnou budovat socialismus. Škola není odtržena od života, ale podílí se na plnění budovatelských úkolů.

Školní rok 1973-1974

Školní rok 1973-1974 byl slavnostně zahájen 3. září 1973 obvyklým způsobem. Od 7 hod. ráno vyhrávala na cestu školákům hudba z místního rozhlasu. Hodně úspěchů v práci ve škole jim popřál jménem MNV předseda školské a kulturní komise s. Hiller. Jmenovitě přivítal 9 žáků 1. post. ročníku.

Škola na Salaši je opět jednotřídní s 1. – 3. postupným ročníkem. Vyučuje s. řed. Irena Drozdová.

Počet dětí v jednotlivých ročnících:

1. ročník	9 žáků	6 chl.	3 dívky
2. ročník	3 žáci	2 chl.	1 dívka
3. ročník	6 žáků	3 chl.	3 dívky

Do 3.r. přistoupil L. Hábl, který se přestěhoval z Nového Města, okres Bruntál. Celkový počet 18 žáků – 11 chlapců a 7 dívek. Ke konci školního roku byli žáci klasifikováni takto:

Ročník	Počet	1	2	3	4	5	Průměr
1.	9	3	5	1	0	0	1,77
2.	3	2	0	1	0	0	1,66
3.	6	0	2	3	1	0	2,83
Celkem	18	5	7	5	1	0	2,11

Průměr prospěchu se zlepšil proti loňskému roku o 1/10. Velká péče byla věnována zaostávajícím žákům, kteří byli individuálně doučováni. Snížených známek z chování nebylo, ani neomluvených hodin.

Během školního roku zameškali žáci celkem 835 hodin, na jednoho žáka 46,3 hod. V jarních měsících byla na škole epidemie planých neštovic.

Nejlepšími žáky byli Ivo Daněk z 1. ročníku a Jana Mašlíková z 2. post. ročníku. Během celého školního roku pokračovalo se v práci na přístavbě školy. V provozech, které používá škola, nenastalo žádných změn. MNV při dokončovacích pracích naráží stále na potíže, spojené se získáváním řemeslníků. Rodiče pomáhali při brigádách, ale nejvíce je třeba odborníků, kteří se těžko získávali.

Inventář školy je stále doplňován ústřední dodávkou a z prostředků ONV. Přichází však málo pomůcek pro nejnižší ročníky.

Během školního roku 1973-1974 nebyla na škole provedena inspekce.

- 3.9.1973 slavnostní zahájení šk. roku.
- 20.10. odeslání dopisů dětí Mírovému kongresu v Moskvě.
- 25.10. očkování proti záškrtu, tetanu.
- 26.10. oslavy Dne znárodnění, vyhlášení federace a založení ČSR.
- 7.11. oslava VŘSR.
- 12.11. kulturní pásmo dětí při besedě s důchodci.
- 19.-22.11. kalmetizace.
- 21.11. lékařská prohlídka žáků.
- 6.12. branné cvičení – Buchlov kámen.
- 21.12. vánoční besídka s nadílkou.
- 11.1.1974 návštěva Slováckého divadla „Princezna se zlatou hvězdou“.
- 22.1. exkurze do JZD Velehrad.
- 25.2. oslava únorového vítězství.
- 10.3. oslava MDŽ, kulturní pásmo, divadelní scénky.
- 13.3. vlastivědná vycházka – poznávání rodného kraje.
- 30.3. směna NF. Sběr textilu a papíru.
- 23.4. beseda s rodinnými příslušníky padlých spoluobčanů. Pí Klemová a pí Pravidíková.
- 30.4. lampiónový průvod v předvečer osvobození obce a 1. máje.
- 7.5. zubní prohlídka.
- 8.5. očkování proti neštovicím.
- 15.5. zjišťování hudebnosti žáků členy LŠU.
- 23.5. vycházka – letní příroda a práce na polích, poznávání polních plodin.
- 31.5. vycházka do lesa – práce lesních dělníků a poznávání les. stromů.

- 15.6. školní výlet na Radhošť a do Luhačovic.
 28.6. zakončení školního roku.
 Organizace šk. roku: Zahájení 3. září 1973
                             Zimní prázdniny 22.12.-3.1.1974
                             Jarní prázdniny 18.-22.3.1974
                             Zakončení šk. roku 28. června 1974

Předsedkyní SRPŠ byla opět zvolena Františka Daňková. Rodiče mají zájem o prospěch a chování svých dětí. Činnost výboru se zaměřovala na brigády ve škole, zaplatili dětem vánoční nadílku a školní výlet. Nepomáhají škole při ateistické výchově; počet přihlášených dětí do náb. je stále velký. Z 9 žáků nábožens. věku jich navštěvovalo hod. řím. kat. náb. 7. Stále převládá náb. tradice v obci, prarodiče ovlivňují docházku.

Děti ve škole se zúčastňovaly života v obci a byly informovány přiměřeným způsobem o událostech u nás i ve světě. Zaslaly dopisy mírovému kongresu v Moskvě, věděly o utrpení chilského lidu. O to více si mohou vážit klidného mírového života u nás. Už po několik let si také dopisují se slovenskými dětmi v Cetuně – Bzincách pod Javorinou, okres Trenčín. Svou účastí na událostech v obci, při brigádách na veřejných prostranstvích, úpravou Památníku padlých spoluobčanů dokazují, že naše škola se neodtrhuje od života, ale plní usnesení XIV. sjezdu KSČ.

Školní rok 1974-1975

Školní rok 1974/75 byl slavnostně zahájen 2. září tradičním způsobem. V místním rozhlase bylo popřáno všem žákům mnoho úspěchů v práci a jmenovitě byly přivítány děti 1. post. ročníku. Za MNV se zúčastnil zahájení předseda školské a kulturní komise s. Hiller.

Škola na Salaši byla opět jednotřídní s 1. – 3. post. ročníkem. Vyučovala s. řed. I. Drozdová.

Počet všech žáků je 14:

1. post. roč. 3 žákyně
 2. post. roč. 3 žákyně, 5 žáků
 3. post. roč. 1 žákyně, 2 žáci

Celkem 7 chlapců a 7 dívek.

Prospěch žactva:

Ročník	Počet	1	2	3	4	5	Průměr
1.	3	3	0	0	0	0	1,00
2.	8	2	4	2	0	0	2,00
3.	3	1	1	0	1	0	2,3
Celkem	14	6	5	2	1	0	1,76

Nepropadá nikdo z dětí, chování je také dobré, nebyla žádná snížená známka.

Celkem bylo zameškáno 360 hod., průměrně na žáka 25,6 hod. Nejlepším žákem byl Ivo Daněk z 2. post. roč. Do 4. třídy na Velehrad přecházejí 3 žáci.

Přístavba školy ztratila svou aktuálnost, protože škola bude v roce 1976 pro malý počet žáků zrušena. K 30. výročí osvobození naší vlasti byla z dosavadní ředitelny a kabinetu zřízena Síň tradic, obsahující materiály z dějin obce a z tragických událostí v roce 1945. Žáci hodně pomohli při jejím založení. O prázdninách byly vybudovány podlahy v přístavbě, kde také bude zřízena ředitelna a kabinet, které byly provizorně umístěny ve volné třídě, sloužící za tělocvičnu. Cvičilo se na obecním hřišti.

Inventář školy je stále doplňován ústřední dodávkou MŠ a OPSi za vlastních zdrojů.

Byla provedena 10.9.1974 novou okresní školní inspektorkou s. Z. Šmatelkovou.

- 2.9. slavnostní zahájení šk. roku
- 3.9. oslava SNP; film „Přerušená píseň“
- 20.9. lékařská prohlídka všech žáků
- 29.9. sportovní odpoledne – vystoupení žactva
- 19.10. směna NF – sběr odpad. surovin
- 25.10. vzpomínka na 28. říjen
- 6.11. veřejné vystoupení žáků k VŘSR
- 13.11. pohřeb s. řed. M. Pachla z Modré
- 25.11. kalmetizace 1. tř
- 20.12. vánoční besídka s nadílkou
- 9.2. dětský karneval s programem a tancem
- 13.2. očkování 2.tř. proti neštovicím
- 7.3. oslava MDŽ na MNV – kult. pořad žáků
- 14.3. zimní branné cvičení
- 21.4. návštěva zubního střediska
- 27.4. oslavy osvobození obce. Otevření Síně tradic
- 12.5. kalmetizace
- 13.6. školní výlet – Piešťany
- 14.6. místní sportovní odpoledne. Provedení spartakiádní skladby „Zvesela“
- 27.6. slavnostní ukončení školního roku

Zimní prázdniny byly od 23.12. do 5.1.1975. Jarní prázdniny od 17.-21.3.1975. Pololetní vysvědčení bylo vydáno 31.1.1975. Výroční vysvědčení bylo vydáno 27.6.1975.

Předsedkyní SRPŠ byla J. Muchová, členové výboru D. Blahová, R. Vlčková, F. Daňková, M. Hrdinová, M. Niesnerová. SRPŠ se aktivně podílelo na akcích školy. Jen v otázce ateistické propagandy není porozumění. Rodiče posílali do řím. kat. nábož. 9 dětí, 2 děti nechodily. Mladí rodiče jsou stále závislí na svých rodičích, kteří trvají na nábož. výchově.

Celá naše země i škola žily ve znamení 30. výročí osvobození naší země Sovětskou armádou. K tomuto výročí byly zaměřeny všechny výchovné akce školy. Děti se formou soutěže seznamovaly s postupem osvobození naší země; k 30. výročí osvobození Salaše se prováděly besedy s pozůstalými po tragicky zahynulých spoluobčanech. Sín tradic pomohla při výchově k socialistickému vlastenectví. Je navštěvována mnoha školami z našeho okresu i výpravami z jiných okresů.

V prázdninách se konal mírový kongres v Helsinkách za účasti evropských států, USA. Vedoucí činitelé těchto států podepsali vzájemné prohlášení o nutnosti mírového soužití. Mírové soužití je však stále porušováno terorem proti lidu v Chile a pokusem o fašistický zvrát v Portugalsku.

Děti naší země musí být stále seznamovány s tím, že ještě mnoho lidí ve světě nemůže žít v klidu, míru a spokojenosti, jako žijeme my zásluhou socialistického zřízení a pod vedením KSČ v čele s novým presidentem s. G. Husákem.

Školní rok 1975-1976

Školní rok byl zahájen 1. září 1975 obvyklým způsobem. Škola na Salaši byla opět jednotřídní s 1.-3. post. ročníkem. Vyučovala s. řed. Drozdová. Žáků bylo 14, z toho 7 chlapců a 7 dívek.

1.p.r. 3 žáci (1+2d.)
2.p.r. 3 žákyně
3.p.r. 8 žáků (5+3d.)

Prospěch žáků:

Post. r.	Počet	1	2	3	4	5	Celkem
1.	3	0	1	2	0	0	2,66
2.	3	1	2	0	0	0	2,00
3.	8	1	6	1	0	0	2,00
Celkem	14	2	9	3	0	0	2,07

Nepropadá nikdo, známky z chování výborné. Celkem bylo zameškáno 574 vyučovacích hodin, průměr na žáka 41 hod.

Nejlepším žákem školy byl žák 3.p.r. Ivo Daněk. Do 4.p.r. na Velehrad přešli 3 žáci.

Byly vybudovány nové šatny pro žáky, do provozu byl dán nový kabinet a sborovna v přístavbě školy. Byl doplňován z prostředků ONV, MŠ, OPS a ze zdrojů MNV Salaš. Ve šk. roce 1975-1976 inspekce provedena nebyla. Koncem dubna navštívila školu s. insp. Z. Šmatelková. Za účasti představitelů obce bylo dohodnuto zrušení školy k 1.9.1976 pro nadále malý počet žáků.

Byly prováděny podle celoročního plánu práce. Byly provedeny oslavy důležitých výročí (SNP, VŘSR, výročí února, oslavy osvobození naší vlasti, MDŽ, MDD). Děti nacvičily na počest 15. sjezdu dětské divadelní představení „Dřevěný zámek“. Byly provedeny 2 besídky, dětský karneval, sportovní odpoledne a školní výlet na Macochu.

Nadále si děti dopisovaly s družební školou v Bzincách pod Javorinou – Cetuně. Zimní prázdniny – v době vánočních svátků.

Jarní prázdniny – v měsíci březnu.

Vysvědčení za 1. pololetí vydáno 31.1.1976, za celý školní rok 30.6.1976.

Předsedkyní SRPŠ byla s. J. Muchová. SRPŠ provedlo 4 členské schůze a 4 schůze výboru. Pomáhalo při brigádách ve škole, organizovalo besídky, karneval, sportovní odpoledne a dětský výlet. Byla uskutečněna přednáška o ateismu. Do výuky řím. kat. náb. byli v šk. roce 1975-1976 přihlášení všichni žáci až na Pavlínu Vlčkovou. Ve šk. r. 1976/77 klesl počet přihlášených o 22%.

Během celého roku se škola připravovala na zrušení. Rodiče byli seznámeni s výhledem na rok 1976/77, kdy všichni žáci odejdou na ZDŠ Velehrad a škola na Salaši bude zrušena. Jinak probíhal celý rok ve znamení XV. sjezdu KSČ, ke kterému uzavřeli vyučující, školnice, žáci i rodiče hodnotné závazky, které byly čestně splněny. Síň tradic ve škole byla během roku navštěvována početnými skupinami žáků, pionýrů i dospělých.

Uzavření

K 1. září 1976 se ruší škola na Salaši, která po více než 100 let vychovávala mladou generaci. Zrušení není zjev ojedinělý, dochází k němu u všech malých škol s nedostačujícím počtem žáků jednak z důvodů ekonomických, ale hlavně z důvodů výchovných, protože jen plně organizované školství, které zahájí od 1.9.1976 novou koncepci vyučování, je schopné dát dětem lepší znalosti a vědomosti, nutné pro výstavbu socialistické společnosti.